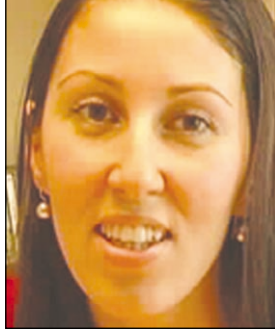

Şilanım, Kürdüm ve Kadınım

yeni kuşak • sayfa 7

Suudi'de Kadın Sinemasında İlk

kültür-sanat • sayfa 13

İnsan, Çeşitliliği Tüketiyor

ekolojik bakış • sayfa 16

BARIŞ İÇİN ÖRGÜTLENİYORUZ

Arazu, kadınlığının sınırlarında ama ömrünün sadece 13'ünde olan bir kız çocuğu. Adının karşılığı her dilde olan fakat yaşam karşılığı kendisinde saklı kalan gencecik bir beden. Çocukluğuna kadınlığın ağır maskesini giydirelirken ilk ihanetin beş bin yıllık hükmü olduğunu bilmez miydin? Kaç arzun boğuldu ve sen kaç arzuna isim koyabildin? Nazlı yüzün, uçurumlu bir yolda yürürken rüzgar vurmuş yaprak sakinliğinde; her şeyden habersiz.

sayfa 14

Foto: Reuters

KARDELEN KADIN

Evi, kadının örgütlendiği bir kurum. Savaş nedeniyle yıllardır çözülmeyen sorunlar, yerelden başlatılan örgütlenmelerle giderilmeye çalışılıyor. Kadın sorunları için kurulan kurumlarda öne çıkan istem, bölgedeki savaşın durması ve barış!

sayfa 3

TÖRE KURBANİ

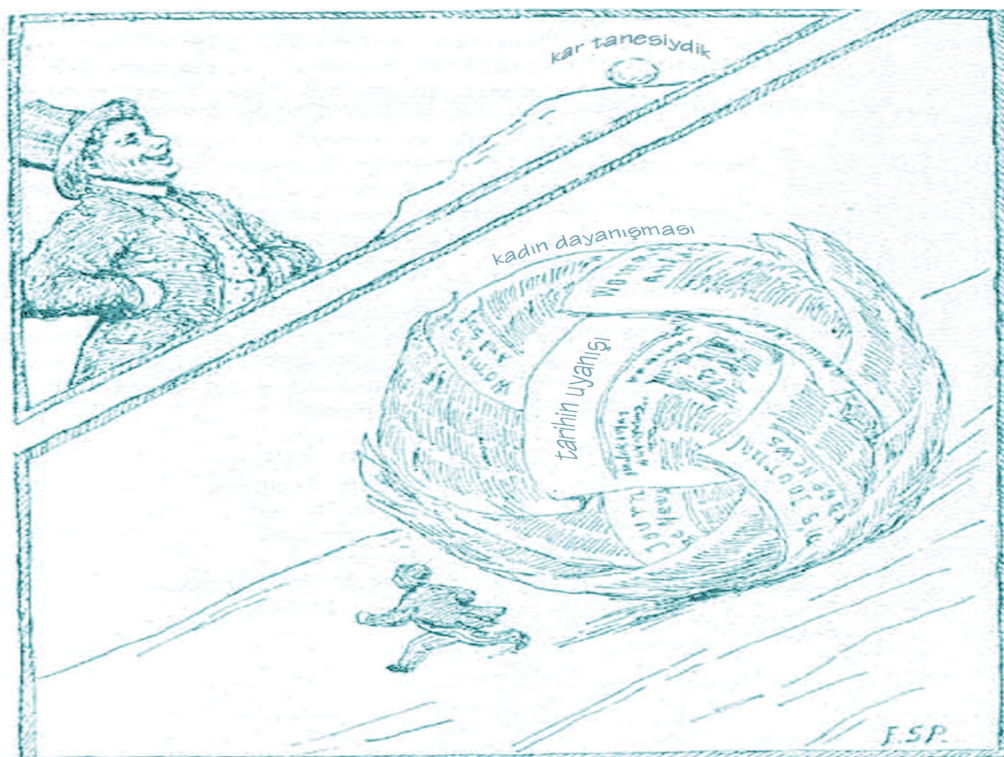
kadınlar yalnız öldürülenler değil! Her gün dünyanın bir yerinde töre cinayetlerine kurban giden kadınlarla birlikte, her an psikolojik olarak öldürülen, yaşamı kendisine zehir edilen, töre kısırcığında eriyip giden ne çok kadın var. İçimizden nicesi!

sayfa 8

newaya Sin

Yoğun bir çalışma sonrası yeni bir sayı ile birlikte karşınızda olmaktan mutluluk duyuyoruz. Zorlanmalara rağmen sizlerle bir şeyler paylaşabilmenin heyecanı ile sarıldık işlerimize. Sizlerden gelen beğeni mesajları, öneriler ve düşünceler daha bir ayrıcalık katıyor çalışmalarımıza. Sizlere farklı yerlerden kadınların haykışlarını duyurmak istedik...

sayfa 3

- ✓ *ji bo jinan weqf* / kurdî sayfa 9
- ✓ *çuyin* / kurdî sayfa 9
- ✓ *rêxistinan zarokan* / kurdî sayfa 9
- ✓ *hesreta min çiyê bû* / kurdî sayfa 10
- ✓ *kî dibêje hûn çûne?* / kurdî sayfa 11
- ✓ *hûn ketine rêya Star* / dutch sayfa 11
- ✓ *rebel in kunst:pop art* / dutch sayfa 12

Çocuğunuz Bir İndigo mu?

Dikkat! Çocuğunuz normal çocuklar gibi davranmıyor ve her geçen gün aranızdaki uçurum fazlaşıyor ise, ona bakışınızı değiştirin. Çünkü o bilim insanları tarafından henüz tanımlanamayan "indigo" çocuklardan birisi olabilir.

İndigo'nun farkı bellidir.

Onlar küçük yaşlardan itibaren çok kişiliktir. Anlaşılmaları bazen çok zor olabiliyor. Bunun nedeni bizim, kalıplarla onlara bakıyor olmamızdan kaynaklanıyor. Onları anladığımız sürece onlarla yaşamak çok kolay olabilir.

Çocukların yaramaz olması, söz dinlememesi sık olarak karşılaşılan bir durum. Ancak eğer çocuğunuz düz duvara tırmanıyorsa, bir koltuktan diğerine uçarak gidiyorsa, yaşından önce konuşuyorsa ve kendisine çocuk muamelesi yapılmasına kızırıyorsa; hem aileler hem de doktorlar tarafından "hiperaktif" olduğu varsayılır. Ancak bazı bilim insanları açısından; aşırı yaramaz, yaşından beklenmeyecek kadar zeki ve ailesiyle kavga edecek kadar uyumsuz bir çocuksa o belki de bir 'indigo'dur.

İndigo çocuklarda en sık rastlanan durum ise, anne-babalardan

öğrenilerek nesilden nesile aktarılan klasik eğitim tarzını kesinlikle reddetmeleridir. Eğer böyle bir çocuğunuz varsa ona kendi yöntemlerinizle bir şeyler yaptırmanız neredeyse imkansızdır. İndigo çocuklar onlara saygı duyulmasını ister, hiç-

bir zaman bebek muamelesi yapılmasından hoşlanmazlar.

İndigo çocuklarla çok küçük yaşlardan itibaren her şeyi konuşmanız ve her şeyin mantıklı izahatını getirmeniz gerekebilir. Duygusal sömürüye hiç gelmezlerken, on-

lar için her durum karşısında sevgi belirtileri göstermek çok önemli.

Algılama yetenekleri farklı

Üstün zekaları sayesinde çevrelerindeki her şeyi sorgulayarak, mantık

süzgecinden geçirmeyi doğdukları andan itibaren kendilerine prensip edinen indigoları tanımlarken sıkça vurgulanan konulardan biri de yirmi-birinci yüzyılı indigo çocukların kurtaracağıdır. Analitik ve duygusal zekalarının çok güçlü olduğu söylenebilir. Algılama yetenekleri diğer insanlardan farklı. Duygularını devreye sokmadıkları için de algıları fazla. Çabuk öğreniyorlar, olaylar karşısındaki çözümleri, tavırları kısa ve öz. Bunlar istediği her şeyi yapabilen çocuklar.

Onlar 21. yy'ın kurtarıcısı

Bakışları, olaylar karşısındaki duruşları çok net ve keskindir. Algıları ve sezgileri yüksek. Enerjileri çok fazla. Uzmanların bir kısmı hiperaktif teşhisi koysa da hem kendileri hem de aileleri bunu kabul etmiyor. Çünkü onlarda öğrenme problemi, dikkat eksikliği görülüyor. Herhangi bir bilgiyi öğrenmesi için yapmanız gereken tek şey; mantıklı açıklamalarla bunun gerekliliğini anlatmak. İndigo çocukları araştıran kişilere göre de bırakın öğrenme bzukluğunu 21. yüzyılın kurtarıcısı olabileceğine sahiptirler. İndigo çocukların sosyal ilişkileri ise güçlü.

Haber Merkezi

Kadınlar 'barış' için pedal çevirecek

İlki geçen yıl düzenlenen ve 230 kadının katıldığı "Kadınların İzinde/Follow The Woman" adlı bisiklet turu, bu yıl 15-25 Eylül tarihleri arasında yapılacaktır.

"Kadınların İzinde-Kadınlar Barış İçin Bisiklet Çeviriyor" bisiklet turu, bu yıl 15-25 Eylül 2005 tarihleri arasında ger-

çe kleştiriliyor. Geçen yıl British Council'in sponsorluğunda gerçekleştirilen ve Türkiye'den de 10 kadının katıldığı bisiklet turu, bu yıl da aynı rotayı izleyecek.

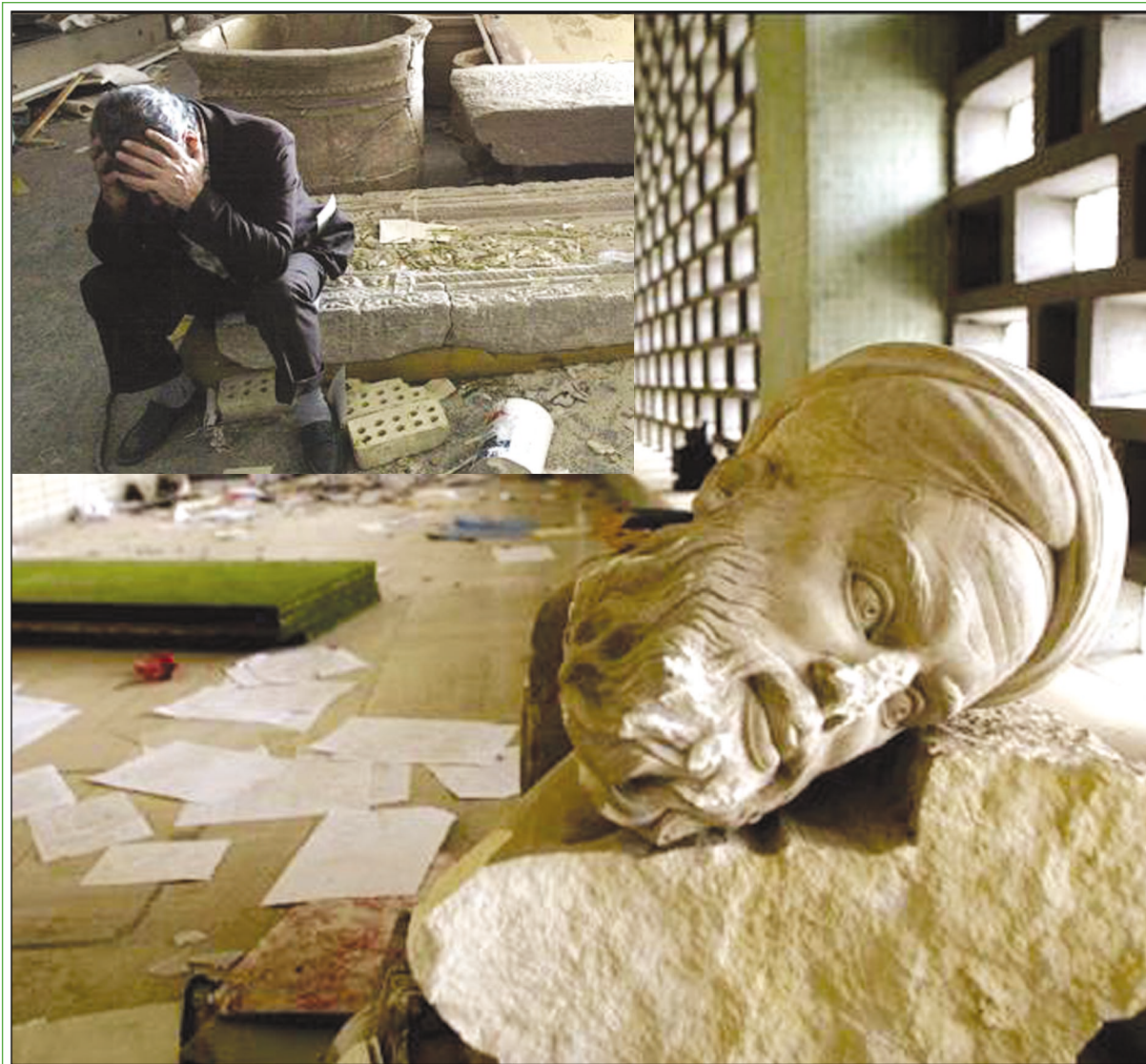
2004 yılının nisan ayında 23 ülkeden gelen kadınların katılımıyla yapılan "Follow The Woman-Kadınların İzinde" başlıklı bisiklet turu, Beyrut, Lübnan, Şam ve Amman'ı kapsamıştı. Yaşları 18 ile 63 arasında değişen 230 kadının katıldığı ve 250 kilometre yol izlediği tura, bu yıl daha fazla katılım olması bekleniyor.

Bu yıl Beyrut'tan başlayacak olan yolculuk Filistin Mülteci Kampının ziyaret edilmesi ve bisikletlerin hazırlanmasıyla başlayacak. 15 Eylül'de başlayacak olan tur programına göre Beyrut'tan Saida'ya bisikletle geçilecek. Otobüsle Suriye sınırına yapılacak yolculuktan sonra Şam'a kadar yeniden bisiklete binecek olan kadınların Golan Tepelerindeki 'Shouting Hill-Yankı Tepesi'nde 'Barış' için bağışmaları turun en renkli etkinliğinin olması bekleniyor. Kadınlar, geceyi de Bedevi çadırlarında geçirecek.

Beş gün sürecek olan bisiklet turu, Basra'dan Ürdün'e bisikletle yapılacak yolculuktan sonra Amman ve Filistin güzergahını izleyerek Eriha'da sona erecek.

Geçen yıl ilki gerçekleştirilen tura, Kolombiya, Kıbrıs, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Irak, İtalya, Ürdün, Lübnan, Malta, Hollanda, Norveç, Filistin, Polonya, Portekiz, İspanya, Suriye, İsveç, İngiltere, ABD ve Türkiye'den kadınlar katılmıştı.

Kaynak: Uçan Süpürge

Savaşla birlikte, uygarlıkların anası Mezopotamya'nın talan edilmesi, sesini kimseye duyuramadığımız ancak yüreğimizden kopup gelen bir çığlığa dönüştü. Bağdat Müzesi yağmalanıp tarihi eserler talan edilmeye, heykeller parçalanmaya başlayınca Irak'ta petrolden başka bir değer de var olduğu hatırlandı. Savaşın bizlere gösterdiği bir diğer gerçeklik ise ABD'de 200 yıllık yapılar bile tarihi eser sayılırken Mezopotamya'daki 2000 yıllık eserler dünyanın gözleri önünde talan edildi. Savaşın başladığı günden bugüne kadar Irak'ta 170 binin üzerinde eserin çalındığı söyleniyor. Ortadoğu'da sistemli bir kimlik yok edilişi, tarih yağması ile yapılmak isteniyor. Arkeologlar insanlığın ortak hafızası sayılan bu eserleri talan edenlerin savaş suçlusunu ilan edilmesi gerektiğini savunuyor. Savaşın patlak vermesi ile Iraktaki tarihi eserlere çevrilen gözler ne yazık ki şimdilerde o günleri unutmuş benziyor.

DUYURU!

Newaya Jin Gazetesi olarak esas amacımız, gazetemizi tüm kadınların ortak platformu yapabilmek ve hepimizin sesi haline getirebilmek. Ne kadar çok ses sesimize katılırsa, o kadar gurur ve kararlı çıkacak sesimiz. Bunun da en güzel ve en doğru yoludur, birlikte çalışmaktan geçtiğine inanıyoruz.

Bunun için; her kadın ve kadınlara yan yana olmak isteyen her erkek doğal çalışmamızdır. Özgür yaşamda ısrar eden herkes Newaya Jin'in esas sahibidir. Bizler her okuyucumuzu aynı zamanda gazetemizin gönüllü çalışanları olarak görüyoruz. Bulduğunuz her mahallete, şehirde ve ülkede göndereceğiniz her haber gazetemizi daha güçlü kılacaktır. Bu nedenle herkesi Newaya Jin'e katkıda bulunmaya ve bulunduğu alanda Newaya Jin muhabiri olmaya çağırıyoruz.

Gazetemizde yayınlanmasını istediğiniz reklam ve ilanlarınız için telefon numaramız: 00 31 652152768

newaya Sin

Yoğun bir çalışma sonrası yeni bir sayı ile birlikte karşınızda olmaktadır mutluluk duyuyoruz. Zorlanmalara rağmen sizlerle bir şeyler paylaşabilmenin heyecanı ile sarıldık işlerimize. Sizlerden gelen beğeni mesajları, öneriler ve düşünceler daha bir ayrıcalık katıyor çalışmalarımıza. Sizlere farklı yerlerden kadınların haykırışlarını duyurmamızın önünde kitalar, sınırlar engel olmadı. Her birinden bir soluk ulaştırmaya çalıştık sizlere.

Tüm bu çabalarımızın amacı, bir gün güneşli bir sabahın bizlere barışı müjdelmesi.

Acının, ölümlerin hüküm sürdüğü, gülüşlerin gül yüzlerde donup kaldığı çağ, biz kadınlara çok yabancı. Hala Kürdistan'da gencecik insanlar sokak ortasında vurularak, öldürülüyor. Irak'ta her gün insanlar ölüyor çatışmalarda. İnsanlığın en acil çözülmesi gereken sorunları kendini devam ettiriyor. Kan, can, sevgi, aydınlık kaybediyor insanlar. Buna karşı bir mücadele olsa da yetmiyor tüm bu ölümleri durdurmaya, şiddeti bitirmeye. Demek ki daha çok kişi ile daha çok karşı durmak gerek tüm bunlara karşı.

Kadının küresel mücadelesi umut veriyor. Dünyanın dört bir yanında Kadının Özgürlük Mücadelesi farklı yöntemlerle devam ediyor. Kadınlar sömürsüz, şiddetsiz bir dünya, eşitlikçi bir dünya için haykırıyor. Çıgıllıklarını siyasal, eğitsel, kültürel, örgütlenme, sosyal aktivitelerle birbirlerine ulaştırıyorlar.

Geçen ayın bir çıgıllığı da Almanya'da yapılan 2. Zilan Kültür Festivali ve Londra'da yapılan 2. Kadın Festivaliydi. İki festival de Kürt kadın Özgürlük Mücadelesinin iki üyesi Uta ve Amara arkadaşlara adandı. İki enternasyonalist kadının, barış, özgürlük, aydınlık günler için çıgıllıklarını duyduk bu festivallerle. Almanya'nın Gelsenkirchen kentinde bir araya gelen kadınlar, barış ve adalet için haykırıldılar. Büyük bir coşku içinde geçen festivalleri, izlenimlerle sizinle paylaşmak istedik.

Dosya sayfamızı da festivallerin adlarına adandığı bu iki enternasyonalist kadının yaşamlarına, güzel kişiliklerine, mücadele dolu günlerine ayırdık. Üzücü bir kaza sonucu yaşamalarını yitiren bu iki güzel kadına...

Kürt kadınları, geri-feodal-şiddet yaklaşımına karşı, güzel bir dünya için örgütlenmelerini geliştirmeye devam ediyorlar. Amed'de kurulmuş olan Kardelen Kadın Evi de kadınların bu örgütlenme çabalarından sadece biri. Kardelen Kadın Evi'nin sorumlusu Çağlar Demirel ile konuştuk.

Yine kadını katleden zihniyet devam ettikçe gündemden düşmeyen töre cinayetlerini farklı bir boyutla gündeme getirmek istedik. Hikaye dili ile ele alınmış 'ruhumuzun dağılan parçaları' adlı yazı da fiziki şiddetin yanında psikolojik, ruhi olarak töre cinayetlerinin bir başka biçiminin de çokça işlendiğini bir kadının sorgulaması ile ele aldık. Bir çok intihar olayının altında yatan nedenlerden biri de kadınların itildiği psikolojik ve ruhi zorlanmalardır. Yazıda tüm yaşadığı travmalara rağmen çıkış yolunu bulan bir kadın anlatılıyor.

Türkiyeli kadınların uluslararası bir dayanışma ile uzun süredir mücadelesini verdikleri TCK'da ki değişiklikleri, yetersizlikleri ile birlikte TCK Kadın Platformu'ndan aldığımız bilgilerle değerlendirdik.

Latin Amerika'ya uzandık. 'Taa Kosta Rica'ya... Javiera Carrera ile bir farklılığı yaşadık. Farklı bir cinsel kimliğe sahip kadınlardan biri olan Carrera'nın cesaretli mücadelesi, yaşamı, yaşadığı zorluklar üzerine şöyleştik.

Suudi'de ilk kadın yönetmen olan Haifa Ail Mansour ile kadının sanat alanındaki çalışma ve mücadelesini işlemeye çalıştık.

Tüm bunlarla birlikte çeşitli içerikte ve zenginlikte bir sayı hazırladık sizler için, beğenmeniz umuduyla. Kadının çıgıllıkları ulaştıkça birbirine ve büyüdükçe bu çıgıllıklar, daha iyi olacak her şey.

Yeni bir sayıda yeni umutlar ve güzelliklerle buluşmak dileğiyle...

Özgür yaşamda ısrarımız sürdükçe varız.

Amed'de kadınların sorununa çözüm olmaya çalışan bir kurum

Kardelen Kadın Evi

Amed'de açılan Bağlar Belediyesi Kardelen Kadın Evi, kadınlardan büyük ilgi görüyor. Kadınlardan gelen talepler ve ihtiyaçlar üzerine, Kardelen Kadın Evi kooperatifleşme kararı aldı. Kardelen Kadın Evi'nin sorumlusu Çağlar Demirel kadının küresel mücadele kimliğini yerel çözümlerin belirleyeceğini söyledi.

Bağlar Belediyesi tarafından kadınlar için hizmete sunulan üretim ve eğitim amaçlı Bağlar Kardelen Kadın Evi, kadınlardan yoğun ilgi görüyor. Yaklaşık 6 aydır hizmet veren Kardelen Kadın Evi'nde el sanatları, hukuki tavsiye, bilgisayar, okuma yazma kursları ile kadınlara meslek kazandıracak eğitimler veriliyor. Kadın Evi'nde mesleki eğitimlerin yanı sıra, avukatların katılımıyla kadınların yasalardaki hakları, doktorların katılımıyla üreme sağlığı, aile planlaması, beslenme, gebelik, çocuk bakımı ve eğitimi, aşılar, ilkyardım gibi konularda eğitim de veriliyor. Kadınların en çok ilgi gösterdiği hizmet dalları arasında ise, hukuk ve sağlık bulunuyor.

Çözümü; ihtiyaçlar belirliyor

Amed'in Bağlar ilçesinde kurulan kadın evinin bir örnek olduğunu belirten Kardelen Kadın Evi sorumlusu Çağlar Demirel "biz bu örnekten yola çıkarak aslında pratik bir şekilde kadın sorunu çözümünü de öğrenmiş oluyoruz. Çünkü sorunlarımız artık pratik anlamda

çözüm bekliyor. Sadece tartışmak, sözleşmeler yapmak yetmiyor" dedi.

Kardelen Kadın Evi'ni bünyetmek amacıyla çeşitli projeleri hayata geçirmeyi planladıklarını da söyleyen Çağlar Demirel, "bir kadın evi kadınların yoğun taleplerine yetmiyor" dedi. Demirel "Kooperatifleşme kararı aldık ve bunun alt yapı çalışmalarını da başlattık. Burada dikkat çekici olan kapasitemizin çok üzerinde bir ilgiyle karşılaştık. Bu nedenle Kardelen Kadın Evi'nin farklı mahallelerde de açılmasına ihtiyaç var ve şubeleşmeye devam ediyoruz. Kadınlarımızın evden çıkıp rahatlıkla sosyal aktiviteye katılmalarını sağlamayı istiyorduk" diyerek yürüttükleri çalışmanın kadınların ihtiyacına cevap vermeye çalıştığını ve kadınlardan yoğun ilgi gördüğüne dikkat çekti. Şu anda sadece Amed'in Bağlar ilçesinde bunu başardıklarını fakat kadının ihtiyacının sadece bu olmadığını da Demirel sözlerine ekledi.

Diyarbakır kadını barış istiyor

Kardelen Kadın Evi'ne daha çok göç mağduru kadınların müracaat ettiğini, yaptıkları tüm görüşmelerde kadınların

barış istediğini ve aile içi şiddetin yoğun görülen bir durum olduğunu belirten Demirel "Bize psikolojik destek amaçlı gelen kadınlardan öğrendiğimiz bir durum, savaşın kadın üzerinde yarattığı tahribatın tahmin edildiğinden fazla olduğunu. Yine savaş ve göç nedeniyle kadınlarımızın yaşadığı travmaların çözülmesini bekleyen temel sorunlar arasında yer alıyor. Tüm bunların çözümü içinde böylesi kurumlara ihtiyaç var" diyerek Kürdistan'da savaşın etkisinde kalan kadının sorunlarının acil bir şekilde çözülmesini beklediğini de belirtti.

Kardelen Kadın Evi'nin yalnız, meslek edinilen bir mekan olmadığını, kadının ruhsal, psikolojik ihtiyaçlarına da cevap olmaya çalışıldığını ve bu tür evlerinin çoğaltılması gerektiğini belirten Demirel, Kardelen Kadın Evi'ne gelen kadınların genel bir profilini ise şöyle ifade etti: "Hiç okuma-yazma bilmeyen kadından üniversite mezununa kadar her kesimden kadınlar çatımız altında buluşuyor, birlikte çözümlere ulaşıyoruz."

"Kardelen bir devrimdir"

Amedli kadınların kadın evini "Kardelen bir devrimdir" biçiminde ifadelendirdiklerini, bölgenin feodal değer yargıları nedeniyle ciddi zorluklarla karşılaştıklarının altını çizen Demirel "erkekler kadın evini önce küçümsediler. Kadınların gelmesini engellemeye çalıştılar. Biz bu sorunu bizzat ailelere giderek, eşleri de kadın evine getirerek çözmeye çalıştık. Sonuçta erkeklerde bu tür evlere ihtiyacı olduğunu gördük" diyerek eğitimin ikna olduğunu, erkek egemenlikli

zihniyetin yıkılmasının ancak kadının eğitim programlarıyla olabileceğini söyledi.

Ülkeler arası deneyimler paylaşılmalı

"Avrupa'dan bölgeye kimi kadın arkadaşlar dönem dönem geliyorlar. Bir diyalog var. Ama yetersizdir. Ortak projelere gidilmesi gerektiğini düşünüyoruz" diyen Demirel Avrupa'daki kadın örgütlerinin bölgedeki ve Amed'deki kadın örgütleriyle iletişime geçerek bilgi alışverişini gerçekleştirmeleri gerektiğini, kolektif çalışmanın gerçekleşmesinin bölge için çok önemli olduğunu, ülkeler arası deneyimlerin paylaşılmasının önemine dikkat çekerek "bilgi paylaşımı ve projelerle de Avrupa'daki tüm kadınlardan destek bekliyoruz" isteğinde bulundu.

Kardelen Kadın Evi 7 Aralık 2004 yılında kuruldu. Savaş, göç, ekonomik sorunlardan ve feodal değer yargıları nedeniyle kadının yaşadığı sorunlara çözüm bulmayı amaçlıyor. 30 gönüllü aktif (üçü belediye kadrosu) çalışanı var. 6 aylık süre içinde 108 kadının psikolojik, sosyal, hukuk, sağlık danışmanlığı için başvuru yaptığı kadın evi, kadınların sorunlarına çözüm olabilmek için bazı kurumlara ortaklaşa çalışmalar yürütüyor. Ağırlıkta olan okuma-yazma kursu talepleri ise AÇEV'dan gönüllü öğretmenlerle birlikte karşılanıyor. Kardelen kadın Evi'ne günlük ortalama olarak 250 kadın geliyor. Önümüzdeki dönem içinde Kardelen Kadın Evi kapsamlılaşma kararına ulaştı.

Haber Merkezi

newaya *Şin*

Yoğun bir çalışma sonrası yeni bir sayı ile birlikte karşınızda olmaktadır mutluluk duyuyoruz. Zorlanmalara rağmen sizlerle bir şeyler paylaşabilmenin heyecanı ile sarıldık işlerimize. Sizlerden gelen beğeni mesajları, öneriler ve düşünceler daha bir ayrıcalık katıyor çalışmalarımıza. Sizlere farklı yerlerden kadınların haykırışlarını duyurmamızın önünde kitalar, sınırlar engel olmadı. Her birinden bir soluk ulaştırmaya çalıştık sizlere.

Tüm bu çabalarımızın amacı, bir gün güneşli bir sabahın bizlere barışı müjdelemesi.

Acının, ölümlerin hüküm sürdüğü, gülüşlerin gül yüzlerde donup kaldığı çağ, biz kadınlara çok yabancı. Hala Kürdistan'da gencecik insanlar sokak ortasında vurularak, öldürülüyor. Irak'ta her gün insanlar ölüyor çatışmalarda. İnsanlığın en acil çözülmesi gereken sorunları kendini devam ettiriyor. Kan, can, sevgi, aydınlık kaybediyor insanlar. Buna karşı bir mücadele olsa da yetmiyor tüm bu ölümleri durdurmaya, şiddeti bitirmeye. Demek ki daha çok kişi ile daha çok karşı durmak gerek tüm bunlara karşı.

Kadının küresel mücadelesi umut veriyor. Dünyanın dört bir yanında Kadının Özgürlük Mücadelesi farklı yöntemlerle devam ediyor. Kadınlar sömürsüz, şiddetsiz bir dünya, eşitlikçi bir dünya için haykırıyor. Çıgıllıklarını siyasal, eğitsel, kültürel, örgütlenme, sosyal aktivitelerle birbirlerine ulaştırıyorlar.

Geçen ayın bir çıgıllığı da Almanya'da yapılan 2. Zilan Kültür Festivali ve Londra'da yapılan 2. Kadın Festivaliydi. İki festival de Kürt kadın Özgürlük Mücadelesinin iki üyesi Uta ve Amara arkadaşlara adandı. İki enternasyonalist kadının, barış, özgürlük, aydınlık günler için çıgıllıklarını duyduk bu festivallerle. Almanya'nın Gelsenkirchen kentinde bir araya gelen kadınlar, barış ve adalet için haykırıldılar. Büyük bir coşku içinde geçen festivalleri, izlenimlerle sizinle paylaşmak istedik.

Dosya sayfamızı da festivallerin adlarına adandığı bu iki enternasyonalist kadının yaşamlarına, güzel kişiliklerine, mücadele dolu günlerine ayırdık. Üzücü bir kaza sonucu yaşamalarını yitiren bu iki güzel kadına...

Kürt kadınları, geri-feodal-şiddet yaklaşımına karşı, güzel bir dünya için örgütlenmelerini geliştirmeye devam ediyorlar. Amed'de kurulmuş olan Kardelen Kadın Evi de kadınların bu örgütlenme çabalarından sadece biri. Kardelen Kadın Evi'nin sorumlusu Çağlar Demirel ile konuştuk.

Yine kadını katleden zihniyet devam ettikçe gündemden düşmeyen töre cinayetlerini farklı bir boyutla gündeme getirmek istedik. Hikaye dili ile ele alınmış 'ruhumuzun dağılan parçaları' adlı yazı da fiziki şiddetin yanında psikolojik, ruhi olarak töre cinayetlerinin bir başka biçiminin de çokça işlendiğini bir kadının sorgulaması ile ele aldık. Bir çok intihar olayının altında yatan nedenlerden biri de kadınların itildiği psikolojik ve ruhi zorlanmalardır. Yazıda tüm yaşadığı travmalara rağmen çıkış yolunu bulan bir kadın anlatılıyor.

Türkiyeli kadınların uluslararası bir dayanışma ile uzun süredir mücadelesini verdikleri TCK'da ki değişiklikleri, yetersizlikleri ile birlikte TCK Kadın Platformu'ndan aldığımız bilgilerle değerlendirdik.

Latin Amerika'ya uzandık. 'Taa Kosta Rica'ya... Javiera Carrera ile bir farklılığı yaşadık. Farklı bir cinsel kimliğe sahip kadınlardan biri olan Carrera'nın cesareti mücadelesi, yaşamı, yaşadığı zorluklar üzerine şöyleştik.

Suudi'de ilk kadın yönetmen olan Haifa Ail Mansour ile kadının sanat alanındaki çalışma ve mücadelesini işlemeye çalıştık.

Tüm bunlarla birlikte çeşitli içerikte ve zenginlikte bir sayı hazırladık sizler için, beğenmeniz umuduyla. Kadının çıgıllıkları ulaştıkça birbirine ve büyüdükçe bu çıgıllıklar, daha iyi olacak her şey.

Yeni bir sayıda yeni umutlar ve güzelliklerle buluşmak dileğiyle...

Özgür yaşamda ısrarımız sürdükçe varız.

Amed'de kadınların sorununa çözüm olmaya çalışan bir kurum

Kardelen Kadın Evi

Amed'de açılan Bağlar Belediyesi Kardelen Kadın Evi, kadınlardan büyük ilgi görüyor. Kadınlardan gelen talepler ve ihtiyaçlar üzerine, Kardelen Kadın Evi kooperatifleşme kararı aldı. Kardelen Kadın Evi'nin sorumlusu Çağlar Demirel kadının küresel mücadele kimliğini yerel çözümlerin belirleyeceğini söyledi.

Bağlar Belediyesi tarafından kadınlar için hizmete sunulan üretim ve eğitim amaçlı Bağlar Kardelen Kadın Evi, kadınlardan yoğun ilgi görüyor. Yaklaşık 6 aydır hizmet veren Kardelen Kadın Evi'nde el sanatları, hukuki tavsiye, bilgisayar, okuma yazma kursları ile kadınlara meslek kazandıracak eğitimler veriliyor. Kadın Evi'nde mesleki eğitimlerin yanı sıra, avukatların katılımıyla kadınların yasalardaki hakları, doktorların katılımıyla üreme sağlığı, aile planlaması, beslenme, gebelik, çocuk bakımı ve eğitimi, aşılarda eğitim de veriliyor. Kadınların en çok ilgi gösterdiği hizmet dalları arasında ise, hukuk ve sağlık bulunuyor.

Çözümü; ihtiyaçlar belirliyor

Amed'in Bağlar ilçesinde kurulan kadın evinin bir örnek olduğunu belirten Kardelen Kadın Evi sorumlusu Çağlar Demirel "biz bu örnekten yola çıkarak aslında pratik bir şekilde kadın sorunu çözümünü de öğrenmiş oluyoruz. Çünkü sorunlarımız artık pratik anlamda

çözüm bekliyor. Sadece tartışmak, sözleşmeler yapmak yetmiyor" dedi.

Kardelen Kadın Evi'ni bünyetmek amacıyla çeşitli projeleri hayata geçirmeyi planladıklarını da söyleyen Çağlar Demirel, "bir kadın evi kadınların yoğun taleplerine yetmiyor" dedi. Demirel "Kooperatifleşme kararı aldık ve bunun alt yapı çalışmalarını da başlattık. Burada dikkat çekici olan kapasitemizin çok üzerinde bir ilgiyle karşılaştık. Bu nedenle Kardelen Kadın Evi'nin farklı mahallelerde de açılmasına ihtiyaç var ve şubeleşmeye devam ediyoruz. Kadınlarımızın evden çıkıp rahatlıkla sosyal aktiviteye katılmalarını sağlamayı istiyorduk" diyerek yürüttükleri çalışmanın kadınların ihtiyacına cevap vermeye çalıştığını ve kadınlardan yoğun ilgi gördüğüne dikkat çekti. Şu anda sadece Amed'in Bağlar ilçesinde bunu başardıklarını fakat kadının ihtiyacının sadece bu olmadığını da Demirel sözlerine ekledi.

Diyarbakır kadını barış istiyor

Kardelen Kadın Evi'ne daha çok göç mağduru kadınların müracaat ettiğini, yaptıkları tüm görüşmelerde kadınların

barış istediğini ve aile içi şiddetin yoğun görülen bir durum olduğunu belirten Demirel "Bize psikolojik destek amaçlı gelen kadınlardan öğrendiğimiz bir durum, savaşın kadın üzerinde yarattığı tahribatın tahmin edildiğinden fazla olduğunu. Yine savaş ve göç nedeniyle kadınlarımızın yaşadığı travmaların çözülmesini bekleyen temel sorunlar arasında yer alıyor. Tüm bunların çözümü içinde böylesi kurumlara ihtiyaç var" diyerek Kürdistan'da savaşın etkisinde kalan kadının sorunlarının acil bir şekilde çözülmesini beklediğini de belirtti.

Kardelen Kadın Evi'nin yalnız, meslek edinilen bir mekan olmadığını, kadının ruhsal, psikolojik ihtiyaçlarına da cevap olmaya çalışıldığını ve bu tür evlerinin çoğaltılması gerektiğini belirten Demirel, Kardelen Kadın Evi'ne gelen kadınların genel bir profilini ise şöyle ifade etti: "Hiç okuma-yazma bilmeyen kadından üniversite mezununa kadar her kesimden kadınlar çatımız altında buluşuyor, birlikte çözümlere ulaşıyoruz."

"Kardelen bir devrimdir"

Amedli kadınların kadın evini "Kardelen bir devrimdir" biçiminde ifadelendirdiklerini, bölgenin feodal değer yargıları nedeniyle ciddi zorluklarla karşılaştıklarının altını çizen Demirel "erkekler kadın evini önce küçümsediler. Kadınların gelmesini engellemeye çalıştılar. Biz bu sorunu bizzat ailelere giderek, eşleri de kadın evine getirerek çözmeye çalıştık. Sonuçta erkeklerde bu tür evlere ihtiyacı olduğunu gördük" diyerek eğitimin ikna olduğunu, erkek egemenlikli

zihniyetin yıkılmasının ancak kadının eğitim programlarıyla olabileceğini söyledi.

Ülkeler arası deneyimler paylaşılmalı

"Avrupa'dan bölgeye kimi kadın arkadaşlar dönem dönem geliyorlar. Bir diyalog var. Ama yetersizdir. Ortak projelere gidilmesi gerektiğini düşünüyoruz" diyen Demirel Avrupa'daki kadın örgütlerinin bölgedeki ve Amed'deki kadın örgütleriyle iletişime geçerek bilgi alışverişini gerçekleştirmeleri gerektiğini, kolektif çalışmanın gerçekleşmesinin bölge için çok önemli olduğunu, ülkeler arası deneyimlerin paylaşılmasının önemine dikkat çekerek "bilgi paylaşımı ve projelerle de Avrupa'daki tüm kadınlardan destek bekliyoruz" isteğinde bulundu.

Kardelen Kadın Evi 7 Aralık 2004 yılında kuruldu. Savaş, göç, ekonomik sorunlardan ve feodal değer yargıları nedeniyle kadının yaşadığı sorunlara çözüm bulmayı amaçlıyor. 30 gönüllü aktif (üçü belediye kadrosu) çalışanı var. 6 aylık süre içinde 108 kadının psikolojik, sosyal, hukuk, sağlık danışmanlığı için başvuru yaptığı kadın evi, kadınların sorunlarına çözüm olabilmek için bazı kurumlara ortaklaşa çalışmalar yürütüyor. Ağırlıkta olan okuma-yazma kursu talepleri ise AÇEV'dan gönüllü öğretmenlerle birlikte karşılanıyor. Kardelen kadın Evi'ne günlük ortalama olarak 250 kadın geliyor. Önümüzdeki dönem içinde Kardelen Kadın Evi kapsamlılaşma kararına ulaştı.

evişi kader mi?

Ayşe
Düzkan

Sabah kalktınız, ev halkı uyuyor daha, çayı ocağa koydunuz, çay suyu kaynarken sobayı yaktınız, çayı demlediniz, kahvaltılıkları akşamdan hazırlamıştınız, sofrayı kurdunuz. ev halkı o aralar kalktı, küçük kızınızı giydirdiniz, kahvaltıya oturdunuz, oğlunuz liseye gidiyor, gömleğini akşamdan ütümüştiniz, babasınınkini de. hepsi kahvaltıya oturdu, biri yumurtasını beğenmemiş, biraz katı olmuş diye homurdandı. kızınız paltosunu ve ayakkabılarını çok yavaş giyiyor, onu hazırladınız. sonra, babaları kahvaltıda sigarasını tütürürken, akşam televizyon karşısında ayıkladığınız sebze-yi ateşe koydunuz. mutfak yemek koktuğu için yüzünü buruşturdu, onu geçirdiniz.

kahvaltıyı kaldıracaksınız, o ara yemek de pişer. sonra yataklardan başlayarak evi toplayıp temizlemeye başlayacaksınız. gözlerinizi camlara takılıyori, bir ay oldu silmeyeli, kayınvalideniz gelecek haftasonu geliyor. o gelmeden perdeleri de camları da halletmek gerek. koyuluyorsunuz işe...

iktisadın, feministler dışındaki bütün akımları sizin hanenizdeki çalışma adına eşinizin işe vardığından sonra yaptığı şeyi hesaplar. siz bunu bilmiyor olabilirsiniz, o koca koca iktisatçıların ne dediğini nereden bileceksiniz ki? ama kocanız da sık sık "bütün gün evde oturuyorsun" demiyor mu? şanslısınız, komşudaki nermin hanım işe gidiyor, tıpkı kocanız gibi. ve sizin yaptığınız işleri de yapıyor. o sabahları sizden daha erken kalkıp akşamları sizden geç yatıyor. bütün mahallenin ev kadınları ona gıpta ediyor, on beşte bir "kadın" getirip camlarını ve halılarını sildiriyor diye. "elini cama sürmüyormuş, oh ne rahat" diyorlar ama aslında herkes onun ne kadar çok çalıştığının farkında. mahallede elini cama süren hiçbir koca yok oysa.

iktisat, nermin hanım'ın da sadece işe gittiği zaman çalıştığını varsayıyor. kadınların evde yaptığı işler, önemsiz oldukları için görünmez değil. bunu yapan kadınlar olduğu ve bu işi evde yaptıkları için yok sayılırlar. bir lokantada aşçılık yaptığımızda 'şef'siniz, evde ise bunun bir anlamı, değeri yok. lokantada ücret kazanırsınız, evde ise size 'bakılır.' lokantada kapitalist sömürüye maruz kalırsınız, evde ise kölesiniz. kahveler, karısının kazandığı parayla çay içip, kumar oynayan işsiz erkeklerle dolu. eve gittiklerinde yemek hazır değilse dövüyorlar bir de karılarını ve bu yaptıkları işsizliğin verdiği sinir bozukluğuna bağlanıp mazur görülüyor.

yani kadınların evdeki işleri yapmalarında geçimlerinin sağlanıyor olmasının bir önemi yok. nasıl ki bir fabrikadan bahsedilirken orada çalışan işçiler değil patronun adı anılıyorsa kadınların emeği de yok sayılır. kadınlar evde sadece evişi yapmazlar, sık sık tarım, hayvancılık, halıcılık gibi 'hane' içinde yapılan ve eve gelir getiren işlerde de -tabii ki ücret almadan- çalışırlar. kadınların aile içindeki emeğini görünür kılmak, kadın kurtuluşu açısından büyük öneme sahip çünkü bu kadınların sömürülmelelerinin ve baskı altına alınmalarının altındaki iktisadi süreçtir.

bu konuda ilk yapacağımız şey kendi hayatımızda bu süreci algılamak, farkında olmadığımızı, farkında olduğumuz karşılıksız hizmetlerimizi kendimizin fark etmesi. o zaman ne kadar çok iş yaptığımız, ne kadar çok işi bizim hallettiğimizi göreceğiz ve iki şeyi fark edeceğiz, birincisi dünyanın bizim emeğimize de ihtiyacı var. ikincisi eğer erkeklerle bu işleri paylaşsaksak ne kadar çok zamanımızın kalabileceği, bu zamanda kendimiz ve kendimizi geliştirmek için yapabileceklerimiz.

ikinci adım, bu konuda başka kadınlarla bir araya gelmek ve bu konuyu kamuoyunun gündemine getirmek. bizler bulunduğumuz her alanda, mahallede, işyerinde, kadınların görünmeyen emeği konulu toplantılar düzenleyebilir ve bu toplantılara katılan her kadının bu konuda kendi deneyimini aktarmasını diğer kadınlarla paylaşmasını sağlayabiliriz. bunların başlığı "evişi kader mi?" olabilir örneğin. bu toplantıların on kişiyi geçmemesi her kadının kendi deneyimini değerlendirme imkanını arttıracaktır. daha kalabalık toplantılarda daha genel değerlendirmeler yapılabilir sonradan. ama biz kadınlar açısından söylediğimiz politik sözle, kendi hayatımız arasındaki bağlantıyı kurmak çok önemli. ancak o zaman neden bu işlerin kadınların üzerine yıkıldığını, bu sistemin -patriarkanın- nasıl işlediğini tam olarak kavrayabiliriz.

bu tür başka eylemler yapılabilir, evişini, ev işlerinin kadınlara yıkılmasını temsil eden çeşitli nesnelere kullanılabilir bunlarda; aklıma mutfak önlüğü geliyor mesela. daha merkezi, daha büyük eylemler, mitingler düzenlenebilir. bir "evişi kader değil" mitingi ne güzel olurdu değil mi? kadınlar, kadına yönelik şiddeti toplumun gündemine sokarken çok yaratıcı yöntemler buldular. aynı şeyi görünmeyen emekle ilgili de yapabiliriz diye düşünüyorum.

hayat mutfağın ve evin kapısının dışında!

Ruanda Parlamentosu'nun yarısı kadın

Soykırım sonrası yapılan ilk seçim sonrasında 80 parlamento üyesinin 39'u kadın. Yüksek oranların soykırımın ve anayasal değişikliklerin sonucu olduğu düşünülüyor. Kadınların politikaya katılım oranı olumlu, ancak toplumsal eşitlik sağlandı demek değil.

Ruanda'da Temmuz 1994'te sona eren soykırımdan sonra ilk seçim Eylül 2003'te yapıldı. 9 yıllık geçiş dönemi sonrasında yapılan seçimin sonuçları kadınların politikaya katılımı açısından şaşırtıcı.

80 parlamento üyesinin 39'u ve 20 senato üyesinin 6'sı kadın. Yapılan analizlere göre, parlamentoya seçilen kadınların oranının bu kadar yüksek olması soykırımın ve anayasal değişikliklerin sonucu.

Kadınların politikaya katılımının artması incelendiğinde ilk göze çarpan, soykırım sonrası nüfus yapısı. Soykırımın hemen ardından yapılan sayımlara göre nüfusun yüzde 70'ini kadınlar oluşturmaktaydı.

Ülkenin yeniden inşasında başrol kadınlarda

Bir yandan farklı parti ve etnik gruplara mensup kadınlar arasında kurulan güçbirlikleri, bir yandan da ev geçindirmek için çalışmaya başlamaları kadınları daha katılımcı ve güvenli olmaya itti. Ruanda'nın işgücü hala ağırlıklı olarak kadınlardan oluşuyor. Nüfusun yüzde 54'ü, aile reislerinin ise yüzde 35'i kadın.

Kadınların politikaya katılımında etkili olan bir başka unsur ise soykırım suçlarının çoğunun erkek olması. Cezaevlerindeki soykırım suçlarının sadece yüzde 2.5'i kadın.

Toplum arasında yaygın görüş, kadınların şiddete karşı ve uzlaşmacı olduğu. Tecavüz ve kaçırmalarla yüz yü-

ze kaldıkları soykırım sonrasında kadınların demokratik ve barışçı bir toplum için çalışmaya daha istekli olduğu düşünülüyor.

Seçim sonuçlarında anayasal değişiklikler de büyük rol oynuyor. 2003 Mayıs'ında kabul edilen yeni anayasa kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olması yolunda önemli bir adım.

2003 anayasasıyla kadınlara miras bırakılması yasağı kaldırılırken, hükümetteki kadın sayısı için kotalar oluşturuldu. Bu kotalara göre parlamento 80 üyesinin 24'ü kadın olmalı.

Kotanın dolacağından emin olmak için seçmenlere genel, kadın ve gençler kategorilerinden oluşan üçlü pusula

verildi. Pusulanın kadın kısmında yer alan isimleri yerel kadın heyetleri temsilcileri oluşturuyor. Bu temsilciler ise sadece kadınların oy verdiği yerel seçimlerle belirleniyor.

Öte yandan, Ruanda'da okuma yazma bilmeyenler ve fakirler hala çoğunlukla kadınlar. Bu bağlamda, kadınların parlamentodaki varlığı çok olumlu bir gelişme olsa da, mevcut toplumsal değişikliklerin yeterli olduğu ya da kalıcı olacağı sonucuna varılmamalı. Özellikle toplumsal eşitlik konusunda daha alınacak çok yol var.

Kaynak: BIA

Kurban Romina için mücadele

Romina, "milyonlarca Arjantinli kadının dramını simgeliyor" belki de. Kadın örgütleri, sol çevreler, sendikalar, sivil toplum kurumları ve insan hakları savunucuları, doğan çocuğunu öldürdüğü iddiasıyla 14 yıl hapse mahkum edilen Romina'nın özgürlüğünü talep ediyor.

Bolivya sınırındaki Jujuy eyaletinin San Pedro kentinde yaşayan ve o sıralar 19 yaşında olan Romina Tejerina'nın bugüne uzanan hikayesi iki sene önce başladı.

Cinsel saldırı olarak yorumlanabilecek bir ilişki sonrası gebe kalacak ve sonrasında, iddiaya göre, doğum sırasında cinayet işleyecek, savunmaya göre doğumu gerçekleştirirken zaman diliminde engelleyecekti.

Arjantin ceza yasanının kişinin cinsel

bütünlüğüne dönük bir saldırıdan kaynaklı olarak oluşmuş gebeliklerin isteğe bağlı olarak durdurulabileceğini belirten 86. maddesinin hangi konularda işletilebileceğinin belirsiz olması ise, feminist kesimlere göre bir kamu ihmali. Bu görüşe göre söz konusu kanun maddesinin kişinin cinsel bütünlüğünün gönüllü bir ilişki içinde saldırıya uğraması (örneğin erkeğin prezervatif kullanımını kabul etmemesi) halinde de işletilebilmesi ve toplumun bu maddenin hangi durum-

larda işlerlik kazanacağına dair bilgilendirilmesi gerekiyor.

Eksik bilgilendirmenin bir kamu suçu olduğu görüşünü paylaşanlardan Arjantin radikal solundaki en kitlesel yapılanma olan İşçi Partisi'ne (PO) göre, yaşanan trajedinin sorumlusu, laik ve tamamen ücretsiz bir sağlık ve eğitim sisteminin inşasında kullanılması gereken kaynaklara el koyan patronlar ve IMF.

Romina için kampanya

Romina'nın serbest bırakılması, isteğe bağlı ve ücretsiz kürtaj hakkının tanınması amacıyla 28 Mayıs günü başlatılan ve paneller, atölye çalışmaları ve eylemler ile 'Latin Amerika ve Karayipler Serbest Kürtaj Günü' olarak kabul edilen 28 Eylül'e değin devam edecek olan kampanyayı düzenleyenlerin de talepleri arasında.

Arjantin Kadınlar Enformasyon Ağı (RIMA), Cordoba Eyaleti Eğitimciler Birliği (EUPC), Kürtaj Yanlısı Katolikler hareketi ve Arjantin İşçi Kongresi (CTA) insan hakları sekreterasının da aralarında bulunduğu geniş bir koalisyon tarafından düzenlenen kampanyanın sözcülüğünü CTA'dan Estela Diaz üstleniyor. Kampanya 70 sivil toplum kuruluşu tarafından destekleniyor.

Arjantin

Yüreğinizdeki sevgi ile geldiniz Mezopotamya'ya

Uta ve Amara. Kaderini Kürt halkının kaderiyle birleştiren iki güzel insan. İki ayrı coğrafyadan, iki ayrı halktan, iki nehir olup aktınız Kürdistan'a.

Neden bu kadar erken, neden böyle ansızın... Bu kadar erken olmamalıydı diyen yürekler naçar. Biliyorum, "yeni destanlar yazmak için böyle olmalıydı" diyorsunuz ama bu gerçeğin kanattığı yüreklerin dinmez acısı. Evet, yeni bir destan yazdınız. Sizleri tanıyan ve duyanların yüreklerine kazınan bir destan.

Sizi destanlaştıran yaşam öykünüz böyle başladı. Yeni bir yaşam ve özgürlük için yol aldınız. İnsanlık değerleriyle buluşmanın coşku ve heyecanı. İnsanlığın doğduğu topraklara sevdalı, o topraklarda yaşayan insanların katledilmesine öfkeliydiniz. Kürdistan dağlarına yol almanızda bundan değil miydi? İnsanlık değerlerine beşiklik eden Mezopotamya'ya gidişiniz,

köklerinize buluşma mücadelesinden baska ne olabilirdi ki. İşte bu mücadelenizdi sizi güzelleştiren.... Hızlıydınız. Öyle ki, mevsimine yetiştiğiniz kahramanlığın. Şehitler ayının son gününe yetiştiniz.

Mütevazi kişiliğinizle geldin aramıza

Heval Uta, seni ilk tanıdığım an, bana şuan kadar yakın. Mücadeleciliğinle tanıdım seni ve mütevazi duruşunla. Avrupa'daki kadın örgütlerinin yaşadığı sorunlar senin için bir geri çekilme gereği olmadı hiç bir zaman. Tam tersine mücadele gerekçen oldu. Diğer kadın örgütleriyle ilişki geliştirip tecrübelerinden yararlanmaya çalışır ve dayanışma içerisinde olurdun. Böyle bir çaba içerisindeyken tanıdın Kürt halkını. Ve haklı davasıyla dayanışma içerisinde oldun. Bir Alman kadın örgütünde yer aldığın süreçte ortak bir panel düzenlemiştik. Kadın örgütlerinin dayanışmasını hedeflediğimiz bu ortak panelde, bilge duruşun çoğumuzun dikkatini çekmişti. Sonraki süreçte de Kürt özgürlük mücadelesine olan ilgin nedeniyle ya görüşme talep ediyor ya da bizzat derneğe gelip sohbetlere katılarak mücadeleyi daha da yakından tanımaya çalışıyordun. Kürt halkına yakınlığını göstermek için Kürdistan'a, özellikle Dersime yaptığın geziyi anlatmadan da edemiyordun.

Her gün biraz daha tanıyordun Kürt halkını. Ve tanıdıkça bir adım daha yaklaşıyordun. Kürt halkıyla ve onun özgürlük mücadelesiyle bir oldun hem de bu kavga'nın orta yerinde yer alacak kadar kararlı. Kısa sürede büyük sorumluluklar aldığın halde yaptıklarını oldukça yetersiz görece kadar mütevaziydin. Ve her an daha fazlasını yapma çabasıyla çalıştın. Fazla söz söyleme gereği duymazdın çünkü sen yaptıklarınla vardın.

Hep paylaşımcılığınla vardın. Yakın dönemde geçirdiğin bir ameliyat sonrası kısa sürede tekrar çalışmalara başlamıştın. Çünkü senin için iyileşmenin bir boyutu tedavi iken, diğer boyutu çalışmalara katılım ve çalışmalardaki başan düzeyiydi. Avrupa'nın alabildiğine bireycileştiren yanlarına karşı sen paylaşımcılığınla vardın. Ve Avrupa'nın bireyciliğinden uzak bu yanın çoğumuzun şaşıracağı düzeydeydi. Bildiklerini paylaşan özellikleriyle son olarak bir proje hazırlamıştın. Bir grup arkadaşla doğal tedavi yöntemleri üzerine eğitim vermek istiyordun. Bu önerini yapma anına tanık olamadım ama bir çok çalışmada olduğu gibi bu çalışmaya da büyük bir heyecanla hazırlanıyordun eminim.

"Ben olmam gereken yerdeyim"

Yaptıklarının bedelini her zaman ödemeye hazır yapman gerektiğine inandığın şeyleri yaptın. Bir meclis toplantısına geliş tarzın bunun en açık ifadesiydi. Toplantıya çağrılmamıştın. Oysa o toplantıda seninde olman gerekiyordu. Çağrılmadığın halde gelmiş ve toplantıda yaptığın değerlendirmede "toplantıya çağrılmam gerekiyordu ama çağrılmadım, bu yüzden kendim geldim" demiştin. Sen olman gereken yerdeydin. Son yolculuğunda olduğu gibi... İsyanim erken gidişine. Ama güven dolu bakışların ve sevecen gülüşünle "olmam gereken yerdeyim" der gibisin. Yine de böyle olmamalıydı heval Uta. Kendini sınırsız adan bu halka ve bu halkın anayurdunda düşüştü toprağa. İşte sizleri anlatmakta zorlandığımız nedenler böylesi nedenler. Kelimeler yet-

miyor anlatmaya. Seni anlatacak yeni sözcükler bulduğumda yeniden yazacağım.

"Ben gerillaya gitmek için katıldım"

Ve Heval Amara. mücadeleye profesyonel olarak katıldığın ilk günlerden başlayarak sürekli söylüyordun; "Avrupa da kalmam, ben gerillaya gitmek için katıldım bu partiye". Seni tanıyan herkes defalarca bunu duydu senden. Kitle çalışmalarına ilk başladığın günlerde günlüğüne şunları yazmıştın. "Ben de bir özgürlük militanıyım. Ben de Başkan Apo'nun kızımıyım. Ben de artık bir kadroyum. Bunları söylemek çok ağır ve zor. Yani söylemektense hakketmek lazım. Altını doldurmak lazım. Bunu çok iyi biliyorum." Bu sözlerle başladın ilk çalışmalarına. Büyük bir heyecanla geldin heval Amara. Yüreğindeki sevgiyle geldin. İncanla, kararlılıkla geldin. Ve sakar coşkunluğunla geldin.

"Kendime umut olma sözü veriyorum, umut olacağım"

Türkiye'deki legal çalışmalarda da halk çalışması içerisindeydin. Ama bu çalışmalarda birçoğumuzun olduğu gibi seni de rahatsız eden şey, Kürdistan ve Türkiye'deki eylem coşkusunun burada olmamasıydı. Seni farklı kılan ise; herkes gibi sadece bu durumdan rahatsızlık duyma yerine etkinliklere canlılık katmaktı. Her etkinliğe büyük bir coşku ve moralle katılır bu canlılığı halka da taşımaya başarırdın. Kitle çalışmalarını, en zorlandığın anlarda bile severek yaptın. Halkla kurduğun bağ ve halk çalışmalarında kendine biçtiğin misyonu günlüğüne yazdığın şu sözlerle anlatmışsın. "Yaşanan ağır sürecin kitlenin bir kesiminde yarattığı güvensizlik var. bu kitleye güven verecek olan da biz kadrolarız ve şu andan itibaren kendime şu sözü veriyorum. Güven olacağım." Yine günlüğünün bir bölümünde bazı kesimlerin yaşadığı umutsuzluğa vurgu yaparak "umut bizleriz ama bizde zayıflama olursa umutsuzluk yayılır. Kendime umut olma sözü veriyorum, umut olacağım" diyordun. Kendine verdiğin bu sözlerin gereğini yerine getirmek için inanılmaz bir çabayla çalıştın. Bunu, seni tanıyan herkes bilir. Sadece bir kez konuştuğun insanlarda bile büyük bir etki bırakırdın. Emegünle, sevgi dolu yüreğinle ve mütevaziliğinle kucaklardın insanları. Çok sevdiğin ve kendini adadığın bu halk, yüreğindeki bu sevgiyi derinden hissederek ve aileden biri gibi kucaklardı seni.

Tüm gizemin doğallığındaydı

Hem genç ve yeni olmanın acemi coşkunluğu hem de kısa zamanda çok şey öğrenmenin bilgeliliğini taşıyordun. Sorgulayıcıydın. Söylenen her şeyi olduğu gibi kabul etmezdin. Mantığına oturtmadan asla kabul etmezdin. Her şeyi sorgulayarak, bilimsel sonuçlara ulaşmaya çalışırdın. Herkesin dikkatini çeken zekan ve sorgulayıcı yanınla doğru sonuçlara ulaşıp, yapılması gerekenleri anında yapardın. En ağır sorunların yaşandığı bir süreçte partiye katılmış olmana rağmen, kararlı bir duruşun sahibi olman da bundandı. Bu yüzden de,

basit yaşam eğilimleri nedeniyle dağlara sırtını dönenlere inat, dağlara gitmeyi daha fazla dayatmaya başladın. Defalarca öneri yaptın. Ve sonunda istediğin oldu. Ülke kararını duyduğundan itibaren heyecanın, moralin, coşkun ve panik halin daha da artmıştı. Her zaman ki panik halinle yaptın ülke alışverişini. Ve alışveriş sonrası çok sevdiğimiz bir parçayı birlikte son kez olacağını bilmeden dinlemiştik

*Öpüyorsam ayrılığı gözünden
Söküyorsam yüreğimi göğsümden
geçiyorsam gözlerinin içinden
sana olan sevdamdandır bilesin.*

Geçici bir ayrılık bile dayanılmaz bir ağırlıkla çökerken omuzlarıma, şehadet haberini almak... Sevdalı olduğun o topraklara ve o yaşama doyamadan mı, çok sevdiğin o kır çiçeklerini doyasıya koklayamadan mı gidecektin Amara? Hangimizin yüreği kaldırabilir bunu. "Her ölüm erken ölümdür" diyor şair ama bu kadar mı erken. Hayır değil, ölüm değil bu. Sana en çok yakışan şey yaşamdır. Çünkü yaşam, seninle olduğumuz anlarda daha çok anlam kazanıyordu. Seninle geçirdiğimiz her an dolu doluydu. Koyu sohbetlerimizin moral kaynağıydın Amara.

Mevsim ister kış olsun ister sonbahar, sen hep baharı yaşadın. Yüzündeki ve yüreğindeki güzellik baharı muştulayan gülüşünle tamamlanırdı. Bu nedenledir ki, seninle geçen her anı bahar tadında yaşadık. Kışın soğuk havası sıcaklığına yenik düşerdi. Sonbaharın hüznünü bir anda dağıtırdı o sevimli coşkunluğun... Hüznümüzü dağıtan, o panik halindeki konuşmaların halen kulaklarımızda. Her halini anlatmak isterdim heval Amara. Ama hangi cümleyi kursam yetmiyor anlatmaya. Bu yüzden her kelimeye bin anlam yüklediğimden yeniden yazacağım seni.

Sizi, tanımayanlar bile bastı yüreğine

Şimdi gidişinizle her yanımız hüznün. Resimlerinizin asılı olduğu duvarlarda bile hüznün var. Gidişinizin bıraktığı acıyı hiçbir şey dindirmiyor. Sizlerle geçirdiğimiz her anın ayrıntıları bile canlanıveriyor beyinlerde. Bir halk adanmışlığınızı, sevgi dolu yüreğinizi, özgür yaşama olan tutkunuzu, iddianızı, coşkunuzu, moralinizi, mütevaziliğinizi anlatıyor, kalan resimleriniz. Ama düşeriniz gerçekleştirecek. Çünkü sizden kalan anılarla çoğalıyoruz. Anılarınızla çoğaldıkça başaracağız. Ve Aydınlik yüzünüze baktıkça aydınlanacağız.

Şılanım, Kürdüm ve Kadınım

“Başarılı olmak istiyorsam, kendi kimliğime sahip çıktığım oranda olabilirim. Bu sadece Kürtler için geçerli değil. Diğer bütün toplumlar için de geçerli. Bunun için bizim gençler bir alanda başarılı olmak istiyorsa öncelikle kendi kimliğine sahip çıkmalı.”

İsveç'te yaşayan, mesleğinde başarılı bir Kürt kıza. Şılan Otlu! İsveç devlet radyosunda Kürtçe programlar yapıyor, aynı zamanda gazetelere yazılar yazıyor. Asıl başarının kendi kimliğine sahip çıkmakla geleceğine inanıyor. Çalışkan, azimli ve halkı için bir şeyler yapmanın çabasında olan bir genç. Kendisi ile İsveç'in Stockholm kentinde görüştüğümüz Şılan ile gazetecilik, çalışmaları ve yapmak istedikleri üzerine sohbet ettik.

Gazeteciliğe olan ilgin nereden geliyor. Neden gazetecilik?

Çevremde ki insanlar benim çok idealist olduğumu söylerler. Benim de diğer tüm gazeteciler gibi topluma ve insana olan ilgim çok fazla. Dünyayı değiştirebileceğimi ya da değiştirme iddiasında olan insanlarla beraber olabileceğime inanıyorum. Kürtler adına, İsveçliler adına güzel şeyler yapmak istiyorum. Onlarla olmak, onları bilgilendirmek beni çok mutlu ediyor. Onun için gazetecilik diyorum.

İsveçliler Kürtleri tanımıyor ya da bilmiyor olabilirler. Ben İsveçlilere Kürtleri tanıtmak istiyorum. Bir Kürt kadını olarak Kürt kadınına onlara anlatmak istiyorum. Bunun için gazeteciliği seçtim. Kendimi ve halkımı nasıl daha iyi ifade edebilirim

ki başka? Basın bunun için çok önemli bir araç.

Gazeteciliğinde kadına daha farklı bir önem veriyorsun...

Evet... Dedğim gibi daha çok Kürt kadını adına bir şeyler yapmak istiyorum. Sadece radyoda program hazırlayıp, sunuculuk yapmakla yetinmiyorum. Gazetelere yazı da yazıyorum. İsveç toplumuna, Kürt kadınına ilişkin araştırmalar yapıyorum. Yazdığım yazılarda onların sorunlarını anlatıyorum. Yine bir kaç sefer Kürdistan'a gidip Kürt kadınına ilişkin araştırmalar da yaptım. Orada yaptığım araştırmaları İsveç'te hem okuduğum üniversiteye hem de burada ki gazetelere sundum. Amacım İsveçlileri düşündürmektir. Yaptığım araştırmalarla ya da yazdığım yazılarla İsveçlilere “demekki Kürt kadınları bu sorunları yaşıyor, böyle baskı görüyor” dedirtmek istiyorum.

Gazetecilik nasıl bir duygu? Bir şeyler yazarken ya da bir program hazırlayıp sunarken neler hissediyorsun?

Benim için çok farklı bir duygu. Gazetecilik öyle bir şeyki karşıdaki ile paylaştıkça mutlu olabiliyorsun. Çünkü bence gazetecilik bir başkası ile kendini paylaşmaktır. Muhabir

yaptığı haberi toplumla paylaşır, köşe yazarı yazdığı yazı ile, televizyon programcısı izleyicisi ile radyo programcısı dinleyicisi ile... Yani gazetecilikte karşıdaki çok belirleyici, okuyucu, dinleyici, izleyici...

Diğer gazeteciler gibi bende yazılarımın beğenilmesinden çok mutlu oluyorum. Ben yazdığım bir yazıyı gazete köşesinde gördüğümde ya da yazımı okuyanlar beni kutladıklarında çok seviniyorum. Ama tabii benim için en önemli şey Kürt kadını perspektifi ile İsveç toplumuna bir şeyler vermek ve anlatmak... Bunu yaptığımda daha fazla mutlu oluyorum.

Şu an İsveç'in en büyük radyosunda Kürtçe programlar hazırlayıp sunuyorsun. Kürtçe serviste nasıl bir yayın politikası izliyorsunuz?

Biz radyonun sadece bir servisiyiz. Bundan dolayı da onların genel yayın normları dışına çıkamıyoruz. Yaptığımız programlarda daha çok İsveç toplumu ile ilgili haberler ön plana çıkıyor. Ülkeden çok sınırlı haber girebiliyoruz. Radyonun amacı Kürtçe program yaparak İsveç'te yaşayan Kürtleri bilgilendirmek ve Kürtlere onların dili ile seslenmektir. Sveriges radyosu İsveç'in resmi devlet radyosudur. Ve daha çok toplum radyosu olarak görülüyor.

Toplum radyosu derken...

Sloganı şu; biz halk için yayın yapıyoruz. Mesela onun için reklam vb. ticari şeylere radyoda yer verilmiyor. Daha çok toplumun ihtiyaçlarına göre bir yayın politikası izleniyor. Yine radyoda farklı 17 ayrı dilde yayın yapılıyor.

Peki Kürtçe yayında sansürle karşılaşıyor musunuz?

Radyoda kendi programlarımızı yapıyoruz. Pek engel çıkmıyor. Sansür demiyeyim ama çalıştığımız

İsveç radyosunun bazı prensipleri var. Onlara uymamız gerektiği söyleniyor. Örneğin diplomatik ilişkilerden kaynaklı ‘Kürdistan’ sözcüğünün kullanımında bir hassasiyet var. Bize deniyor ki, “Kuzey Kürdistan yerine Türkiye Kürdistan”ı sözünü kullanın.” Ama ben programlar esnasında çoğu zaman bunları unutmuyorum ve olması gereken biçimi ile söylüyorum. Kuzey Kürdistan ya da Güney Kürdistan...

En çok severek yaptığın program hangisi?

Yaptığım Kürtçe programların tümünü severek yapıyorum. Çünkü halkım adına bir şeyler yaptığımı inanıyorum. Ama yine de istersek yaptığımız bir program var. Özellikle İsveç'te yaşayan genç Kürt kızlarına dönük bir program... Bu programda şiddet vb. baskılara maruz kalan genç kızlara yer veriyoruz. Sorunları olan gençler bizi arıyor ve programlarımıza katılıyorlar. Onların sorunlarını radyo aracılığı ile komuoyuna duyurup toplumdaki destek almalarını sağlıyoruz. Böylece şiddete ya da farklı sorunlara maruz kalan genç kızlar, koruma altına alınıyor ya da sorunları çözülüyor. Şimdiye kadar onlarla genç kızla röportajlar yapıp

radyoda yayınladık. Ben bunu aynı zamanda bir kadın dayanışması olarak görüyorum.

Kürt kimliğine bağlılığın ile ön plana çıkıyorsun. Başarımda kimliğinin bir rolü var mı?

Ben her şeyden önce Kürdüm. Burda büyüsemde bence kimlik bir his. İnsanlar hislerini kolay kolay terk edemezler. Bir de bizim gençler arasında ya da bizim Avrupa'da yaşayan toplumumuzda çok garip bir özellik var. Sanki buralarda başarılı olmak için insanın kendi kimliğini unutmaması gerekiyor. Hayır! Tam tersi. Başarılı olmak istiyorsam, kendi kimliğime sahip çıktığım oranda olabilirim. Bu sadece Kürtler için geçerli değil. Diğer bütün toplumlar için de geçerli. Bunun için bizim gençler bir alanda başarılı olmak istiyorsa öncelikle kendi kimliğine sahip çıkmalı. Bunun için diyorum ki ben Şılanım, Kürdüm ve kadınım... Bunlar benim kimliğim. Ben bugün bu kimliğimle İsveç'te başarılı oldum. 23 yıldır İsveç'te yaşıyorum ama hiç bir zaman İsveçli olduğumu söylemedim. İsveç'te yaşıyorum ama Kürdüm.

Hazırlayan/Fırat Tigris

Şılan Otlu, 1979'da Diyarbakır'da dünyaya gelir. Siyasi nedenlerden dolayı ailesi ile birlikte 1982 yılında İsveç'e yerleşir. İsveç'te okula başlar. Liseden sonra bir yıl İspanya'da eğitim görür. Daha sonra İsveç'in Upsalla Üniversitesi Uluslararası Çeşitlilik ve Barış Araştırmaları Enstitüsü'nden mezun olur. Gazeteciliğe ilgisi lise yıllarında başlar. Bunun içinde bir yıl üniversitede gazetecilik eğitimi görür. Şimdiye kadar bir çok gazete muhabirlik ve köşe yazarlığı yapmış. Şu an İsveç'in resmi devlet radyosu Sveriges de Kürtçe programlar yapıp, sunuyor.

13. Hüseyin Celebi Şiir ve Öykü Etkinliği

YXK Onursal Başkanı Hüseyin Celebi anısına her yıl geleneksel olarak düzenlediğimiz şiir ve öykü etkinliklerinin bu yıl 13. sini düzenliyoruz. Etkinlik, şiir ve öykü dallarında Kürtçe ve Türkçe dillerinde ayrı ayrı yapılacaktır.

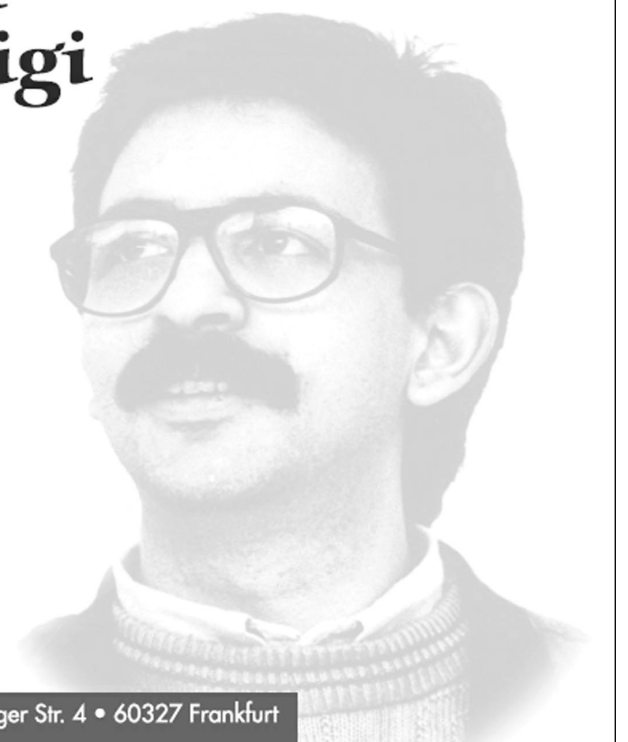
KATILIM KOŞULLARI:

- Katılım dili Kürtçe ve Türkçedir.
- Eserler daha önce hiç yerde yayınlanmamış olmalıdır.
- Katılımcılar etkinliklere en fazla şiir dalında 2, öykü dalında 1 eserle katılabilirler.
- Katılımcılar eserlerini kısa özgeçmişleriyle birlikte en geç 1 Eylül 2005 tarihine kadar aşağıdaki adrese posta yoluyla göndermelidirler.

Jüri Üyeleri:

Kürtçe şiir dalında; Lal Laleş, Ehmed Hüseyini, Türkçe şiir; Sezai Sarıoğlu ve Gülsüm Cengiz Kürtçe öykü dalında; Haydar Diljen, Cemil Denli Türkçe öykü; Jaklin Çelik ve Ahmet Kahraman

Posta Adresi: Verband der Studierenden aus Kurdistan (YXK) • Heidelberger Str. 4 • 60327 Frankfurt
Email adresi: yxkinfo@yxk-online.com

Ruhumuzun dağılan parçaları

E.A., M.D., C.M... İsim ve soy isimlerinin baş harfleri ile gazetelerin haber sayfalarını dolduran nice kadından biri D.B... Biri, diğeri ya da ben, sen, o... Her gün dünyanın bir yerinde töre cinayetlerine kurban giden kadınlarla birlikte bunun psikolojik baskısı altında yaşayan sayısız kadının varlığı cabası...

Her zamanki gibi yine uzak, yalnız ve karmaşık bir gece geçirmişti. Kabusları ne zaman son bulacaktı? Hiçbir fikri yoktu.. Biliyordu aslında, bunu yenmenin gücünün kendinde saklı olduğunu. Ama beynine ve ruhuna bu gücünün olduğunu kanıtlaması kolay değildi. Aylar geçmişti üzerinden yaşadıklarının ama üzerinden atamıyordu etkilerini. Kendisi gibi kadınların çokluğunu biliyordu. Geçirdiklerinden sonra, yaşadıklarına benzer her haber nasıl da dikkatini çekiyordu. İşte kısa bir zaman önce Mısır'da, Silopi'de yine kadınlar vurulmuştu. 'Töre' adına, 'namus' adına vahşice öldürülmüştü. Nedenler yine benzerdi. Sahte erkekliğin 'namus' kompleksi!

Kendisi öldürülmemişti ama öldürülmekten beter edilmişti. Aileden kovulması, çevre tarafından dışlanması, her gün her an yaşadığı psikolojik baskı onu ölüme özendirmişti. Çoğu kez intihar etmeyi bile düşünmüştü. Ne garip, ölüme özendirilmişti. Yaşadığı psikolojik baskı çekilmez hale gelince, ölmek daha çekici geliyordu insana. Böyle düşünmeye başlamıştı. 'Acaba' demişti, yaşamına son verenlerde bu sebeplerden dolayı mı kolayca çekip gitmişlerdi. Korkmadan ölüme yürümüşlerdi. Doğu Kürdistan'da kadınların kendini yaktıklarını duymuştu, geçenlerde bir gazetede okumuştun. Kadınlar kendini yakıyordu! Neydi onları bu derece kendilerine karşı acımasız kılan? Bedenlerine bu denli bir acımasızlığı neden yapıyorlardı? Kendisi de biraz güçlü olmasa, bilincine varmasa aynı şeyleri yapabilirdi. Evet yapabilirdi. Tüm bu yaşananlara karşı bir isyandı onlarınki... Ama kendisi de ölüme özendirilmişti. Yaşanacak, kavga edilecek onca şey varken...

Her gün sokağa çıktığında üzerindeki bakışlar, sanki dünyanın en

kötü şeyini yapmış gibi yaklaşımlar, iğneleyici sözler... "Öldürülmekten beter olmak bu olsa gerek" diye düşündü. Gerici törelerin, namusun görünmeyen kurbanlarındandı. Öldürülenler yazılıyordu ama kendisi durumunda ne çok kadın vardı. Her gün her an psikolojik olarak öldürülen, yaşamı kendisine zehir edilen, töre kaskacında eriyip giden ne çok kadın... Yaşadığı yerden kaçıp uzaklara gitmişti. Ama kabuslar ardi sıra geliyordu. Peşini bırakmıyordu törenin zehir gibi öldüren kuralları...

E.A., M.D., C.M... İsim ve soy isimlerinin baş harfleri ile gazetelerin haber sayfalarını dolduran nice kadından biri D.B... Biri, diğeri ya da ben, sen, o... Her gün dünyanın bir yerinde töre cinayetlerine kurban giden kadınlarla birlikte bunun psikolojik baskısı altında yaşayan sayısız kadının varlığı cabası... Bu baskı şiddete dönüşüyor. Bunun sonucu ise intihar, dışlanma, kabuslarla dolu bir yaşam oluyor. Her an sayısız kadın böyle karanlık dehlizlerde yaşamaya mahkum ediliyor.

Belki de çok azı bunu anlatabiliyor-du.

...kadın uzun süre ruhunu saran bu çembere isim bulamamıştı. Sonunda 'çember' diyebilirdi haline.. Hep kendinde aramıştı, nerede yanlış yaptığını bulmaya çalışmıştı. Aniden bunu fark etmişti. Kimi zaman bazı şeyleri fark etmek için uzun bir düşünme süreci gerekmez. Zaten sen onu yaşamışsındır. Ama sonraki kısa bir anda hatırlarsın. Bilince çıkarıverir.

'Çember' diyordu haline... Sanki bir çift el boğazına dayanmış, durmadan sıkıyordu. Nefes alamaz hale gelmişti. Ne kadar çırpınsa çıkar yolu yoktu sanki. Bu nasıl bir ölümdü? Çok sevdiği annesi-babası, kardeşleri bile ona 'kötü kadın' muamelesi yapıyorlardı. O zaman törelerin akranı, eşi-dostu yoktu. 'Töre, namus' dendiği anda biterdi her şey. Kendisine aydın-devrilci (!) diyen kimi arkadaşları bile ona sırt çevirmişti. Demek ki namus erkeklerin çoğunluğu için çözülemez bir düğüm olmuştu. Bunu anladığında anladığı 'çember' kendisi değil, dünyanın 'namus' diye tutturduğu şeydi.

Ama yine de ruhu hırpalanıyor-du kadının. Anlamak tek başına yetmiyordu işte. Ruhunu bin kere katlediliyordu. Bir kere katledilmeyi yeğledi kadın. Sonra yaşamı düşündü. Yaşam güzeldi, yaşamak istedi. Bu istemi baskın geldiğindendi belki böyle irakları yeğlemesi. Ruhunun gözleri önünde hırpalanmasını durdurmanın amacı. Yeni bir hayat kurmak... Bu fikir bile başlı başına 'kötü kadın' damgası yemeye yeterdi. Çünkü töre, namus sarmalının kadına reva gördüğü şey; evinde erkeğinin iyi kadını olmak, toplumda hiçbir şey dokunmadan yaşayan sessiz, ruhsuz bir kadın olmaktı.

"Ne farkı var" diye düşündü. Ortaçağda kadınların bilgileri, alimlikleri yüzünden cadı denilerek yakılmasından ne farkı vardı günün-

müzde yaşanan. Herkes bir şeyleri lanetleyebilirdi. Ama namus adına fiziki, ruhi, düşünce olarak kadınları katledenleri lanetlemek nedense zordu. 'Kadın katliamlarına hayır' diyen kimilerinin yanı başında kadınların ruhi olarak nasıl öldürüldüklerini öğrenmişti. Sadece 'namus, töre' biraz şekil değiştiriyordu. Evet. Töre ve namus sonucu gidenler gidiyordu. Ya geride kalanlar. Ya her gün ruhu binlerce kez bu zihniyetin sonucunda katledilenler?

Ruhunun dağılan parçalarını toplamaya çalışıyordu D.B. Tüm baskılara rağmen ne intihar etmişti ne de boyunu eğmişti. Yeni bir hayatı, mücadeleye kurmanın yoluna koyulmuştu. Kadını katleden yazısız kurallara, Bunları destekleyenlere karşı en iyi yolu bulmuştu. Bir kadın örgütünde çalışmaya başlamıştı. Aynı zamanda yaşamını idame ettirmenin yollarını bulmuştu. Biliyordu hiçbir şey bitmemişti ama bundan sonrası için ne yapacağı konusunda kuşku duymuyordu.

Önce irak yerlere gitmişti. Sonra anlamıştı ki, ruhu her gün katledilerek zaten hep yaşamdan iraktı. Iraklıkların aşmanın bir yolu olarak seçmişti, bir kadın örgütünde çalışmayı. Bir başlangıçtı. Kendisi bir son yaşarken, ölüme özenirken bir başlangıç yapmıştı.

Elindeki aynaya yansıyan ruhunu gördüğünde "ölümün bile gelip kapıyı çaldığı, intiharı bile düşünülmediği, çözümsüzlüklerin çember misali insanı içine aldığı zamanlarda bile her zaman bir başlangıç gizlidir. Başlangıçlar; içimizdeki yolculuktur" sözlerini okuyabilirdi. Küçük bir tebessüm belirdi dudağının kenarında. Namusunun bu tebessüm olduğunu bilerek ruhunu ilk doğduğu gün gibi yerine uğurladı.

Zülfıye Bilgin

özgür yaşam diyalogları

Söz Konusu Erkekse Yoğurdu Üfleyerek Yiyin

Zamana karşı büyük rakibim. Büyük doğrularla oynayan çirkinleşir. Benim için bir gün çekici örsle dövülen bir heykel eylemidir. Kendi doğrularıyla alay eden insan, ikiyüzlü olur, çirkinleşir. Kendi doğrularına değer veren insan melekleşir.

Dil çok büyük bir silahtır. Şu anda hepimizin muazzam bir dil sorunu var. Dilini güçlü kullanan sınırsız bir gelişmeye yol açabilir. Parçalanmış düşüncenin, parçalanmış dili. Savaşı büyük olmayanın dili de büyük olmaz. En büyük kursurları arkadaşların, düşüncelerini rahatlıkla dile getiremiyorlar.

Yaratmaya aşık olacaksınız, kişilere değil. Kadınla uğraşma özünde

yaratma eylemidir. Çoğu benim neyi yaratmak istediğimi bilmiyor. Herkes bir anlam çıkarıyor

Yüzde doksan erkek çok feodaldir ve kadın konuşsun, güç olsun diye düşüncesi yoktur. Kendinizi yaparken erkek istismarına dikkat edin. Söz konusu erkek olduğunda yoğurdu kırk defa üfleyerek yiyin.

Özgürlük önemli. Kadın erkekle fazla ilgili değildir. Erkek daha fazla ilgili durumdadır. "Ele geçireyim, kullanayım" der, ölçsüz ve zorbadır. Bu erkeğe göre şekillenmişsiniz. Bir kimliği olanlar bir şeyler paylaşılır. Bir kukla ile ne paylaşırın ki?

Kadın kimliğinde kendini çok özgür kılabilecek. Ne kadar terbiyeli

arkadaş olduklarını, bazıları bağılıklarını göstermek istiyorlar. Bazısı ucuz sloganvari, yine kaba askeri biçimde kendilerini kabullendirmek istiyorlar. Sen kendini yaratacaksın, benim ölçülerim devrim ölçüleridir. Uydu olan kadından, kafası çalışmayan, anlamayan kadından nefret ederim.

İlkeli olmalı, ilişki diyorsunuz erkekle. Bu ilişki bizim yaşamı başımıza geçiriyorsa, varsın yerin dibine batsın. O kadar kolay olsa ben bu kadar zorlanır mıydım? Bu yaptıklarımızı bile fazla sanmıyorum.

Bir koca belanz olacağına bir özgünlüğünüz olsun iyidir. Bu ilkeli yaşam tarzı olmazsa bu savaş olmaz. Bu, kadına da büyük saygıdır.

Benim yaklaşımım, amacım farklı, yaratmak istediklerim farklı. Tarihin derinliklerine dalıyor, toplumsal inkar ağına giriyoruz. Benim felsefemde işler daha farklı. Beklentileriniz farklı gelişmeli. Biz erkekle de ilgiliyiz.

Estetik yan bambaşka bir şey. Estetik ilkeye göre beğeniye yakalayabilmelisiniz. Şartlı ilişki olmaz. Kendimi ucuz beğendirtmekten nefret ederim. Yetkiye, siyasete göre güzellik olmaz. Beğeni estetik ilkeye göredir. Estetiğin felsefe ile özgürlükle ilgili yanları var.

Rönesans'ı doğru bir şekilde kendimize uyarlayabiliriz. Bir sanat eseri olarak kendinizi yaratmayı gözde almahsınız. Güzellik yalnız fi-

zikel boyut değil, ruh ve diğer güzelliklerle ilgilidir.

Bütün ölçülerimin hesaplarını verecek güçteyim.

Aşıklık yaratılış eserine olmalı. Güzel bir esere! Eğer ben temsil ediyorsam, bana aşık olacaksınız. Aşık olmak ne demektir? Büyük değer vermektir. Benim tutkum, yaratmak gereken değerdedir.

Bu erkeği de, bu kadını da öldürün. "Ben görevimin kadınıyım" deyin. "Sınırsız bir görev silahıyım, ama halkımın özgürlük gücüyüm" deyin.

**Demokratik Konfederalizm
Önderliği
Abdullah Öcalan**

Ji bo parastina jinan weqf

Kampa Penaberan a Maxmûrê ku 10 hezar nifûsa wê heye û her tim bi pirsgirêkên tenduristî, siyasî û aborî tê rojevê, bi sazî û dezgehên sivîl ku lê hatine avakirin, jiyana xwe ya bi rêxistinî û civakî didomînin. Yek ji van saziyan jî Weqfa Jinên Wargeha Maxmûrê ye.

Yek ji rêvebera weqfê Pîroz Mihemed, li ser armanca avakirina weqfê axivî û diyar kir ku wan weqf ji bo çareser kirina pirsgirêkên civakî, tenduristî, derûnî û hunerî di sala 2002'yan de, ava kiriye Pîroz Mihemed wiha got: "Şert û mercên penaberan tene zanîn. Heke mirov di encama zordariyêke mezin de welatê xwe terikandibe û li wir mîna penaberan bijî, mirov zehmetiyêke mezin dikişîne. Heke mirov penabereke jin be, ev zehmetir e. Penaberên jin ên Maxmûrê, di şert û mercên herî giran ên şer de, li vir bi cih bûne û warê xwe girtine. Gundên wan hatin şewitandin, bira, bav, mêr û zarokên wan, li ber çavên wan hatine kuştin. Vê yekê li ser wan tesîreke pir mezin kir."

'Rola weqfê parastina jinê ye'

Pîroz Mihemed, diyar kir ku di bin banê weqfê de ji bo bipêşxistin û çareseriyê hemû pêdiviyên jinan

beşên wekî çand û huner, şaxa perwerdehiya zarokan û şaxa têkiliyên bi gel re heye û wiha dirêjî da axaftina xwe: "Hemû şax, pêdiviyên cuda cuda bi cih tînin. Mînak; em di beşa perwerdehiya zarokan de, zarokên 3-4 salî ji bo dibistana seretayî amade dikin. Em li vir pêlîstokan didin wan. Wan hîmî listokê û pênuş girtinê dikin. Em 8 mehan zarokan perwerde dikin. Me îsal 80 zarok perwerde kirin."

'NY budçeyê venaqetîne'

Pîroz Mihemed, da zanîn ku ji ber ew di hêla aborî de pirsgirêkên mezin dijîn, nikarin gelek pêdiviyên bibersivînin û pirsgirêkên heyî bi van gotinan vegot: "Gelek karên ku em bikin hene. Em dixwazin bi alîkariya weqfê pirsgirêkên wekî derûnî, şidet û aborî ku jin dijîn çareser bikin. Lê ji bo van hemû tiştan alav, amûr, ekîb û pere lazim e. Me dixwest Neteweyên Yekbûyî (NY) ji me re budçe veqetanda. Lê mixabin tu budçe venaqetand."

Bi 5 dolaran dixebitin

Mihemed, destnîşan kir ku jinên ku rewşa wan a aborî nebaş e, nivê şevê saet di 3.00'yan de ji kampê bo berhevkirina firîngiyên bi rê dikevin û heta êvarê dixebitin. Mihemed, axaftina xwe wiha berdewam kir: "Li vir 48 jinên ku mêrên wan di şer de jiyana xwe ji dest daye hene. Hemû jî rewşa wan a aborî nebaş e. Dema ku havîn tê, neçar dimînin ku ji bo berhevkirina firîngiyên ji xew rabin û ber bi Hewlêrê ve bi rê bikevin û li wir bixebitin. Heta êvarê bi 5 dolarî dixebitin. Lê ev kar jî mehê çend rojan derdikeve."

Em dixwazin qursa xwendin û nivîsandinê vekin Mihemed, bi bîr xist ku jinên ku li kampê rûdin ji sedî 80'ê xwendin û nivîsandinê nizanin û wiha dawî li axaftina xwe anî: "Ji ber ku ji sedî 80'ê jinên li vir xwendin û nivîsandinê nizanin, di hêla pêşketinê de zehmetiyên pir mezin dikişînin. Heta cihekî bi pêş dikevin û

ji wir şûnde nikarin herin. Mirov dema ku nexwîne û lêkolîn neke, mirov her tim di cihê xwe de dimîne û nikare asoyên xwe berfirê bike. Ev yek jî dibe sedema xitimandina jiyana mirov. Mirov nikare bi tena serê xwe pirsgirêkan çareser bike. Mirov her tim çareseriyê ji kesên din hêvî dike. Ev yek jî mirov nagihîne tu derê. Ji bo ku jin bikaribin li ser xwe guherîn û veguherînê çêbikin û her tim xwe li gorî pêdiviyên jiyanê nû bikin, divê bikaribin bixwînin. Ji ber vê yekê jî emê di pêf-lerojê de qursên xwendin û nivîsandinê bidin destpêkirin. Ji bo destpêkê me xwest ku em ji bo jinan pirtûkxaneyekê vekin. Me listeya pirtûkên xwe amade kir û ji NY'ê re fland. Lê heta niha tu bersivêk ji me re nehatiye. Em niha li benda bersivê ne."

Maxmur

Çuyin

Dev ji bajarekî berdan û çuyîn
Hêviyek
hesretek bi xwe re birin
an jî tişteke wisa...

A. Avesta
Aydın

Rûyê mirinê sare. Stunê dilê mirovan hildiweşîne û wisa diçin heskiriye mirovan. Pêşiyê mirov bi malbatan xwe ve dest bi heskirinê dike an jî bi giştî wisa ye. Zarok bi dayika xwe ve, dostaniyê nasdike. Dû re heskiriye mirovan zêde dibin û ewqas kes jî, ji aliyê fîzîkî û ji aliyê hest û raman de, mirovan tenê dihêlin û diçin... Hatîn û çuyîn...

Carinan mirov naxwaze gelek kesan nasbike. Ji ber ku naskirin kedekê dixweze û dema ku mirov kedê jî dide, naxwaze wenda bike. Dem bi dem mezin dibe hevaltî û dostaniya mirovan. Heta wê rojê, roja ku mirovan tenê dihêlin û diçin... Bi tevî rêhevalên xwe.

Sala 1997an de, min hevaleyê nas kir. Ez hatibûm welatê wê yê biyanî, lê wê bi ruhê nas ve, ez hembêz kiribûm. A ji wê rojê destpêkiribû hevaltiya me. Rojekê miftek ji min re anîbû û ji min re gotibû ku ev mala te ye. Ew roj, ev roje tim dilê wê ji min re vekiriyê. Niha nikare biaxife, lê wek dilê min ê ku ez tim diaxifim û ew tim min guhdarî dike, ew jî min guhdarî dike. Gelek tiştên ku me parvekiribûn, di mênjiyê min de, dengvedide niha... Gelek cihan em bi hev re bûn, lê tu tim li Berlînê mayî, di mênjiyê min de. Destpêk dawiyê destnîşan bike eger, destpêk tuyî...

Te jî ez tenê hiştîm û çuyî. Êdî gazinan nakim, ji ber ku gelek kesan ez tenê hiştîm. Tenê nîntî, dizanim... Dema ku heval li cem mirovan bin, tirs nîne. Du jinên biyanî, bi dilên xwe yên nas ve, li çiyayê Kurdistanê canvedidan.

Yek, tenê zarokê dê û bavê xwe bû. Hestên yekbûyîne ez jî dizanim... Lewma tişteki nabêjim û derbasî qareyên beşeke din dibim. Festîvala we bû. Bi wêneyên we yê gerillatiyê ve xemilandibûn hemû cih. Navê festîvalê, 2 Festîvala Zîlan a Jinan a Navnetewî bû, navê festîvalê. Te jî di komîteya amadekar de cih girtibû. Lê hun li wir nînbûn. Te jî carinan saeta hevdîtina xwe jî bîrdikir, lê te nedixwest kesekî benda xwe bihêlî. Nehatî, nehatin... Em zû gihîştin cihê festîvalê. Li benda we man, lê hun nehatin...

Hemû kes ji bo we giriyan, lê ez tenê ji bo xwe giriyam. Gotinên te yê rojên borî tînin bîra min. Te ji min re digot: Tu mênjiyê xwe bi hemû rêhevalên xwe re parve dikî, lê dilê xwe bi kesekî re parve nakî, an jî sedî sed parve nakî. Mîna jî digot: Guhdara min a herî baş, dilê min e. Ji ber ku ez tim diaxifim, ew tim bêdeng min guhdarî dike.

Hun du hevalên enternasyonalîst bi hev re... Vê carê, te ji çuyîna xwe ez agahdar nekirim. Belkê, te ev çuyîna wek navberek kî nixrand, an jî te nexwest ji çuyîna xwe ya bêveger, min agahdar bikî. Nizanim, lê dizanim ku te ez tenê hiştîm û bi tevî rêhevaleyê dilsoz tu çuyî... Oxir be!

C8: Zarok li dijî G8an xwe bi rêxistin dikin

UNICEF, ji bo dengê zarokan bigihîne rêveberên dewletên dewlemend, forumekê pêk tîne. Zarokên ji 8ê dewletên pêşneketî pêk tînin C8, wê raporekê pêşkêşî zîrveya li di meha Tebaxê de, li Skoçyayê tê bikin. Her zarok wê bikaribe hevkarîya C8ê bike.

Zarokên ji 8 welatên pêşneketî, wê di 3-5 Tirmehê de, li Skoçyayê bîna cem hev û C8ê (8a zarokan) pêk bînin û bi vî awahî wê pêşniyarên xwe yê li pêş xîzaniyê bidin serokdewletên tevli civîna G8an dibin.

Ji Butan, Kamboçya, Moldova, Yemen, Gîne, Sierra Leone, Bolîvyaya û Lesoto, zarokên tevli C8ê ku ji aliyê Fona Alîkarî a Zarokan a Neteweyên Yekbûyî (UNICEF) ve tê amadekirin bibe.

UNICEF, wek perçeyek ji C8 di sîteya web a Voices of Youth (Dengên Ciwanan) forumek vekir. Nêrînen ku di vê foruma di 1ê Hezîranê de hebû û hemû kes dikarin jê sîdê werbigirin de hatine ziman, wê di civîna C8an de, bîna berhevkirin.

Ji aliyê din ve, mijarên sereke yê rojêya C8an evin: Hedefên Pêşketinê Hezar Salan, Bazirganî, Alîkarî û Deyn, Perwerde, Tendur-

ristî, HIV/AIDS, Xîzanî, Birçîbûn û Xwarin, Ava Paqij û Paqijîya Giştî, Îstîsmar, Komîsyona Afrîka, Mafê Mirovan.

Rayedarên UNICEF jî diyar kirin ku rêveberiyên welatên dewlemend, dive ne tenê nêrînen ciwanan hildin bigirin ber çav, di heman demê de, li dijî xîzaniyê di nav hewldanêke mezinde bin jî.

Rapora piştî civîna C8ê pêk were, wê pêşkêşî G8ê bê kirin.

Di salên pêşiya me, tê fikirandin ku C8 carek din li hev kom bibe û pêkanînen dewletên dewlemend, bişopîne.

C8, wê li Skoçyayê li hev bicive. Li gorî agahiyan, koma mûzîkê ya herêmî ya Mozambîk, Massukos jî wê tevli civîna bibe.

New York

“Hesreta min a herî mezin jiyana li çiyê bû”

Ev hevpeyvîn, ji bo bîrîna endama PJAK û endama meclîsa KONGRA-Gel Uta Schneiderbanger beriya ku di qezaya li Qendîlê de jiyana xwe ji dest bide me çekîrîye, em diweşînin. Uta ji malbatek karker û katolik e. Uta di salên 1980an de tevgera Kurd nas dike. Uta dibêjê ku pevajoya nasdarî û tevlîbûna PKKê wextekî dirêj girt.

● **Hûn Elman in, tiştê ku we ber bi gerîllayan ve anî çî bû?**

Ez ji malbatek karker û katolik tîm. Ez destpêkê di nava dêrê de pir çalakkûm. Em bitaybetî jî ji îdeolojiya rizgariya netewan a Emerîka Latîni bi bandor bûn. Keşeyên ku li dijî olîgarşiyê bêşdarî nava refên gerîla bibûn bandorek mezin li ser me kiribûn. Dema ku Papa li Vatîkanê teolojiya rizgariyê nepejirand ez êdî ji derê qut bûm. Û bêşdarî nava partiyek komunist bûm. Li hember desthilatdariya zilaman ez û grubek jin em jî vî partiyê jî veqetîyan. Ez tevlî rêxistinîna antîemperyalîst bûm. Ev derdor nêzî îdeolojiya RAFê bû. Ji destpêkê de ez di nava tevgera femînîst û ya sosyalîst de bûm. Min rêxistinîna jinan a serbixwe di parast. Lê ji ber ku min bawerîya xwe bi guherîn û veguherîna civakê ya bi şoreşgerî anî bû, bi tevgerên antî emperyalîst re min kar dikir. Ango giredaneke îdeolojîk di navbera me de hebû. Lê di hêla rêxistinî de, em serbixwe bûn.

● **Bi Kurdan re û bi PKK re nasdariya te kengî û çawa çê bû?**

Di salên 77 û 78an de cara yekem nasdariya min bi hinek hev-

lên Kurd re çêbû. Ew wê demê di nava çepên Tirkî de bûn. Lê behsa Kurdistanê jî min re dikirin. Hemû mirovên qehreman û yê noker jî bi min dan nasandin. Wê demê jî min re behsa partiyê ku nû hatîye damezrandin kirin. Wê pir bala min kişand. Ew nîqaş pir baş tîr bû. Min weke yekê femînîstek serbixwe, rêxistinîna Kurdan tiştêkî xwezayî didît. Tiştêkî rast bû. Ji ber min serdestî û desthilatdariya zilamên di nava rêxistinên sosyalîst de dizanî bû di vî mijarê de zêde bawerîya min nebû. Yê ku jinan bi çewisîne, wê gelên di jî bi çewisîne. Van hevalan min zêde ciddiyetê nedît. Min fêhm nedikir. Jixwe dema min ew li malên wan ziyaret kir, min şoq derbas kir. Ev hevalên ku li derve şoreşger û pêşverû li malên xwe pir cûda nêzîk bûn. Tam mîna paşa bûn.

Di salên 80yê de nasdariya min bi kesên ji PKKê re çêbû. Di salên 80 û pêve bitaybet di pîrozbahiyên 1ê Gulanê, 12ê Îlûnê û Newrozê de me bi awayekî hevkar bernamêyên xwe amade dikir. Piştî ku Yekîtiya Jinên welatparezên Kurdistan (YJWK) hat damezrandin me pirsariya di derbarê xebata jinan de kir. Lê ev di sala 1987 û 88an de destpêkir. Me bi van jinan re jî kar kir. Û li Berlînê me meclîsa navnetewî ya jinan damezrand. Ew jî tevlî bûn.

● **Wek jinekî Elman tevlîbûna te ya nava PKKê çawa bû?**

Di 94an de ez bêşdarî konferansa YAJKê ya Ewropayê bûm. Heyecaneke mezin min girt. Dema mirov wan jinên di salên 70yê de ê nezan û bêdeng tîrê bîra xwe, ev der pir cûda bû. Pir nêzî me bûn. Ji ber

min tirkî zanîbû baştir min dikarî nîqaş bikim û têbigêjim. Lê herî dawiyê min paraznameyên Serokatî xwend û ez zelal bûm. Min parazname pir bi rihetî xwend. Min digot qey hemû kêmasiyên di jiyana min a siyasî de di wir de digêjin çareseriyê. Femînîzm an jî sosyalîzm, sosyalîzma reel an jî demokratîk ez tim di wir de dimam. Min çareser ne dikir. Disa jî ew ramanê hiyararşî û mantalîteya dewletxwazî, şoreşgerî, dejenerasyona tevgerên rizgariya netewan, nijadperestî û enternasyonalîzm. Ango me jî demeke dirêj ev pirsîrêk didîtin û li derdora wan me hinek hewildan didan. Lê weke ku tim em li dora wan pirsîrêkan dizivîrîn bû. Serokatî bi rihetiyek mezin sentezê van hemû pirsîrêkan derdixê û sîstemekî pir fireh di-de raberkirin. Ji vî sîstemî derdixêvê û derketinek nû çareseriyek nû, alternatîfêkê diafirîne û pêşkeşî me dike. Ez jî bo yekê heyran mam.

Beşdariya nava PKKê jî bo min ne biryarek hêsan bû. Pir dirêj kir. Ji sala 92an û wirde ez difikirim. Lê ez weke yekê Alman min xwe ji bo veguherîna Elmanya berpirsiyar didît. Rêhevalên xwe tenê hiştin, ji bo min di hate wateya xiyaretê. Ji sala 90 û pê de me jî pir hewl da. Me rexistinek nû ya jinan damezrand. Ji bo pêvajoyek nû em li riyên çareseriyê gerîyan. Lê ji ber nêrîna me dogmatîk bû, ev yek bi ser nediket û me wenda kir. Hîna jî ji bo Elmanyayê ez xwe berpirsiyar dibînim. Lê tenê ji Ewropayê çareserî dernakeve. Ez bawer im ku Konfederalîzma Demokratîk a Rojhilata Navîn wê bandore xwe liser Elmanya jî û li ser tevayê welatên Ewropayê bike. Mîna tevgera rizgariya netewan ya 68an ku cîhan hejand, ev bernamê jî dê cîhanê bi hejîne. Min jî xwest ku ez jî bibim perçeyek ji vî rêye.

● **Di cîhanê de gelek tevgerên azadiyê tekoşîn didin hene. Çima ne tevgerêkî di PKKê bû daxwaziya we?**

Em jî mîna tevgerêk femînîst û demokratîk bi tevgerên di yê demokratîk re di nava piştgiriyê de bûn. Me peywendî danîn. Platformên navnetewî yê jinan me ava kirin. Ji ber enternasyonalîzm û piştgiriyê tevgerên rizgariya netewan pir xurt bû. Bitaybet jî di nava salên 70 û 80yê de. Tevgerên Latîni Emerîka û Filistinê pir bal dikşandin ser xwe. Eleqedarîyek mezin didîtin. Ji bo çareserîya kêşeya Filistinê û Îsraîliyan Elmanan xwe berpirsiyar didîtin. Li gor min jî ev yek rast bû. Lê diviyabû ku berpirsiyariya me di her qade de be. Hezên rizgariyê ye li Emerîka Latîni ji ber di hela çandê de nêzî civaka Ewropa bûn, eleqedarîyek mezin ji Ewropeyan dîtîn.

Lê piştgirîya bi Kurd û Tirkî re pir lewaz ma. Li dût piştgirî kirin, hêsanî ye. Mirov dikare îdealîze bike. Lê jibo Kurd û Tirkî ev nayê kirin. Ew cîranê mene. Hevalê me ne, em bi hev re dijîn. Ti rastiya

wan dibînin. Ji ber vî yekê mirov nikare îdealîze bike. Mirov nikare xeyal bike. Mirov nikare di palgeha xwe de pal bide û piştgirî bike. Min bitaybet jî ev ferqa van çandan xwest bibînim. Di encamê de pêşveçûna jinên Kurd a di van salên dawiyê de pir balkêş bû.

● **Di nava KONGRA-GEL de hûn xebatên saziya dîsîplîne didin meşandin. Xebata we çawa dimeşe, hûn beranmerci çî astengîyan tîr?**

Dem a min dest bi kar kir ez pir nezanbûm. Ez nehiqûqnas bûm jî. Ev pirsîrêka me teva ye. Ji ber wê ez bawerim bi awayekî ecemî, amatori me xebat kir. Ez hê nû îsal fêrbûm ku pir zor e ku yekê bibe hiqûqnasekî li gor destûran. Ev yek pir zuwa ye. Ji ber wê jî bo ku em vî saziyê bidin runandin, lazime em lêgerîn û guftûgoyên kûr bikin. Pirsîrêkên di nava tevgerê de, mesela ew mantalîteya hiyararşî, pirsîrêka zayendê ya çîni, me tev di nava wê saziyan de jî dîtîn. Vê yekê bandora xwe li ser xebata me kir. Divê em vî jî holê rabikin. Pêwîst e em vî jî zelal bikin û ger were xwestin, em dikarin nîqaş bikin û tekoşînê bidin. Di encamê de kêmasiyên me hebin jî, em dikarin bigrin û berxwe bidin. Ji ber saziya dîsîplîne jî ya yekem e, ev prensîb jî bo wê jî derbas dibê.

● **Dem a hûn cara yekem hatin çiyê hestên we çibûn? Di nava ge-**

gerîla de ma hûn zû fêrî jiyane bûn?

Ji bo kongeraya yekamîn a KONGRA-GEL ez cara pêşî hatim çiyê. Ez pir dilşad bûm, lê dema min rastiya rêxistinê jî nêz ve dît hinekî ev şikest. Lê min wextekî pir xweş derbas kir. Bitaybet jî di nava jinên gerîla yê HPGê de ez pir rihet bûm. Min qet zehmetî ne kişand. Tenê di meşê de ez hinekî westiyam û min zehmetî kişand. Lê mixabin ji ber hingî min li patîkayê temaşe dikir, min gelek dîmen ji yê siruştê jî nedîtin.

● **Hûn wateyekî çawa didin çiyê?**

Çiyayên azadiyê êdî ji bo min ne şîtarek e. Ev rastiyeke e. Tevî hemû astengî û zehmetîyan jî jiyana çiyê jî bo her yekî derfeta jiyane pêşkeş dike. Ti dikari xwe pêşbixi, sînorên xweyî derbas biki. Delalî û ew çavên bi kenê wan hevalên li wir dijîn, jin be xort be wê jiyana giranbiha nîşan didin. Ewropî mîna miriyan dijîn. Tevî hemû derfetên aborî çavên wan mirî û cemidîne, bêhêvî ne. Bêrî û hesreta min a herî mezin jiyana li çiyê bû. Kêm jî bê min li çiyê dît. Ev min pir dilşad dike.

Kî dibêje hûn çûne?

Ûtaya ku bi germahiya dilê xwe ve, dilên dilerizin germ dike û Amara ya bejinzirav a bi heskirina xwe di de hemû kesan re...

Qet dihat hişê kesekî ku pênu-sa me wê rojekê di van rûpelan de binivîse! Hest tevlihev dibin û êşêke bê çareserî, di dilê me de xwe bi cih dike.

Digirîm û her digirîm... Dijwariya piştî mayîna we, di demeke wiha de, dest pê dike. Ev, dilê bi êşê pişt we mayî ye.

Du gulên li ser xaka pîroz nû şindibin, du bedewên biharê...

Her êvar, mêvanên guftûgohên me bûn, di zimanê me de hesret, di dilê me de hêvî, çiqas zû em ji hevûdu qetiyar. Mirov naxwaze bawer bike, mirov dibêje sedf sed şaşîrî bûye û di dilên me de ev gotin derbas dibin. Bêçare dimînin, li pêş çûyînan bê dem. Dengên we, di guhê me de deng vedide.

Li ser rê, we dibînin çavên me û bi lez û bez ber bi we direvin lîngên me. Li enîşkê hûn hene. Em ber bi we direvin, direvin, direvin... Lê hûn ne li wir in. Hûn di dilê me de, bi cih bûne bêguman. Hûn di bîbika çavên min de, bi cih bûn, lewma jî tim we dibînin çavên min.

Hûn tev li awaza xemgîn a bîranînên me bûn...

Amara... Hatina te ya destpêkê, wek ronahiye di çavên min de, bi cih bûye. Tu ji ciyekî biyanî re bi-

bûyî mêvan û tu ji rêyeke dirêj hatibûyî. Hinek westiyayî, hinek şikestî... Ji ber ku qiblegeha te ne Ewropa bû... Te gelek hewldabû ku bigêji çiyayên ku te hesreta wan dikişand.

Dû re, te hesreta xwe roj bi roj mezinkir û xeyalên roja çûyîna xwe kir. Sonda te çareserî bû, têkoşîna li pêş zehmetiyar bûyî tu. Jiyar; bêhn dayîn û stendin, girêdayîn û evîn bû ji bo te.

Bawerî û bedeldayîna te ya azadiyê, laîqî mirovahiye bûyîn, bû nave girêdayîna te. Te bi vê girêdayîna ve, jiyar û wezîfe hemêz kir û hesreta çiyar wisa ji holê rakir. Tu biserketî...

Dema ku te hêcan digirt, çavên te yê dişibiyar hemû rengên biharê, tîrêj belav dikirin. Çav xezala min, rinda Egeyê...

Wênayê te, yê ku li menzîla te dixwest bigihêjîyî kişandîye, niha li pêş min e. Rêça jiyana wê ya rast, dilê we yê ji bo dostaniyê diavêt, dibe destan. Kincên gerilla çiqas lê hatine, çiqas xweşik bûye Cerena min a rêheval...

Bi germahiya hundirê xwe ve, derketiye derveyî qareyan hêcana te. Tu wê di giyan û dilê me de, tim bijî. Li pêş kesên ku sermadikin, tu wê germahiya xwe ve, bersivê bidî wijdanan.

Heybeta te ya torînî, bajarar dişewitîne!

Ûta... Dişibe rûbarên ku dilê mirovan, zelal dike. Bi dil û can hewl dida ku rastiye te bîn qebûlkin. Di demsala biharê de,

bêhna kulîlkan ji te dihat... Bû navê kulîlkan, dilê te yê paqij. Ew dile ku hemêza xwe, ji me hemûyan re vedike. Hemû tirs, di rengê şîn ên nêrînan çavên te de wenda dibe. Tu dibî bêhnek û gewriya me ya ji êşan bûye girik vedikî. Dil nizmî, edaleta te, bi girêdayîna te ya mirovahî û jinê, tu gihandî me, dil mezina min...

Tu neçû yî. Hê jî, li van deveran î. Ji hêybeta te, bajarên xwe nasnekir hildiweşin. Dizanim ku tu li cem me yî. Piştî demekê tu yê bêtî Ûta... Te şîn mêze dikir. Ew nêrînan şîn bi hêvî bûn. Te çawa ew hêvî, ew jiyar hemêz kir? Dilekî ew hêvî hemêz dikir, diviyabû neçê!

Qal dikim. Dixwazim qala we bikim, lê nikarim bînin ziman. Hemû tişt wek henek e... Ew kulîlkan me li cem wan wêne kişandibûn, hê jî dijîn...

Temenê kulîlkan çiqasin ku! Lê hûn kesên hêviyan in. Kî dibêje ku hûn çûne? Çavên min korbe jî û we nebînim jî; dizanim ku ez ê li kolanekê rastî we bême. Hûn li wir in. Bi hezaran dil, benda we ne. Van dilan li benda xwe nehêlin.

Em gelek ji we hesdikin, herdu bedewên biharê... Tîrêjen cot, hûn niha bi tîrêjen roja me re dibinyek.

Werger: Aysel Avesta Aydın

Berfîn Dilav

“Hûn ketine rêya Xwedawend Star!”

Ger bi înkârî nêziknebin, bîngêhên mezin hatine avêtin. Guherînan we yê ji bo pêşdeçûnê; wekî perçekirina atomê ye. Kêmasiyên mayî jî hûn temambikin. Hûn dikarin dersên bi her cureyî bidin. Rûmeta mirovan ne ku girîn e, bi hêzbûna wan e. Rewşa we; bi awayekî, dimîne serdema cihalete ku pîrsgirêka ronakbûnê çareser nekiribûn. Hêza serketinê hebe, gav tîn avêtin.

Her deqeyên me tije derbasdibin. Ev der jiyaneke leşkerî ye. Divê em her tiştî li ber çavan bigrin. Her hewldaneke min bi zanistî ye.

Gerîllayên kî hebin, her tiştên wî/ê jî hene.

Hûn herkesî li gor xwe difikirin. Divê hûn li gor hawirdora xwe bin. Polîtîka, her tim bi gotinên rastî nameşe. Pêwîst e hûn di rastiye xwe de bi îsraharin, lê polîtîka PKKê jî huner dixwaze.

Şexsiyeta Dêrsimî, bi giştî bê bawer e. Bi serêxwe bûyîn, pir pêş de çûye. Wan bigihînin hev, îsal wê yekîtî zêdetirbe.

Mirovê xwe kiriye dojhê (cin-hemê), ez im. Me jî herkesî re cih çêkir, ji ber ku li wan çiyayên azadiyê jiyar cuda ye. Di nav PKKê de jî kes nikare ya din xilasbike. Jiyaneke wek xwedawend! Xwezî bi we ku hûn ketine rêya Xwedawend Star!

Bo parastina cihanê, me giranî da qîzan.

Mirovên me serberedayî ne.

Hûn mezinahiya şerkirinê jî, jiyane jî nizanin. Hûn hê jî xwe nas-nakin. Herkes ne ku bi şexsiyeta xwe ya fikrî, bi ya girînok derdikeve holê. Ti kesên di tevgera rast û

prensîbên kûr de nabînim. Herf baş, mirîtiya xwe teslîm dike. Wekî kesek ku serketinê li xwe nezt (adak) kiriye, pir tiştan ne amade û bi kêmasî dibînim. Şaşîtiya kurdan, di cihanê de li xwe xaftiya herf mezin e. Me şans da we, lê we di xwe de hêzên rêveberiyê neafirand. We bûyera serokatîyê wek rêbazeke xebatê fêmkirin. Dema dibêjim şexsiyeta nîne, qesta min ev e. Taybetiya kesên bi bandor nîne, şexsiyeta nav vala ne. Qaşo dixwazin ku biserkevin, berê zimanê xwe yê lal sererast bikin. Yê karê hêsan ya çandiniyê nikaribe, siyasetê hiç nikare.

Deriyek, tenê bi miftiya xwe dikane vebibe. Bi miftiyek din, bi zor dikari derî xirabîkî. Hema bêje em li hemberî we rêxistinê diparêzin. Ne polîtîk dibin ne jî xwedî wijdan in. Amadekariya we li gor çûna dawetan e. Bilî wê ya bawer nakim ku amadekariyên we yê cidî hebin. Takekesiya hevalên me, takekesiya hemal Heso ye. Tenê bar radikin. Çi tîne, çi dibe haya wî/ê jê nîne. Pir dixebite, lê taqîtk nîzane dikeve zerarê.

Kêmasiya herf mezin yê hevalên me ew e ku dîtinên xwe bi hêsanî nikarin bînin ziman.

Ez dijberê mezin im li hemberî demê.

Kî bi rastiye mezin bilîze, piçûk dibe. Rojêke, ji bo min wek çalakiya peykerek e ku bi çakûç û sindê tê afirandin. Yê bi rastiye xwe henekan dikin, du rû ne, piçûk in. Yê qîmet didin rastiye xwe, wek melaqke ne.

Çevîk Bîr, bi Şemdîn re hate avêtin. Di ciyê polîtîka bazê de,

polîtîka kevokan bikartînin. Ev nepeniya şerê 14 salan ê li Kurdistanê ye. Divê bi rastî were vegotin. Rastiya serokatîyê nebe, bistûçar saet domnake.

Vegotina bêyî baş lêkolîna hin bûyaran, we dike çenebaz. Herkes ked dide lê jî têkçûyîna jî xilasnabe. Çenebazî na, rastiya naveroka serokatîyê fêmkirin û bimeşin. Bawernakim we fêmkirinê, herwisa jî çûna we vala ye. Bi subjektîvîzma xwe, hûn ji têkçûyîna nikarin xwe xilasbikin. Serokatî; navê jiyane û şerê dirêj e. Hûn bi serê xwe bimînin, dê hûn ê çî bikin, çawa bijîn? Jiyana bi terzê xwe, kêfa mirovan tîne. Lê di polîtîkayê de oportunîzma herî xirab e. Ez jî li gor kêfa xwe nameşim. Li gor prensîp, pêdivî û emrê xwedayan dikim. Dema hûn bi xeta bîngêhîna girêdanî çenekin, dibin biyaniya

xetê. Bi vê terzê, bi salan jî bixebitî vala diçe. Pêwîst e bi şev û bi roj serê xwe bişînin. Divê bi nefspîçûkî, lê bi hêza dêwê neztîk bibî. Ger neveroka tevgera xwe, deqe bi deqe talîmat û bi hezaran pratîka şerê xwe nîzane, dîrokzan an jî qadroyên partiyê jî be, beredayî ne. Pêncpere nakin. Ne tenê fêmkirin, divê hîsbîkî û xwe di nav rastiyan de bihelînin. Fêmkirina siyasî, sebr, hurmet û terbiye pir kême. Berjewendîxwaz in, di ciyê rastiye xwe de, xwe derdixin pêş, bixwe bawer nîn in û xwe naşopînin. Ez kêfxweş dibim ku hûn bê min kar bikin. Barekî giran ji ser min radibe.

Her dem di serê me de agir e! Di roja me de hekimdarî, ji polîtîkaniyê her zortir e. Îngilîzan ji serokatîyê re “hekimdar” dibêjin.

Têkçûyî, xaîn û kor, hemû nêzikatiyên wisa li hemberî me derke-

tin, ku tiştên ne ligel şer bûn, tevî şer bûn! Digotin; hûn dikanin tenê 2-3 mehan li ber xwe bidin. Di dîroka şer de, li hember dijmineke wiha domandina şer ne mumkun bû. Ji du demsalan zêdetir kes nikaribû liberxwe bide. Ji ber vê sedemê, taybetiyên naveroka van 14 salan hene.

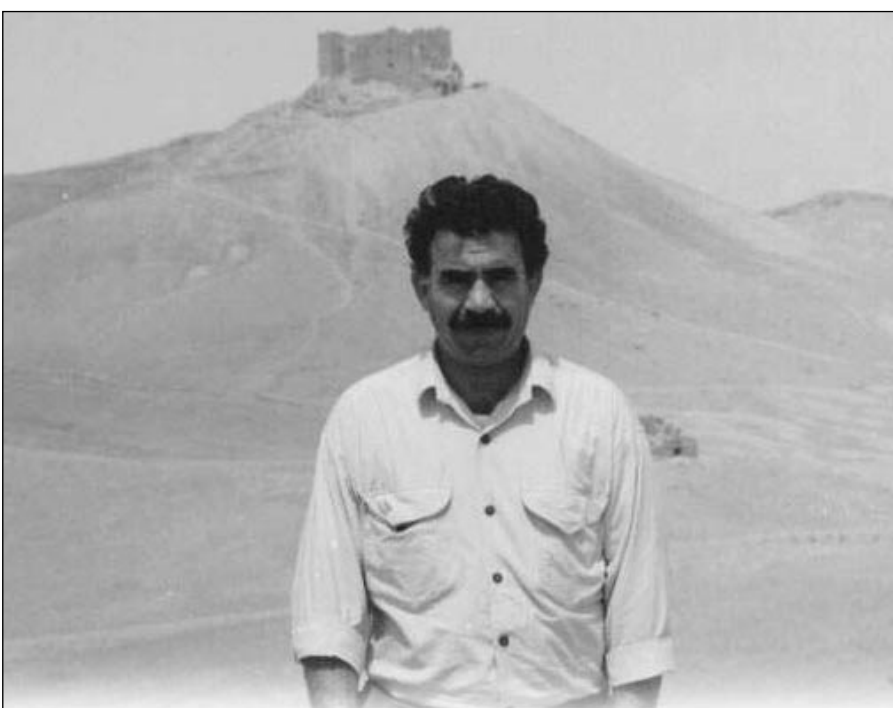
Berdewamiya gerîlan, qasî serfiraziyê girîng e. Ger tasfiye bûbûya, teslîmbûyî derdiket holê. Lê vêgavê çareseriya siyasî mejbûrî ye. Ez ji bo wan a qutiyeke girtî me. Dîtirsîn, wek îmze avêtina li ser kaxîzê vala! Mirov dikane polîtîka û dîplomasiyê baş bimeşîne. Di ciyê ku aqîl disekinî de şer hate qezenckirin, aqûbet li serê we be. Hinek liberxwe bidin. Fêmkirina jî rastiye bêhtir, ti rêya we nîne. Windakirina her tiştî pir talûke ye. Di destpêkê de ti kes şans nedida, lê niha; ne şans e, rastî ye!

Hûn nizanin xwe hîn bikin û pêşdebîbin. Niv mirovê bêçare ne.

Mirov bi gavên çarêk nikare kar bike. Di bin hestane de, kêmasî hene. Yê girîng ew e ku mirov li gorî rastiyan tevbigere. Bersiva we mirin e û mijûliya bi tiştên piçûk re ye. Takekesî hene, lê perçe perçe. Dema takekesiya we xilas dibe, tenêbûna we destpêdike. Terza xwe yê pratîk, bi tevahî bigorînin. Belengazî; mirovan dike rewşa kesên paşaxê û derewkar.

Rêberê Koma Komalên Kurdistanê
Abdullah Ocalan

Werger: Kazim Orak

Rebel in kunst: Pop Art

Een vel geschilderde vuilnisbak, foto van een rottende banaan, een straten kaart en stripfiguren. Is dit kunst? Ja, het heet Pop Art en is nog steeds hot!

De tijd van strakke, conservatieve en brave kunst is voorbij. Pop-art verlost de 'een tikkie gekke' kunstenaars van hun ellende. Ze willen niet meer verbonden worden aan allerlei regeltjes die hen voorgeschoteld wordt. Ze willen vrij zijn en die vrijheid ook laten proeven door anderen die gevangen zitten onder de strenge kunst-regels. In plaats van de onbereikbare te schetsen, werd het alledaags leven als inspiratiebron gebruikt.

Pop-art is geboren!

Kunst is nu begrijpelijker, toegankelijker en opener voor vrije fantasie van de kijker. Het is natuurlijk niet van zelf gegaan al deze veranderingen. Het is een gevolg geweest van reeks gebeurtenissen en veranderingen in de maatschappij in de jaren zestig.

Het begin

In de jaren zestig onderging zoals politiek en de economie ook kunst aan veranderingen. De jongerenbeweging in de jaren zestig was misschien een aanleiding geweest voor verdere ontwikkeling van pop-art.

Eind jaren vijftig ontstond in Londen en New York "pop-art": kunst geïnspireerd op de populaire massacultuur, zoals films, stripver-

halen en reclame. Het werd pas populair in de jaren zestig en zo raakte heel Europa in de ban van deze ongewone kunststroming.

De stroming kan als een reactie op het abstract expressionisme worden gezien. Kunstwerken uit het abstract expressionisme hebben een diepere betekenis: de emotie, het gevoel is belangrijk voor de aanhangers. De komst van pop-art was een soort openbaring voor het verbaasde publiek. Het vertelde een nieuwe visie over de werkelijkheid. De Pop-Art toonde stukken uit het dagelijks leven waar je eigenlijk altijd aan voorbijloopt. Het waren juist de voorwerpen die niet geacht werden een innerlijk leven te bezitten. Toen Jasper Johns, een van de eerste pop art-kunstenaars, zijn eerste Amerikaanse vlag naschilderde vroeg hij "Is het nou een vlag of is het een schilderij?". Het was zijn bedoeling om daarmee de heersende opvattingen over de werkelijkheid en waarneming te doorbreken. Hoewel hij veel discussies oorzaakte door zijn uitingen is het hem gelukt om zijn boodschap door te laten komen. Zijn werk werd een inspiratiebron voor pop-beweging. Niet alleen in Amerika, maar ook in Europa.

Hoewel de pop-art in Amerika bleef groeien, was het verwelkoming vanuit het westen koel in het begin. Het conservatieve Europa stond niet te huppelen om nog

meer veranderingen. De welvaart Nederland was ook nog maar juist moeizaam veroverd na de catastrofe die de tweede wereldoorlog had nagelaten. En zoiets levert al een heel ander uitgangspunt op. Toch is het opmerkelijk dat Nederland vergeleken met andere Europese landen niet erg dicht stond tegenover deze nieuwe vorm van kunst. Vooral het Stedelijk Museum in Amsterdam bood een forum waar ook de Pop-Art een plaats kreeg. Willem Sandberg, de toenmalige directeur van het museum, haalde enkele Amerikaanse kunstenaars naar Nederland om hier te exposeren. Ondanks het feit dat men zich in Nederland in die dagen vooral oriënteerde op Parijs, waar allerlei informele en abstracte tendensen aan de orde waren. Maar dankzij die enkele openingen hebben Nederland toch ook iets als een 'eigen' Pop-Art ontwikkeld.

"Het mooiste van dit land is dat in Amerika de traditie is begonnen dat de rijkste consumenten in feite dezelfde dingen kopen als de armen." - Andy Warhol

Op weg naar populariteit

De pop art-kunstenaars zetten zich niet af tegen de opkomende welvaart. Ze maken juist gebruik van de clichés uit de consumptie-maatschappij. Ze zien welvaart als een mogelijkheid om hun belevingswereld uit te bereiden met nieuwe thema's en symbolen in de kunst. De media speelt een grote rol bij het overbrengen van de alledaagse onderwerpen. Pop-art is daarom zo populair bij het gewone publiek, want het is herkenbaar en ongecompliceerd: geen ingewikkelde theorieën meer.

In de bloeitijd van de pop-art, eerste helft jaren zestig, verschenen aantal belangrijke kunstenaars die vanuit de commerciële kunst kwamen. Richard Hamilton, Robert Rauschenberg, Roy Lichtenstein en Andy Warhol zijn enkele voorbeelden daarvan.

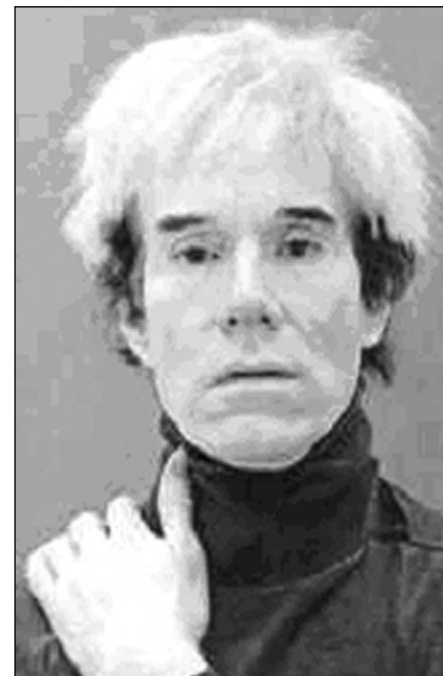
Richard Hamilton gebruikte allerlei technieken om zijn ideeën te verwezenlijken. Naast olieverf-

schilderijen, maakte Hamilton fotocollages en grafiek, maar hij gebruikte de verfspuit en metaal om zijn kunst te verwezenlijken. Het belangrijkste thema in het werk is erotisch, reclame en het leven in een moderne samenleving met zoveel aandacht van de mens voor de media. Rauschenberg gebruikte allerlei voorwerpen als radio's, stekkerdozen, klokken en vogels. Bovendien paste hij zeefdruk toe om foto's aan zijn werk toe te voegen.

De meest extreme pop-artiest is Andy Warhol, die beroemd werd door zijn tekening op een soepblikje. Hij reproduceert zijn object uit d.m.v. zeefdruk. Hij gebruikte meestal bestaande foto's, die hij al manipulerend talloze keren op het doek vermenigvuldigde. Zijn eigen persoon was zijn handelsmerk geworden.

In Nederland, aan de andere kant, groeide de populariteit van pop-art snel onder de jonge kunstenaars. Woody van Amen, Gustave Asselbergs en Rick van Bentum waren aantal van de jonge vertegenwoordigers van pop-art.

Woody van Amen trok toen veel aandacht met spraakmakende kunstwerken als Electric Chair, een elektrische stoel met knusse plantjes en Voelbox, een erotisch voelobject van geslachtsorganen en van blauwwit geblokte handdoekjes

Door Sebelan Kiliç

voor de hygiëne. Met zijn onorthodoxe concepten en provocaties ontregelde hij de gevestigde kunstwereld en werd hij de meest bekende Nederlandse pop art-kunstenaar. Woody van Amen zegt zelf over die tijd: "We waren jong en brutaal en wilden opvallen. Alles moest fris, zowel in kleur als in benadering".

Populair en vol inspiratie

Jaren zestig inspireert en het blijft inspireren. Onze maatschappij is sindsdien veel veranderd, maar de jaren zestig waren misschien ook wel het begin geweest van die veranderingen. Kijk maar naar de jongerenbeweging toen en nu. Iets wat toen ongewoon, ongepast of ook wel taboe was is vandaag 'normaal'. Zo zit het ook met de kunst. Pop-art was een revolutie in de kunstwereld. Het doorbrak alle regels, ging tegen het verkeer in rijden en creëerde daarmee een realistische werkelijkheid.

Schrijver Ben Okri zegt " Een kunstenaar is een dromer, een onruststoker een vragensteller". Daar heeft hij inderdaad gelijk in. Een kunstenaar is de grootste dromer, hoe gorter de droom hoe realistischer het resultaat wordt. Daar denkt Otto Hamer ook dezelfde over. Hij is een van de Nederlandse kunstenaars die zijn werk baseert op de jaren zestig. Behalve tekenaar is Otto Hamer ook een schilder en beeldhouwer. Hoewel hij inmiddels vierenzestig is houden zijn dromen hem nog steeds jong.

Langzaam maar zeker kreeg pop-art de waardering van kunstcritici en is nu nog steeds een zeer populaire kunststroming. Tegenwoordig zijn er overal galerieën te vinden waar de werken van jonge pop art-kunstenaars te zien is. Het leukste hiervan is dat pop-art de mogelijkheid biedt om jezelf helemaal uit te leven in je kunstwerken. Er zijn geen grenzen, het is jou verhaal en jij bepaalt hoe je het vertelt.

SGP steeds onder vuur

De Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) discrimineert vrouwen. Om hier een einde aan te maken moet de rechtbank de statuten van de partij nietig verklaren. Dat eisten negen maatschappelijke organisaties voor de rechtbank in Den Haag.

Na de nietigverklaring moet de SGP haar beginselen binnen vier maanden na de uitspraak zo wijzigen dat vrouwen volwaardig lid kunnen worden, op straffe van een dwangsom. Initiatiefnemer voor het proces is de Stichting Proefprocessenfonds Clara Wichmann. Naast de SGP hebben de eisers ook de Staat gedaagd, omdat zij menen dat de Staat geen subsidie mag verstrekken aan een partij die aan vrouwen het passief kiesrecht onthoudt.

SGP-voorzitter W. Kolijn gaf in de rechtszaal aan dat binnen de partij al enige tijd discussie gaande

is over het omstreden statuut dat formeel in 1997 is ingevoerd. De discussie die niet is ingegeven door het proces, moet uiteindelijk leiden tot een nota. "Met name onder jongeren binnen de SGP wordt genuanceerder over het vrouwenstandpunt gedacht. In brede kring wordt nu besproken of het statuut is opgesteld vanuit een bijbelbeginsel of vanuit een traditie."

Kolijn heeft goede hoop dat de rechtbank de vordering van de eiseressen niet toewijst. Mocht dat wel het geval zijn, dan ontstaat volgens hem een bijzondere moei-

**Staatkundig
Gereformeerde
Partij**

lijke situatie binnen de partij, omdat er procedures gelden voor de aanpassing van de statuten. Zo is er een meerderheid van de leden nodig. Mocht de SGP ooit overgaan tot het toelaten van vrouwen als volwaardig lid, zal Kolijn zelf zijn functie als voorzitter neerleggen. "Ik verdedig dit standpunt uit volle overtuiging en zal in dat geval ongeloofwaardig zijn", aldus Kolijn, die jaren actief is binnen de partij.

Nieuwsredactie

Geen terugkeer 'gedumpte' echtgenotes

Allochtone vrouwen die door hun echtgenoten in het land van herkomst zijn achtergelaten, mogen alleen terugkeren naar Nederland als ze zelf een verblijfsvergunning hebben. Alleen het feit dat ze zijn achtergelaten, is onvoldoende reden om een verblijfsvergunning voor onbepaalde duur te krijgen.

Zelfs als ze een Nederlands kind hebben, mogen ze niet terugkeren naar Nederland. Dat heeft het kabinet afgelopen week bepaald. Een man die zijn vrouw achterlaat, wordt in Nederland niet gestraft door zijn verblijfsvergunning in te nemen. Hoewel het kabinet het achterlaten 'verwerpelijk' vindt, betekent niet dat er een sprake kan zijn van een strafbaar feit is.

Daarom kan er geen justitiële sanctie aan worden verbonden.

Jaarlijks laten tientallen mannen hun vrouwen zonder verblijfs- of identiteitspapieren achter in bijvoorbeeld Marokko of Turkije. Ze keren zelf terug naar Nederland. Alleen al bij de Nederlandse ambassade in Marokko hebben zich vorig jaar twintig achtergelaten vrouwen gemeld die wilden terugkeren naar hun huis.

Het kabinet wil vrouwen via voorlichting waarschuwen voor mogelijke achterlating. In een brief zijn de gemeenten verzocht alert te zijn als vrouwen de burgerlijke stand worden uitgeschreven op verzoek van de echtgenoot.

Nieuwsredactie

Suudi'de kadın sinemasının ilk adımı

Suudi Arabistan'ın ilk kadın yönetmeni Haifa Ail Mansour, 'Gölgesi Olmayan Kadınlar' filmiyle İstarlar Kapımızda Festivali'ne katıldı.

disini arayarak, yardım istemelerine bağlıyor. "Ben kapıları açtım ve iki sene içinde oldukça fazla kadın yönetmen olacağına inanıyorum" diyen genç yönetmen, zamanla özgün bir kadın dilinin de oluşacağı görüşünde. Sinemanın çok fazla güç ve efor gerektiren bir sektör olduğunu vurgulayan Mansour, kadınlara güç verildiğinde, kadın sinemasının yaratılabileceğini vurguluyor.

Kendileri gibi değiller

"Gölgesi Olmayan Kadınlar" filmi, yönetmenin Suudi Arabistan'da kadınlarla yaptığı röportajlardan ortaya çıkmış. Yaptığı röportajlarda kadınların ilginç şeyler söylemeye başladıklarını fark eden Mansour, sohbetlerinden kadınlarla ilgili bir film yapmanın gerekliliğine karar vermiş. Kadınların başlangıçta ürkek yaklaşıtlarını belirten yönetmen, bir süre sonra kameraya alıştıklarını söylüyor. Kadınlar için belli çalışma sahaları yaratıldığı halde kadınların bu sahalarda tek başlarına çalışmadığını dile getiren Mansour, teşviklere rağmen, kadınların kendilerini hazır hissetmediklerini belirtiyor. "Tek başlarına çalışmak istemiyorlar. Bazı geleneklerden kopmaktan korkuyorlar" diyor Mansour, kadınların önlerine sunulan fırsatlara değerlendirmediklerini söylüyor.

Mansour, filmin adını, kadınların benliklerini gizleyişlerinden ve kendileri gibi olmayışlarından yorumlamış. Göründükleri ya da konuştukları gibi olmadıklarını ifade eden Mansour, Arap ülkesindeki kadınların gerisinde başka ve daha güçlü kadınlar yattığına inanıyor.

Mansour, şimdi Suudi kültürünü anlatacak yeni filmiyle ilgili çalışmalarını yürütüyor. Suudi insanını son derece transparan ve cesur bir şekilde göstereceğini belirten Mansour, yapıcılığını üstlenmesi için büyük bir film şirketi ile görüşüyor.

Müjde Arslan

İstanbul

İslami anlayış ve uygulamalar yüzünden yüzlerini kapatmak zorunda kalan ve benliklerini çarşaf altına gizleyen kadınları anlatan film, Suudi Arabistan'ın kadın sinema yolculuğunun ilk adımı olarak yorumlanıyor.

Kahire Amerikan Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı eğitimi alan ve "The Only Way Around" (Diğer Tek Yol) filmiyle Hollanda ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde ödüller kazanan Haifa Ail Mansour, yasaklı filmi "Gölgesi Olmayan Kadınlar" filmiyle festivalin ko-

nuşuydu. Yasaklamalar dolayısıyla Cidde'deki Fransız Konsolosluğu'nda özel bir gösterim ile ekrana yansıtılan filmin İstanbul'daki gösteriminde ise çeviri sorunu yaşandı. Mansour ile film gösterimi sonrası Arap sanat geleneği ve kadın sineması üzerine söyleştik.

Sanat geleneğinden sansüre

Suudi Arabistan'ın ilk ve şimdiye kadar tek kadın yönetmeni olan Haifa Ail Mansour, Suudi Arabistan'da henüz oluşmayan sinema endüstrisinden kadınların da payını aldığı görüşünde. 1970'lerde oldukça gelişen Arap Sineması'nın kimi nedenlerden gelişiminin durdurulduğunu kaydeden Mansour, bugünkü sinemanın geri kalmışlığını ise binlerce engellemelere bağlıyor. Genç yönetmen sözlerini "Bir şekilde görüş açılarından kaynaklı bir durumdan, gelişim sürecinde bir sektör durduruldu. İnsanların sadece

sinemayla değil, hiçbir sanat dalıyla ilgilenmemeleri sağlandı. İnsanlar başka alanlara yöneldi, kadınlar da haliyle payını aldı" diyerek aydınlatıyor. Doğunun sanat geleneğinde geçmişte kadınların çok güçlü bir yerde durduğunu dile getiren Mansour, "Kadınlar folklor yapıyordu. Folklor kadınların yaptığı bir sanat olarak ortaya çıktı. Bugün kadınlar, yine sanatta egemen olmaya başladı. Şarkı söylemeye başladılar. Tekrar sinemaya ya da sanat dallarına karşı ilgileri artmaya başladı. Bugün benim bakış açım göre çok iyiye gidecek" diyor.

Kadın sineması geliyor!

Yaptığı film ile ilk kadın yönetmen ünvanını elde ettiğini belirten Mansour, yakın zamanda çok sayıda kadın yönetmenin çıkacağına inanıyor. Yönetmen, bu tespitini filmi sonrası kadınların verdiği tepkiye ve çok sayıda kadının ken-

Kurtlarla Koşan Kadınlar

İnsanlık tarihi boyunca bastırılmış ve örselenmiş kadınların durumunu sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan ele alan çok sayıda inceleme yapıldı. Her inceleme, kadınları "tanımlama ve çözüme" açısından farklı yöntemler önerdi. Bu önermelerin ne ölçüde kadının doğasına ilişkin isabetli ve farklı alternatifler olduğu ise tartışmalı...

Clarissa P. Estés, Kurtlarla Koşan Kadınlar da gerçekten farklı bir önermede bulunuyor; kadınlar için yalın, uygulanabilir ve doğal çözümler öneriyor. XIX yüzyılla birlikte insanlığın doğadan kopuşu ve duygulara yer vermeyen kapitalist bir endüstri çarkının içinde kayboluşundan yola çıkarak, kadınların yapması gereken ilk şeyin içlerindeki doğal sesi keşfetmek olduğunu söylüyor ve kadınların içle-

rinde yatan sınırsız güç ve yaratıcılığın, kurtların doğal yabanılığında yattığı savını ileri sürüyor.

Kadınların çoğu zaman farkında olmadan içselleştirmek zorunda bırakıldıkları eziklik ve yetersizlik duygusuna, bastırılmış cinsel güdülerine çok değişik bir malzemenle yaklaşıyor: Masallar! İnsanlığın ortak bilinçaltının aynaları olduğunu düşündüğü masallar aracılığı ile kadın psişesinin derinliklerine iniyor ve birçok açmazdan kurtulmalarına yardımcı olacak masal tadında terapiler uyguluyor.

Estés'e göre kurtlarla kadınlar arasında, vahşilikleri, zarafetleri ve içinde yaşadıkları topluluğun üyelerine duydukları bağ açısından psişik bir benzerlik vardır. Kurtlar ve kadınlar arasındaki bu benzerlik, Vahşi Kadın arketipinde ortaya çıkar.

Estés'in ilginç örneklerle betimlediği bu arketip, doğayla bağlarını kopartmamış ve seçimlerini yaparken duygularını temel alan kadınları içeriyor.

Kitaptaki farklı kültürlerden derlenen masallar, kadın ilişkileri, kişisel imajları ve hatta bağımlılık gibi temalar çevresinde gelişiyor. Örneğin Afrika kökenli bir öykü, kadının ikili doğasını yansıtıyor; Ortadoğu'ya ait bir masal, sıradan bir kelim gibi görünen büyülü bir halının toplumun önyargılarını ve görünüşe ne kadar kolay aldandığını ortaya koyuyor.

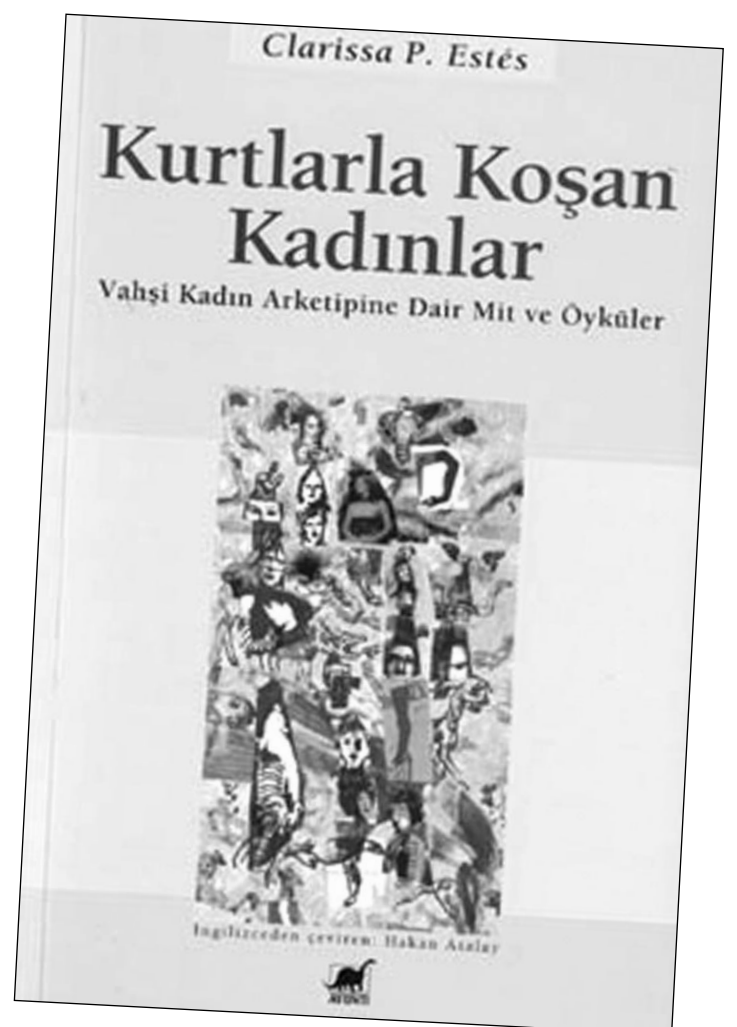
Yayımlandığında büyük övgüler almış bu sıradışı kitap, kadınları vahşi derinliklerine doğru heyecanlı bir yolculuğa çağırırken, kadın psişesinin bugüne dek hazırlanmış en büyük sözlüğü olarak da okunabilir. Kurt-

larla Koşan Kadınlar, kadınlarla vahşi bir noktada buluşmak isteyen erkekler için de vazgeçilmez bir rehber özelliği taşıyor.

Estés, bu kitabını yazmaya 1971 yılında başlamış ve yirmi yılı aşkın bir süre içinde bitirmiştir. Çalışması on sekiz dile çevrilmiş ve kadınların içsel yaşamları konusunda önemli bir çalışma ve bir klasik olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca kitap çeşitli ödüllere layık görülmüştür.

Ayrıntı yayınlarından çıkan 'Kurtlarla Koşan Kadınlar' kitabını tüm kadınların okuması gerekiyor. Oldukça sürükleyici ve heyecanlı bir kitap. Her sayfası bilimsel araştırmaların bir ürünü. Üstelik biz kadınların bu kitaptan öğreneceğimiz çok şey olduğuna inanıyoruz.

Kadının Kaleminden

Kadın Günahkar Olmalı

*Ey tanrı,
ey ölüme bulaşmış
gizemli kabkaba
Ne yazık ki sana yabancıdır
benim ağlamalarım
Ben sana kafir, sana münkir,
sana asi
Sana inat işte
şeytan benim tanrım*

Furuğ Ferruhzad

Berjin
Haki

1950'li yıllarda İran'da bir kadın isyan ediyordu. Kimseye değil, Tanrıya. Ve tanrıya isyan ettiği için o bir günahkardı. Acı ve hüznün iyi bir enerjidir. İnsan ya acı çekmekten harikalar yaratır ya da acıdan öyle kahrolur ki, sonunda yaşantısını mahveder ve yaşam içinde hiçleşir. O ise acısından şiiri ve geceyi yığdı.

30'lu yıllarda İran'da siyasi çalkantılar dorukta. Şah Rıza döneminin en kanlı olayları baş göstermiş, bazı aydın ve yazarlar tutuklanmıştı. Bu dönemin bir icraatında(!) aydınlarını zindanlarda kuşku uyandıran intiharlara, ölüme sürüklemesiydi. Şahın aynı dönemde unutulmaz bir başka icraatı ise İranlı kadınların islami kurallara göre gelenekselleşen başörtüyü bir kenara bırakarak batılılar gibi kuşanmasını öngören mecburi yasa tasarısıydı.

İşte Furug Ferruhzad'ın da doğumu tam böyle 'harika' yıllara tekabül ediyor. Ferruhzad 1935 yılında Tahran'da doğdu. Albay Mohammed Ferruh-

zad ile Turan Veziri Tebar adlı bir annenin kızıdır. Furug'un yaşantısında erkekler hep etkili oldu. Babasının askeri kafası, aile içinde yarattığı katı kurallar, koruma adı altında sınırlandırılmış özgürlük onu farklı arayışlara itti. Babasına daima gizli bir isyan beslemiş olmalı ki bu şiirlerine de yansdı. Tanrıya kadar ulaşan isyan çığlığının ilk adımı böyle başladı. Önce babasına isyan etti ve henüz 16 yaşındayken yaşça kendisinden epey büyük olan Perviz Şapur'la evlendi.

Babaevinden, okuldan ve baba-erkilğin gelenekçi yaklaşımından kaçıp kurtulmak içindi. Belki de bir başka baba arayışıydı. Çünkü Perviz Şapur evlendiği kadının yaşından neredeyse iki kat büyüktü. Furug'sa farklı bir baba, bir eş, onu gelecekte kurtaracağını sandığı birisini aramıştı. Oysa koca evi her anlamda babaevinin devamı olmuştu. Evliliğinden bir yıl sonra 'Tutsak' adlı kitabı yayınlandı. 1953 yılındaysa oğlu Kamiyar doğdu.

Furug, o yıllarda kitaplarının yayınlanması için Tahran'a çeşitli yolculuklar yapardı. Öyleki Furug'un kendi anne babası Perviz Şapur'a karısını kollamasını tavsiye edeceklerdi. Ancak Furug'un edindiği yeni çevre onu daha fazla çekiyor ve ikinci isyanın ayak sesleri yükselmeye başlıyordu. Furug'a kocası ve şeriat yasaları iki tercih bıraktı. Ya şiirden vazgeçip evinin kadını olacak, ya da ebediyen oğlu Kamiyar'ı göremeyecekti. Furug, oğlu yerine şiirlerine can verdi. Oğlunun acısı bir yılan gibi yıllarca dolandı içinde. Bir kere isyan etmişti Furug ve geri dönmezdi. İkinci isyan kocaya yapılmıştı. Cennetten kovulmuştu Furug...

Cennetten kovulmayı belki bir süre sonra unutulabilirdi. Ancak Furug'a en çok dokunan oğlu Kami-

yar'ı bir ömür boyu asla göremeyecekti. O günahkar bir kadındı. Toplum onu kendi günahına inandıracak kadar alçalmıştı. Ve bir anne olarak bitmeyen bu ızdırap ölünceye dek sürdü.

*Sesler ölüyordu
ve acının yangını
Yakıp geçiyordu kalbimden
Ağlıyorum Kami yavrum
Kaldır başımı eteğimden
Günahkar annenin eteğinden*

Yeni başladığı sanatsal yaşamında boyalı basın onu rahat bırakmadı. Yazdığı şiirler bir yandan ona hayranlık uyandırırken diğer yandan dedikoduyu da beraberinde getirecekti. Aşk işlerken yazdığı cinsel temalar toplum tarafından tamamen günahkar varlık olarak anımsanmasına neden olmuştu. Gazete ve dergilerde çıkan yazılar bu tür nitelendirmelerde en önemli rolü oynuyordu. Boyalı basının yakıştırmaları onu öfkeliyor daha fazla ezip kırıyordu.

*Dinlediklerinde
şiirlerimi yüzüme
Hoş kokulu bir çiçek gibi açan
Fakat yalnız olduklarında beni
Fahişe bir deli diye adlandıran
Kalbim ah kalbim
Bu yabancılıkta yanan kalbim
El elinden haykırma
Delilikler yeter kalbim*

İran'ın sert yapısı böyle aykırı bir kadını kabul etmiyordu. Ama öte yandan şiirleri de okunuyor ve sevilirdi. Ortada bir suç, bir günah varsa, tek günahkar Furug Ferruhzad değildi. O yazıp açık itiraf ediyordu. Ötekileriyse gizlice bastırıyordu yüreğinde. Bu, açık, dürüst hatta kahramanca itiraflar gizli hayranlığı da beraberinde getirmişti. Furug, dik başlılığa devam edecek

ve tanrıya isyan şiiriyle de bu günahlı doruğa çıkaracaktı.

Furug Ferruhzad, 1958 yılında İbrahim Golestan ile tanıştı. Golestan'ın yardımıyla boyalı basından kurtulup şiirlerinde daha olgun ve verimli dönemleri yaşama-ya başladı. Golestan'a yazdığı bir mektubunda şöyle diyecekti: "Derimin altında başımı döndürecek bir baskı olduğunu duyumsuyorum. Her şeyi delmek istiyorum. Yerin derinliklerine varmak istiyorum. Benim aşkım oradadır." Ancak bu olgunluk içindeki isyanı yok etmedi. Furug Ferruhzad bu yıllarda yazdığı kitaplarla kalmayıp filme de eğildi. 1962'de Kara Ev adlı filmi Almanya'da düzenlenen bir film festivalinde en iyi film ödülünü aldı.

Kimbilir Furug daha ne günahlar işlemek istedi. Ne varki henüz 32 yaşında geçirdiği kaza, şiiri, aşkı, sevgiyi yarıda kesti. Furug Ferruhzad, 32 yıl boyunca dolu dolu yaşamayı ve üretmeyi çok iyi bildi. Hayatın tüm acımasızlığına rağmen çok cesur davrandı. Sanat için cezalandırılmak pahasına da olsa, günah işlemek gerekiyordu.

Ortadoğu'da sıcak bir mevsim. Kelimelerin ve yaşam öykülerinin sihirli dünyası Ortadoğu.

Yaşamların benzerliğinin inanılmazlığı her an çıkıverir karşınıza. Ve o zaman dışınızda akan dünyanın sizden ne kadar uzak olduğunu ve bu dünya içinde ne kadar küçük olduğunuzu görürsünüz.

Kani Cenge. Yani savaşın çşmesi. Yaşamın umut ile bağı savaşın kudretindeyse eğer, elin uzandığı, gözün gördüğü, otun bittiği her yere savaşın adı verilir. Çünkü burada savaş herkesindir. Her ömürde bir savaş vardır ve bu savaşta yaratılmayanların acısı vardır yaşamlarda.

Adı duyulmamış, diri diri gömülmüş bir sevdanın gizli intikamı gibi durur Kani Cenge dağları.

Ve insanlar

Uzun zaman yolculuklarının ve hiç değiştirilmeyen coğrafyanın bilgeliğini taşıyan sessiz insanlar. Toprak damlarının üzerinde hasretleri ve sevdaları hatırlatan rüzgara bırakırlar gözlerinde sırı çözülemeyen öfkelerini. Güneşin kızgınlığını topraktan dinleyip, sulara anlatır onlar.

Onlar ki özgürlüğü için kan döküp sevdalarını kendi elleri ile boğarak boğulurlar. Tükenden hayatlar kurarlar görmedikleri ve her seferinde parçalanan olmanın gerekçesini bulurlar yarımliklar üzerinde. Onlar ki, ölmeye hazır ama de-

Arazu

ğiştirmeyi bilmeyendir.

Onlar ki, köleliğin kalelerini cahillikleri ile örendir. Ve onlar ki, yaşamın tanımını hala başkalarından öğrenendir. Gece gizlice iner sesin yankısız dağlarına. Oysa bil-

mezliğin ve uzaklığın mekan bulduğu taş duvarlarda gecenin izi hiç silinmez. Soğuk ve yalnız.

Güneşin kızgınlığını engelleyen ceviz ağaçları ile çevrili dar toprak yoldan geçen rengarenk elbiseleri

ürkek bakışları ve gül yüzlü bir kız Arazu.

Arazu, kadınlığının sınırlarında ama ömrünün sadece 13'ünde olan bir kız çocuğu. Adının karşılığı her dilde olan fakat yaşam karşılığı kendisinde saklı kalan gelecek bir beden. Beyaz, pürüzsüz cildinde henüz hiçbir ifade belirmemişken, bakışlarında çocuk sevinci ve kadın utangaçlığı iç içe geçmiş. Bir eli gece karası saçlarını örttüğü kara örtüsünü tutarken, diğer elini ürkekçe uzattı.

Arazu yani istek. Sınırın öte yüzünde Arzu. Aynı adı taşımak aynı yaşamı getirmiyorsa da aynı kaderin paylaşanları olduğunu ispatlıyor bu ismi doğduğundan beri taşımak. Arzulayan veya isteyen değil, arzulan ve istenen olmak...

"Baş örtünü aç" dediğimde başımı yana çevirdi. Elini yavaşça baş örtüsüne götürüyor ve tek bir teli bile görülmeyecek şekilde örtüyor saçlarını. Bu kadar sıcakta bu kara örtüyü neden örttüğünü sordum. Biraz utanarak, biraz da annesinden öğrendiği gururla "evliyim" dedi.

İşte o an Arazu, sen ve ben bir sonsuzlukta kaybolalım istedim. Yaşamın olmayan yüzü ve yüzü olmayan yaşamın ayıbından kurtulalım istedim. Doğduğum toprakların yazgısı mıdır pürüzsüz alına yazılan, yoksa atalarından kalan borcun günahı mı? Öyle olmasaydı bir erkeğe ait olmayı nasıl öğrendirdin? Çocukluğuna kadınlığın ağır mas-

kesini giydirirken ilk ihanetin beş bin yıllık hükmü olduğunu bilmez miydin? Oysa Arazu şimdiden yaşlılığın ve olgunluğun tiyatrosundasın. Ne sana çıplak ayaklı çocuğun sevincini armağan eden doğaya yakınsın, ne de gözlerinde suya vurmuş yıldız aksini çalan erkeğe uzak.

Unutmak demeyeceğim Arazu. Unutmak bilmekten gelir. Oysa sen bilinmeyen bir köyün toprak yolunda ilerlerken, güneşin yakıcı sıcaklığını paylaşan başka yaşamlardan uzaklığının adını unutmak değil bilmemek koymalıdır.

Şiirin kaybedildiği topraklarda doğmanın onuru kadife siyah başörtü ile örtülmüş. Bu nedenle şiiri yitirdi Arazu. Adına layık olmadığı için mi yitirdin ilk manayı, seni adından çaldıklarında mı?

Arazu!

Kaç arzun boğuldu ve sen kaç arzuna isim koyabildin? Nazlı yüzün, uçurumlu bir yolda yürürken rüzgar vurmuş yaprak sakinliğinde; her şeyden habersiz.

Akşam geliyor Kani Cenge'ye. Karanlığın sihrî çözülmemişken daha senin gizemin ekleniyor geceye. Savaşın çşmesinden bir damla olup, sakın bir göle ulaşma hülyası yayılıyor sessizce.

Akşam geliyor Kani Cenge'ye İçimde Arazu sessizliği

Bir Masal: Ceren

Bir küçük kız varmış. Hepimize uzak. Hepimize yakın.. Öyle bir diyarda yaşarmış ki, adı bilinmezmiş. Ceren'miş adı.. Ceren Ekin... Öyle bir kız çocuğu ki saçları gece gibi akarmış tüm insanların rüyasına. Gözleri ceylan gözleriymiş. Bakınca insanlara dünya gülermiş. Yıldızlar ve ay, Ceren gülümsediğinde kendisinden utanırmış. Çünkü öyle güzel gülermiş ki, tüm çiçekler ona dönermiş yüzünü. Balerinmiş bir de. Dans edince dünya onunla dönermiş. O döndükçe dünya büyümüş. Dünya döndükçe de Ceren büyümüş. Selvi ağaçları gibi boy vermiş büyümüş, büyümüş...

Ceren; bir masalmış... Masallar da gerçekler. Sonra bir gün Ceren yollara çıkmış. Gülüşünü vermek istemiş yıldızlara ve Ay'a... Dünyadaki tüm insanları görmek istemiş. Uzak diyarlara gitti sanmış herkes onu. Oysa çok uzak yerlere gitse de, hep doğduğu o adını bilmediğimiz yerdeymiş gönlü. Ceren doğduğu topraklardan uzaklara gittikçe daha da çok sevmiş topraklarını. Sevdikçe daha da güzelleşmiş. Sevdikçe gözleri bir başka aydınlatmış dünyayı. Bir genç kız olmasına rağmen bir çocuk gibiymiş yüreği. Ondandır, çocuk-

lar, ihtiyaçlar ve de gençler onu çok sevmiş. Uzak yerlerde yaşayanlar Onun gülüşünde bulmuş hayatı. Ve Ceren uzak diyarların masal kızı olmayı becermiş, çünkü herkesin gönlünde

taht kurmuş.

Büyüdükçe Ceren, yeni bir isim bulmuş kendisine. Ceren adını Amara koymuş. Amara, güneşin doğduğu diyarın adıdır. İşte artık onun nereden geldiği-

ni biliyoruz. Ceren Amaralıdır. Güneşin doğduğu toprakların kızıdır.

Bir gün bir rüya görür. Rüyasında güneş Onunla konuşur. Ve Amara o rüyadan sonra baş-

lattığı uzun yolculuğunun yönünü değiştirir. güneşe doğru yeni bir yolculuğa başlar. Tıpkı adı gibi Cerenlerin olduğu dağlara doğru yola çıktığında kendisini yeni doğmuş gibi hissederek. Doğduğu, büyüdüğü büyük kentleri böylece terk eder. Dağlara doğru kanat açıp gider. Açar kanatlarını, yedi kıta uçar. Uçar da ulaşır güneşin doğduğu yerlere.

Amara... Ceren... Ekin... Ne çok adı vardır artık onun. Bir yenisi daha eklenmişti. O artık bir dağlı, bir asi kızdır. Asi bir Ceren. Asil Amara... Kanatlanmıştır dağlara. Rüzgarları, yolları, şehirleri, kalabalıkları ve de dünyayı kanatlarında taşımaya başlar. Güneşe ulaştığında ise artık O bir yıldızdır. Her gece tüm çocukların penceresine yansıyan, kayan, kaydıkaçı çoğalan bir yıldız...

Bir küçük kız varmış. Balerinmiş bir aralar. Ömrü boyunca dans etmiş. En son dağlarla dans ederken yıldız olmuş. Dağların öyle vahşi durduğuna bakmayın siz, Onlar artık Ceren, Amara'dan öğrendikleri dans ile her gün bahar mevsimi yaşarlar. Masal bu işte. Ceren Amara oldu. Amara Yıldız. Dans Amara, Amara dağ ve dağ da bahar olmuş.

Selvihan Sevi

Bilmece

- 1- Açarsam dünya olur, yakarsam kül olur?
- 2- Dört ayaklı ayı üstünde kabadayı?
- 3- Temel, her şimşek çıktığında saçını, başını düzeltiyormuş. Niçin?
- 4- Adamın biri baltası ile ormana gitmiş. Derin bir çukura düşmüş. Orada üç gün, üç gece kalmış, ne yemiştir?

Cevaplar: 1- hantla 2- sandalye
3- Fotoğrafının çekildiğini sanıyormuş
4- bal yemiştir (bal tası)

Hadi beni boyaaaa!

Yemyeşil düşünceler

Eğer yüzünüz yeşilimsi bir renk almışsa, büyük bir olasılıkla kendinizi iyi hissetmiyorsunuzdur. Ama eğer dünyamız yeşilse, bu onun sağlıklı bir gezegen olduğunu gösterir.

Yeşil bir gezegen, büyüyen bitkiler demektir. Toprak verimlidir, bol bol su vardır, hava temiz, hayvanların ise ya-

şayıp beslenebilecekleri bir ortam vardır.

Herkes dünyamızı yeşil tutmaya katkıda bulunabilir. Bu çok kolay bir şey. Toprağa bir tohum ekip, onu sulayın, sonra da büyümesini izleyebilirsiniz. Daha az ağaç kesimine neden olmak için kağıt tasarrufu yapabilirsiniz. Büyümekte olan bazı bitkileri 'evlat edinip' onların yaşamaların-

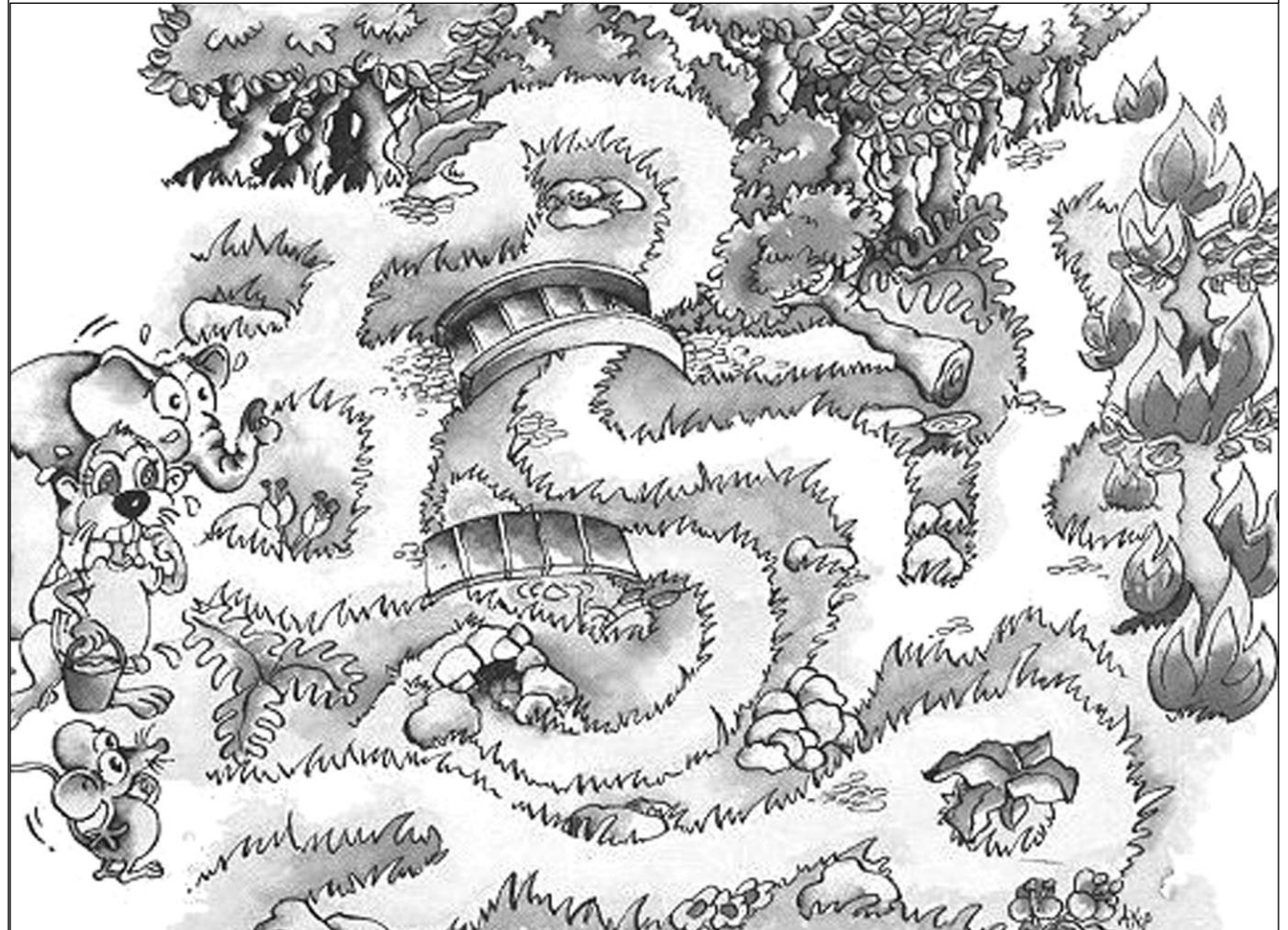
dan keyif duyabilirsiniz.

Bitkiler, özellikle de ağaçlar konusunda önemli bir konuya değinmeliyiz. Bitkiler kirli havaya karşı savaşır ve bizim yaşamamız için gerekli oksijeni alabilirmize yardım ederler.

İyi bir alışveriş değil mi? Dünyamızda çok yeşillige ihtiyacımız var. Hadi, hemen bir şeyler ekmeye başlayalım!

Şirin dostlarımızın orman yangınına söndürmesine yardımcı olur musunuz?

Bir Masal: Ceren

Bir küçük kız varmış. Hepimize uzak. Hepimize yakın.. Öyle bir diyarda yaşarmış ki, adı bilinmezmiş. Ceren'miş adı.. Ceren Ekin... Öyle bir kız çocuğu ki saçları gece gibi akarmış tüm insanların rüyasına. Gözleri ceylan gözleriymiş. Bakınca insanlara dünya gülermiş. Yıldızlar ve ay, Ceren gülümsediğinde kendisinden utanırmış. Çünkü öyle güzel gülermiş ki, tüm çiçekler ona dönermiş yüzünü. Balerinmiş bir de. Dans edince dünya onunla dönermiş. O döndükçe dünya büyümüş. Dünya döndükçe de Ceren büyümüş. Selvi ağaçları gibi boy vermiş büyümüş, büyümüş...

Ceren; bir masalmış... Masallar da gerçekler. Sonra bir gün Ceren yollara çıkmış. Gülüşünü vermek istemiş yıldızlara ve Ay'a... Dünyadaki tüm insanları görmek istemiş. Uzak diyarlara gitti sanmış herkes onu. Oysa çok uzak yerlere gitse de, hep doğduğu o adını bilmediğimiz yerdeymiş gönlü. Ceren doğduğu topraklardan uzaklara gittikçe daha da çok sevmiş topraklarını. Sevdikçe daha da güzelleşmiş. Sevdikçe gözleri bir başka aydınlatmış dünyayı. Bir genç kız olmasına rağmen bir çocuk gibiymiş yüreği. Ondandır, çocuk-

lar, ihtiyaçlar ve de gençler onu çok sevmiş. Uzak yerlerde yaşayanlar Onun gülüşünde bulmuş hayatı. Ve Ceren uzak diyarların masal kızı olmayı becermiş, çünkü herkesin gönlünde

taht kurmuş.

Büyüdükçe Ceren, yeni bir isim bulmuş kendisine. Ceren adını Amara koymuş. Amara, güneşin doğduğu diyarın adıdır. İşte artık onun nereden geldiği-

ni biliyoruz. Ceren Amaralıdır. Güneşin doğduğu toprakların kızıdır.

Bir gün bir rüya görür. Rüyasında güneş Onunla konuşur. Ve Amara o rüyadan sonra baş-

lattığı uzun yolculuğunun yönünü değiştirir. güneşe doğru yeni bir yolculuğa başlar. Tıpkı adı gibi Cerenlerin olduğu dağlara doğru yola çıktığında kendisini yeni doğmuş gibi hissederek. Doğduğu, büyüdüğü büyük kentleri böylece terk eder. Dağlara doğru kanat açıp gider. Açar kanatlarını, yedi kıta uçar. Uçar da ulaşır güneşin doğduğu yerlere.

Amara... Ceren... Ekin... Ne çok adı vardır artık onun. Bir yenisi daha eklenmişti. O artık bir dağlı, bir asi kızdır. Asi bir Ceren. Asil Amara... Kanatlanmıştır dağlara. Rüzgarları, yolları, şehirleri, kalabalıkları ve de dünyayı kanatlarında taşımaya başlar. Güneşe ulaştığında ise artık O bir yıldızdır. Her gece tüm çocukların penceresine yansıyan, kayan, kaydıkaçı çoğalan bir yıldız...

Bir küçük kız varmış. Balerinmiş bir aralar. Ömrü boyunca dans etmiş. En son dağlarla dans ederken yıldız olmuş. Dağların öyle vahşi durduğuna bakmayın siz, Onlar artık Ceren, Amara'dan öğrendikleri dans ile her gün bahar mevsimi yaşarlar. Masal bu işte. Ceren Amara oldu. Amara Yıldız. Dans Amara, Amara dağ ve dağ da bahar olmuş.

Selvihan Sevi

Bilmece

- 1- Açarsam dünya olur, yakarsam kül olur?
- 2- Dört ayaklı ayı üstünde kabadayı?
- 3- Temel, her şimşek çıktığında saçını, başını düzeltiyormuş. Niçin?
- 4- Adamın biri baltası ile ormana gitmiş. Derin bir çukura düşmüş. Orada üç gün, üç gece kalmış, ne yemiştir?

Cevaplar: 1- hantla 2- sandalye
3- Fotoğrafının çekildiğini sanıyormuş
4- bal yemiştir (bal tası)

Hadi beni boyaaaa!

Yemyeşil düşünceler

Eğer yüzünüz yeşilimsi bir renk almışsa, büyük bir olasılıkla kendinizi iyi hissetmiyorsunuzdur. Ama eğer dünyamız yeşilse, bu onun sağlıklı bir gezegen olduğunu gösterir.

Yeşil bir gezegen, büyüyen bitkiler demektir. Toprak verimlidir, bol bol su vardır, hava temiz, hayvanların ise ya-

şayıp beslenebilecekleri bir ortam vardır.

Herkes dünyamızı yeşil tutmaya katkıda bulunabilir. Bu çok kolay bir şey. Toprağa bir tohum ekip, onu sulayın, sonra da büyümesini izleyebilirsiniz. Daha az ağaç kesimine neden olmak için kağıt tasarrufu yapabilirsiniz. Büyümekte olan bazı bitkileri 'evlat edinip' onların yaşamaların-

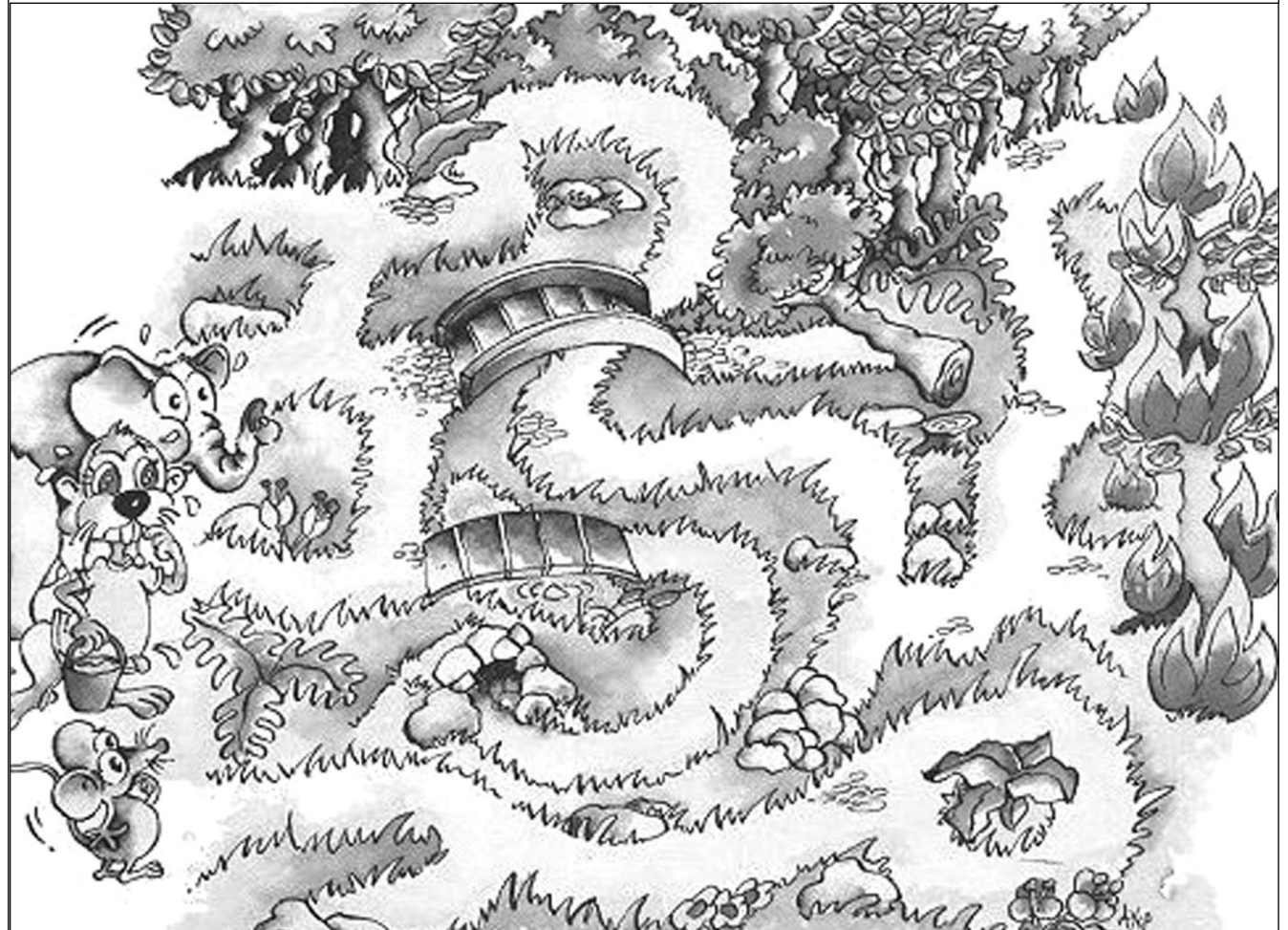
dan keyif duyabilirsiniz.

Bitkiler, özellikle de ağaçlar konusunda önemli bir konuya değinmeliyiz. Bitkiler kirli havaya karşı savaşır ve bizim yaşamamız için gerekli oksijeni alabilirmize yardım ederler.

İyi bir alışveriş değil mi? Dünyamızda çok yeşillige ihtiyacımız var. Hadi, hemen bir şeyler ekmeye başlayalım!

Şirin dostlarımızın orman yangınına söndürmesine yardımcı olur musunuz?

Sağlıklı Beslenme

kalp-damar hastalıkları, iskelet, eklem ve akciğer hastalıkları gibi rahatsızlıklara neden olur.

Sağlıklı beslenmenin temeli?

Doğal besinleri tercih etmek, rafine edilmemiş (fabrikadan çıkmamış) besinleri seçmek, konserve besinlerden mümkün olduğunca kaçınmak ve her türlü besinden yeterli oranda almaktır. İşlenmiş besinlerde katkı maddelerinin fazla olması sağlık açısından zararlı. Sağlıklı bir hayat sürmek için daha az yememiz, daha fazla hareket etmemiz gerekiyor.

Vücut için gerekli besinler neler?

Her gün karbonhidrat, yağ, protein, vitamin ve mineral içeren yiyecekler tüketmeli. Ekmek, patates, pirinç, kuru fasulye, makarna, meyve şekeri, şeker gibi yiyecekler karbonhidratlı besinlerdir. Kan şekeri olarak kullanılan karbonhidratların günlük besin alımının yüzde 40-45'ini oluşturması lazım.

Vücut ısısının düzenlenmesini ve A, D, E, K vitaminlerinin bağışıklarda emilmesini sağlayan yağlar ise günlük kalorinin yüzde 25-30'unu karşılamalı.

Et, süt, yumurta gibi hayvansal kaynaklı gıdalarda ve kurubakliyat, ceviz, bademde bulunan proteinler ise günlük kalorinin yüzde 10-15'ini oluşturmalı. Vitamin ve mineral kaynakları ise sebze ve meyvelerdir.

Bunların pratik miktarları nedir?

Besin maddeleri dört ana gruba ayrılıyor: Et, süt, meyve-sebze, tahıl-ekmek grubu. Birinci grup et, balık, tavuk, yumurta, kuru baklagiller, peynir ve çeşitlerinden oluşuyor. Eğer üç orta boy köfte veya

buna eşit et, balık, tavuk, dört-beş kaşık kurubaklagil yersek bu gruptan olan ihtiyacımızı karşılarız.

İkinci grupta süt, yoğurt, ayran ve cacık var. Günde iki-üç porsiyon tüketmek yeter.

Meyve ve sebzelerden oluşan üçüncü gruptan günde beş-altı porsiyon yemeliyiz.

Dördüncü grup ise ekmek, makarna, bulgur, pirinç, çorbalar, unlu yiyecekler, tarhana, bisküvi ve undan meydana geliyor. Tahıl grubunun günde 5-10 porsiyon tüketilmesi günlük ihtiyacımızı karşılar.

Hangi yiyecekler sınırlandırılmalı?

Şekerli besinler, kolalı içecekler, kızartmalar, salam, sosis, sucuk gibi besinler, konserve, alkollü içecekler.

Yağ seçimlerimiz nasıl olmalı?

Terayağı, içyağı, kuyrukyacağı, peynir, süt, krema, dondurma, kaymak, yumurta ve kırmızı ette bulunan yağlar sağlığa zararlı olanlardır. Doymuş yağ olarak adlandırılan bu yağlar, kanda kolesterolü artırarak koroner kalp hastalığına neden olur.

Sıvı yağları doymamış yağlar olarak adlandırırız. Daha sağlıklı olan bu grupta zeytinyağı, pamuk yağı, mısır, ayçiçeği, susam yağı, balık yağı, ceviz, soya bulunur. Fakat en zararlı trans yağlar yani margarinlerdir.

Margarinler sıvı yağların yüksek ısı ortamında hidrojenle işlenerek katı hale gelmesiyle oluşur. Bu da sıvı yağın molekülünü değiştirir ve vücuttaki etkisini de farklılaştırır. Doğal yağ olmayan margarin tüketenlerde kalp krizi riski yüzde 50 artar. Maalesef bu yağlar kurabiye, gofret, kek, pasta, çips gibi rafine besinlerde çok var. Eğer bir

yiyecekte 'hidrojenize bitkisel yağ' yazıyorsa o gıdada trans yağ vardır.

Yağı azaltmanın yolu?

Yiyecekleri ızgarada, fırında veya mikrodalgada pişirmeyi seçmeli, kızarmış yiyeceklerden uzak durmalıyız. Tam yağlı süt yerine düşük yağlı ya da yağsız süt tercih etmek de çok önemli.

Çiğ krema ve mayonez kullanımından kaçınmak, yumurtanın sarısının tüketimini sınırlı tutmak, alabileceğimiz tedbirler arasında.

Atıştırmayı önleyen öneriler

Öğün atlamayın. Çok yavaş sindirildiği için kan şekeri hemen yükseltmeyen sebze ve meyve gibi posalı yiyecekleri tercih edin.

Beyaz ekmek yerine tam buğdaydayan yapılmış ekmeği, beyaz pirinç yerine kahverengi pirinç veya bulguru tercih edin.

Açlık ataklarını önlemek için gün içinde sık sık su yudumlayın.

Kan şekeri düşürerek şekerli yiyecekler salgılamaya neden olacağından sigara, kahve ve kafeinli içeceklerden mümkün olduğunca uzak durun.

Atıştırmaların önemli bir nedeni de uykusuzluk veya düzenli uy-

mamak olabilir. Düzenli ve yeterli uyumaya çalışın.

Ciddi bir atışturma sebebi olan stresi azaltmak için gevşeme tekniklerini öğrenin, spor yapın, açık havada yürüyün.

Atıştırmalar sırasında çips, bisküvi, çikolata veya şeker yerine domates, elma, salatalık, kuru erik, üç-dört adet badem veya ceviz, yoğurt yemeye çalışın.

Açlık hissettiğinizde önce bir bardak su için, bu belki yeme isteğinizi önleyebilir.

Günde bir-iki saat dışarı çıkıp, güneş ışığı almaya çalışın.

Doğunluk ve mutluluk duygusunu serotonin hormonu sağlar. Bu hormon açlık duygusunu önler. Beyinde serotonine dönüşen triptofan'dan zengin balık, beyaz et, süt ürünleri, avokado, yağsız peynir, yulaf, taze fasulye, yumurta gibi yiyecekleri tüketin.

Estetik Açından Vitaminler

Vitaminlerin vücudumuza ne kadar yararlı olduğunu biliyor musunuz? Özellikle bu vitaminlerin bulunduğu doğal yiyecekleri tüketmenin sağlığa yararları çok fazla.

A Vitamini: Yağda erir. Cildin genç kalmasına yardım eder. Saçın tırnakların, dişlerin, gözlerin A vitaminine ihtiyacı vardır. Etkisi E ve D3 vitaminleri ile artar.

B1 Vitamini: Suda eriyen bu vitaminin etkisi A vitaminine benzer.

B3 Vitamini: Cilt sağlığını korur ve damarların esnekliğine katkıda bulunur.

B5 Vitamini: Dokuları, hücreleri ve organları biyolojik açıdan olumlu etkiler.

Cildin aşırı yağlanmasını önler. Eksikliğinde yorgunluk, uykusuzluk, sindirim sistemi zorluklarına neden oluyor. Yağlı saçlara iyi gelir ve saçların beyazlaşmasına katkıda bulunur.

B6 Vitamini: Kandaki akyuvarların oluşumuna yardım eder. Ergenlik sivilcelerinde ve egzamada olumlu sonuçlar verir. Eksikliğinde, ağız çevresinde ve gözlerde egzamaya neden olur.

C Vitamini: Suda erir. Cildi mikroplara karşı korur ve krem içinde kullanılması ile cilt alerjiye karşı korunmuş olur.

D Vitamini: Yağda erir. Cilt güneşte D vitaminini kendisi üretir.

Güneşlendikten sonra cilt hemen yıkanmamalı. Sabunun alkali etkisi, cildin D vitamininden yararlanmasını engeller.

D2 ve D3 Vitaminleri: Cildi soğuk havalara karşı korur ve metabolizmayı canlandırır.

E Vitamini: Yağda erir ve cildin doğal yağ dengesini korur. Kan dolaşımını olumlu etkiler. Cinsiyet bezlerinin dengeli çalışmasını sağlar. Metabolizmayı canlandırır.

F Vitamini: Cilt yüzeyindeki ve cilt altındaki dokuları canlandırır. Saçları olumlu etkiler.

H Vitamini: Yağ bezlerini olumlu etkiler.

K5 Vitamini: Zararlı bakterileri ve mantarların zarar vermesini engeller.

P Vitamini: Kılcal damarları güçlendirir.

PP Vitamini: Cildin kan dolaşımını olumlu etkiler. B vitamin ile birlikte, soğuktan açılan yaralara iyi gelir.

Pratik öneriler

- Baş ağrısı için, kahve çekirdeğine limon suyu sıkın yavaş yavaş yiyin. (Birkaç tane)
- Ağız kokusu için kahve çekirdeği çiğneyin.
- Ütude sararan elbise hemen oksijenli su ile silinirse sararan yerler kaybolur.
- Gözlük camlarını, Gliserin ile silerseniz buğulanmadığını göreceksiniz.
- Cam sil ile deri ayakkabılarınızı silmeyi hiç denediniz mi?
- Dişlerinizi doğal temizleyin: Çileği ezin diş fırçasının üzerine koyun diş etlerinize kompres yapın. Sonra dişlerinizi fırçalayın.
- Elinize uhu-yapıştırıcı bulaşırsa asetonla silin

Yemek tarifleri

Patlıcan İmambayıldı

Hazırlama süresi: 1 saat
Servis (kaç kişilik): 8-10

Malzemeler:

6 adet patlıcan
3 orta boy soğan
3 orta boy domates
3/4 bardak zeytinyağı
1 tatlı kaşığı tuz
3 çay kaşığı tozşeker
8-10 diş sarımsak
1/2 limon
Birkaç adet dolmalık biber

Yapılışı:

Patlıcanların sap kısmını temizleyip, iki başlarından ikişer parmak kabuk bırakarak ortasını soyun. İkiye bölmeden bıçakla uzunlamasına yarıp. Bolca tuzlayıp yarım saat bekletin. Yıkadıktan sonra bir tepsiye sıralayın. Soğanları piyaz soğanı gibi ince ince doğrayın. Yağın yarısıyla biraz kızartın. Domateslerin yarısını, kabukları ve çekirdekleri çıkarılıp doğranmış olarak içine katın. Ayıklanmış sarımsakları da koyup biraz karıştırıp indirin.

Bu karışımı patlıcanların içlerine doldurun, kalan yağı gezdirip tuz ve şeker serpin. Patlıcanların üzerine birer dilim domates ve biber yerleştirin. Yeterince su ve yarım limon suyu koyup üzerine de folyo veya yağlı kağıt örterek kapağını kapatın. Kısık ateşte 35 dk pişirin. İsterseniz fırında üstünü kızartın. Afiyet olsun!

Zilan Festivali umudu renklere taşıdı

2. Zilan Kadın Festivali, bu yıl farklı bir atmosferde gerçekleşti. Özgürlük yürüyüşü içerisinde farklı zemin ve zamanları paylaşan Zilan, Amara ve Uta yoldaşlar bu festivalde omuz omuza, kol kola idiler. Festivale adını veren Zilan arkadaşın bu yılki konukları Amara ve Uta yoldaşları idi. Biri Kürt, biri Alman ve biri Türk olan bu yoldaşlarda kadının ütopyası, mücadelesi ve sınırları aşan ortaklaşması gerçekleşmişti. Festival bu ruhu sembolize ediyordu. Hayalleri, umutları, amaçları ve mücadeleleri ortaklaşmaların, buluşma zemini oluyordu.

Bu yılki festivalin bir yanı geleceğe dair kurulan köprülerin umudu olurken, diğer yanı bu umudun taşıyıcılarının erken ayrılışlarının yarattığı hüznü oldu. Festivalin bu seneki mekanı, kadının ruhu ve doğasına denkti. Su, yeşillik, Amphitiyatro iyi bir uyum oluşturmuştu.

Bu mekanın seçilmesinde Uta arkadaşın rolü belirleyiciydi. Kendisi de organize komitesi içinde yer almıştı. Festivale yetişmek amacıyla erken gelebilmek için acele etmişti, bu mekanı kadınlarla birlikte paylaşmanın heyecanıydı bu. Festival bu yıl Amara ve Uta arkadaşlara adanmıştı.

Kadınlar, emeğe, anılara bağlılığın ve özgürlük ihtiyacının ruhuna sahip çıkmak için erken düşmüşlerdi yollara. Sabahın erken saatlerinden itibaren Avrupa'nın bir çok ülkesinden ve değişik şehirlerinden gelenlerin kafasındaki 'hava durumu nasıl olur?' sorusu günün ilk ışınlarıyla yanıt bulmuştu. Geçen seneki gibi çamurlu olmayacağı kesindi, fakat sıcağa karşı tedbirleri ne olacaktının cevabı bulunamıyordu.

Sıcak konusundaki sorunun yanıtızsızlığı coğrafyanın güzelliğiyle birleşince, değişik etkinliklerle başlayan programlarda tüm kadınları bir araya getirmek mümkün oluyordu. Yani herkes genel programın yanına birde kendi özel programını ekleyivermişti.

Ekoloji ve Kadın Paneli'nin çadırda olması kalabalık bir dinleyici sayısını ortaya çıkarmıştı ama adeta "zaten burası tamda ekolojik bir ortamdır" deyip panel yerine bunun keyfini çıkarmayanlarda yok değildiler. Tabii doğa, su, mekan bu sözü doğrulasa da, ızgaralarda cızırdayan et sesleri ve kokuları bu sözü biraz yadırgar düzeydeydi. Fakat ekolojinin hakim olduğu, vejetaryen yiyecekler ağırlıklı korumuştur, bu da kadın festivali olmasının ayrıcalığı oluyordu.

Yani bu festivalde gelen herkesin seçimini yapabileceği bir çeşitlilik ortamı yaratılmıştı. Farklı istemler burada güzel bir birliktelik yakalamıştı.

Panelin hararetli konuşmalarını, dengebejerlerin derin ve etkileyici otantik ortamı tamamlıyordu. Rengarenk çadırların rengarenk sunumları, sergileri vardı. Standlardan en ilgi çekenlerinin başında kadın gerillaların fotoğraflarının sergilendiği çadır geliyordu. Sergiyi her geçen "bu fotoğrafları satmıyor musun?" diye sormadan edemiyordu. Nihayet öğleden sonra bu istemlerini karşılayabilecekleri yanıtını alınca rahatlayarak ayrılıyorlardı. Yan yana dizilmiş; takı, fular, ülkeden gelen eşarplar ve kitapların sergilendiği standlar bir renk çümbüşü yaratmıştı. Bu renk çümbüşüne birde sıcağın kaçanların renkli konuşmaları ve espirileri katılıyordu. Sahnenin karşısında olan bu çadır ve

standlar, oradan programı izlemek isteyenlere iyi bir mekan sunuyordu.

Herkesin bu çadırlara sığması zaten mümkün değildi, programı izlemenin tek yolu tiyatronun basamaklarına oturmak. Ama gelin görün ki, tedbiri bulunamayan sıcaklardan dolayı, programı basamaklardan izleme yerine, geniş olan me-

kanda, gölgelere çekilerek, oradan görüntü olmasa da sesleri dinlemeyi tercih edenler, neredeyse basamaklardan izleyenlerin sayısından fazlaydılar. Bu yayılmışlık ve dağınıklık katılımcı sayısı konusunda ortaya çıkan görüşleri çelişkili kılıyordu.

Konuşmalar, kılamlar, danslar sahneyi renklendirirken, yıllardır birbirini, görmeyip ayrı mekanlarda

olanların bir araya gelip, karşılaşmaların yarattığı şaşkınlık, hüznü ve sevgi farklı bir duygu atmosferini ortaya çıkarıyordu. Yani kendisi renkli olan festivalin, duygusu, paylaşmaları, programları, standları ve simaları da renkliydi.

Fatma Adır

Bir başka umuttu bizimkisi

Londra'da ilkinin geçen yıl yapıldığı Kürt Kadın Festivali'nin ikincisini yapabilmekle umudunu başlandı çalışmalarına. Önemliydi çünkü bütün çalışmalarımızın belki de zirvesi, bir finali olacaktı. Bundan dolayı çalışmalar güçlü olmalıydı. Tüm kadınların emek, umut ve projelerini buluşturacakları, sorunlarını ortaklaşarak tartışacakları, egemenlikli tüm anlayış ve dayatmalara karşı ortak seslerini yükseltecekleri bir kadın bayramı olarak tanımladık Festivalimizi.

Dil, din, ırk, milliyet gibi önemli olguların özgürlük hareketinin yarattığı kadın mücadelesinde anlamını nasıl yitirdiğini görüyorduk. İstedik ki bu farklılıklar, bu renkliliği festi-

valimizde de ifade ederek Başkan Apo'nun büyük emek vererek yarattığı Kürt kadınının emeğini, düşünce gücünü, bütün dostlarımızla halkımızla paylaşalım. Başkan Apo'ya uygulanan tecrit ve mücadelemize dayatılan savaş politikalarına karşı da kadın tavrımızı ve taleplerimizi, bir kere daha haykırarak istedik.

Üç gün planladık festivalimizi. Ancak festivalimizin yapılacağı tarihin arifesinde aldığımız acı haber bizleri derin bir yasa boğdu. İki kadın özgürlük mücadelecisi arkadaşımızı, yoldaşımızı, canımızı acı bir kaza sonucu kaybetmiştik. Amara ve Uta arkadaşlar. Tarihi imkansız bir acıydı bizler açısından. Hazırlık komitesi biraraya gelmişti ama gözleri-

mizle aslında hepimiz bir birimize bir şeyler anlatıyorduk. Oda bu festivali arkadaşlara adanmış ve onlara layık geçmesi için daha çok çalışmalıydık. Sözler anlamını yitirmişti. Çünkü yürekler bütünleşmiş ve acıyı bir şekilde olsa bertaraf edip layık olanı yaratmalıydık. Amara arkadaşın dediği gibi 'ziyanı yok heval halledebiliriz ama biraz daha panikli hareket etmeliyiz'. Panikli ve yapabileceğimizin umuduyla başladık.

İlk gün önderlik ve kadın konulu panellerle başladık. Başlamadan önce hepimiz bir birimize soruyorduk acaba nasıl geçer diye. Salon dolmaya başladı ve panelin başlama anında birbirimize bakıp "ilk güne iyi başladık" dedik. Panel başlamadan ilk olarak Amara ve Uta arkadaşların anmasını yaptık ve birazda olsa yüreğin gücü kaldırdığı kadar anlatmak istedik hazır bulunan tüm insanlara. Çünkü onlar tüm diğer şehitlerimiz gibi kendilerinin yüzlerini dahi görmedikleri insanlar için şehit düşmesini bilmişlerdi. O halde uğurlarına şehit düşülen bu insanlara bu değerleri anlatmak gerekiyordu. Panel günü hem katılım hemde ilgi noktasında oldukça doyurucuydu.

İkinci gün için yerler hazırlandı, sergiler dizildi. Bugün en önemli olan gösterim, kürt kadın kıyafetleri defilesi oldu. Farklıydı. Kürt kıyafetleri modernize edilmişti ama onları tüm tarihleri ve anlamlarıyla ve rebilmek bir renk ve farklılık kattı. En güzeli ise Kürt müziği eşliğinde sunulurken daha önce hiç böyle bir şey yapmamış kızlarımız profesyo-

nel gibi yaklaştılar. Diğer yandan eklemek açma sergisi de dikkati çekmişti. Sinevizyon gösterimi, resim sergisi, el işleri sergisi de bugün bünyesinde gerçekleşti.

Son güne geldiğimizde artık daha rahattık. Çünkü iki günkü katılım bize umut vermiş ve son güne daha bir rahat girmemizi sağlamıştı. Yanılmadık da. Oldukça kalabalık olan konser günü birçok sanatçıyla birlikte yabancı dostları da ağırlamıştı. Koma Sülbüs û Tarî İsviçre'den gelen oldukça renkli bir gruptu. Farklı bir renk kattı festivalimize.

Diğer yandan Koma Sersi, Koma Av û Tav programlarıyla bir coşku yaratırken, süpriz sanatçı Güler Duman ise tam bir süpriz oldu. Farklı program için geldiği Londra'da, bizi kırmayarak gelip katıldığı programa farklı bir anlamda yükledi. Diğer yandan Xero Abbas ise coşkunun sınırnını oldukça zorladı söylediği tür-külerle.

İki önemli emekte sergilendi

programda. Birisi 6-10 yaş arası çocukların hazırladığı saz resitali, diğeri ise annelerden oluşan ve 4 ay hazırlık yapan, Koma Zilan folklor ekibimizdi. Emekleri anlamlıydı. Oldukça heyecanlı ve korkulu çıktıkları sahneden daha bir emin ayrılmasını başardılar.

Herkes memnun olduğunu belirtmişti. Herkesin memnun olması bizler için önemliydi. Hem gençlik hem de tüm arkadaşlar ortak hareket etmiş ve şehit arkadaşlarımıza biraz da olsa layık olma inancıyla yaklaşmıştık. Bunu azda olsa başarabilseyek önemliydi. Buruktuk ve acımızı sessizce yaşamak zorundaydık. Çünkü bir başkaydı bizim umudumuz. Başarıyla buluşabileceğimizin umuduydu bu. Sanırım azda olsa buluşmayı başardık ama bunu tüm yaşam pratiğimize yayarsak bu buluşma süreklileşebilecek.

Diren Pir

Javiera Carrera ile bir farklılık

“Bazı resmi kuruluşların isimlerinde de ‘feminizm’ veya ‘kadın’ gibi kavramlar geçiyor, fakat onlar devlete bağımlılar. Çekilen sınırların dışına çıkmak çok zordur. Örneğin ben de bu faaliyeti yürütürken kendi gerçek adımla, açık hareket edemiyorum.”

● **Kosta Rica’da bir kadın kolektifinde çalışıyorsunuz. Bu nasıl gelişti? Hangi yol sizi oraya götürdü?**

Şili’den çıktığım da 30 yaşındaydım. Bolivya’da CARE isimli yardım kuruluşunun projelerinde, ebe olarak kırsal, yoksul bölgelerde çalışmalara başladım. Bu çalışma esnasında 1992 yılında bütün yaşamımı etkileyen ve dönüştüren bir olay yaşadım. “Cins bilinç uzmanı” olarak proje ekibine atanan bir kadın ile tanıştım. Verdiği seminer ve kurslar bana yeni ufukları açtı. Bu kadın profesör sayesinde ilk defa çok önemli sorgulamalar yaşadım, siyasal bilinç oluşmaya başladı.

1995 yılında Bolivya’da zengin bütçesi olan büyük bir CARE projesi başlatıldı. Projenin çerçevesinde üç konu ele aldık: Kanserin önlenmesi, cinsel yollardan bulaşan hastalıkların önlenmesi ve aile planlaması. İlk kez CARE projesi kapsamında böyle bir deneyime cesaret edilmişti. Özellikle ikinci konu başlık; (yani cinsel yollardan bulaşan bulaşıcı hastalıklara karşı önlem) gay (1), lezbiyen (2), transseksüel (3) veya HIV pozitif olanlarla ortak çalışma zemini açıyordu. Dünya çapında ilk kez farklı cinsel tercihlere sahip olan insanlar hedef kitlesi olarak bir CARE projesinde yer almıştı. Bazı önyargılı, homophob (4) çalışanlar ilk başta bilgilendirme materyallerinin okunmasından bile çekindiler, çünkü hastalığın bulaşacağından korkuyorlardı.

Kendi çalışmalarında özellikle Kosta Ricalı bir sosyolog olan Jacob Schifter’in (5) tezlerini esas aldım. Bu süreçte bir çok yeni tartışma ve arayışların olmasına rağmen, henüz kendimi açıkça bir lezbiyen olarak

tanıtamadım. Kendimi lezbiyen olarak tanıtmam niyetim dışında geliştirdim. Erginlik çağında kendimi biseksüel (6) olarak görüyordum. Ancak 21 veya 23 yaşında lezbiyen olmakta kararlaştım. Aynı projede çalışan Bolivyalı bir kadın ile ilişkim olmasına rağmen iş yerimde bunu hiç bir zaman dile getirmedim. İlişkimiz sona erene kadar da böyle oldu. Sonra da o kadın arkadaşım benim cinsel kimliğimi her yerde ilan etti. Proje içerisinde yüksek bir pozisyona sahip olduğumdan dolayı bir çok çalışma arkadaşım şaşırışlardı. Belki arkamdan bazı dedikodular yapılmış, ancak açık bir düşmanlıkla karşılaşmadım. Kendimi korumak için kendime bazı kurallar koydum. Örneğin, hiç bir zaman bir kadın ile tek başıma bir odada kalmadım veya gerekli olan durumlarda kapıyı açık bırakıyordum. Bu şekilde dedikodu ve haksız suçlamaları önlemeye çalıştım. Bu süreçte aynı zamanda bilinç ve tecrübe kazandım.

1997 yılında Kosta Rica’da “kadın ticareti ve fuhuş” konulu bir konferansa katıldım. Bu konferans esnasında “Yaşam Odası” isimli ve fuhuş sektöründe çalışan kadınlara yardım sunmayı amaçlayan bir projenin koordinatörüne aşık oldum. Bir buçuk yıl birlikte Bolivya’da yaşadık, daha sonra Kosta Rica’ya taşındık. Çünkü burada çok önemli bir gelişme oldu: Kosta Rica hükümetinin kararı sonucu, kadınlar artık istemleri üzerine kısırlaştırma hakkına sahip oldular.

● **ABD tarafından yürütülen nüfus planlama siyaseti karşısında, sizin, kadının kendi bedeni üzerinde karar hakkına sahip olması için ver-**

diğiniz mücadele bazen de -örneğin kısırlaştırma vb. konular- çelişkili bir durum yaratabilir mi?

Hayır. Herhangi bir yaş sınırı aranmaksızın kadınların kendi istemleri doğrultusunda kısırlaştırma imkanlarının legalleşmesi Kosta Ricalı feministlerin bir talebidir. Latin Amerikalı ülkeler arasında Kosta Rica bu anlamda bir istisnadır. Genellikle kadınlar, kendi vücutları ile ilgili böyle bir karar hakkına sahip değiller. Örneğin Peru’deki yoksul kırsal bölgelerdeki halkın kadınlarının bir çoğu zorla veya bilgisi olmadan kısırlaştırılmıştır. Latin Amerika ülkelerine dönük çok farklı siyasetler uygulanmıştır. Kosta Rica’da kadın kısırlaştırma hakkını herhangi bir masraf ödemedi, sağlık sigortası çerçevesinde yararlanabilir. Fakat son süreçte tekrardan Katolik kilise ve belli siyasal çevrelerin yoğun baskısı ile karşı karşıyız. Kosta Rica hükümetinin kararına gösterdikleri muhalefet, aslında kadının kendi cinselliği, vücudu ve yaşamı hakkında karar sahibi olmasına karşı ideolojik bir düşmanlıktan kaynaklanmaktadır. Kadının kısırlaştırma hakkı yasal bir hak olarak değil, sadece bir hükümet kararı ile sağlanmıştır. Yani bu karar sürekli bir tehdit altında ve savunulması gerekiyor. Genel bir anayasal hak olması için mücadele ediyoruz.

Ayrıca Kosta Rica’da kürtajın yasak olduğunu vurgulamam lazım. Sadece annenin yaşamı tehlikede olduğunda yasal açıdan kürtaj kabul görüyor. Ceza kanununun 121. maddesinde böyle bir belirleme var. Ancak Kosta Rica gerçekliğinde bu durumda bir kürtaj yapılması bile imkansızdır. Çünkü bu müdahaleyi yapabilecek doktor ve tıbbi personel eğitilmiyor. Onlar istek dışı veya zorla hamilelik gibi üzücü olan bu durumda kendi başlarına bırakılıyorlar. ‘Özgür bir Seçenek için Kadın Kolektifi’ olarak kadınların yasal kürtaj hakkını sağlayan istisnai tanımların genişletilmesi için çalışıyoruz. Mevcut hükümet kararına ek olarak böyle bir madde geçseydi bilinçlenme ve eğitim alanında bir çok yeni imkan yaratabilirdik.

● **Amaçlarınıza ulaşmak için Kosta Rica kadın hareketi olarak**

hangi yol ve yöntemleri kullanıyorsunuz?

Kosta Rica’da ki kadın hareketi, kamu yürüyüş ve protestoları düzenlemiyor. Bu gibi şeyler o ülkede hiçbir zaman olmamıştır. Bizim çalışmalarımız ağırlıklı olarak çeşitli kurum ve farklı sivil toplum örgütleriyle lobi ve ittifak çalışmalarından oluşmaktadır. Öncelikle alternatif yayın organlarını kullanarak medya ve kamuoyu çalışmalarını yürütüyoruz. Devletin gazetesi Katolik kilise tarafından denetlendiğinden dolayı bu organ bize kapalıdır. Dolayısıyla mücadelemizin en temel talebi de devlet ve kilisenin ayrıştırılmasına dönük, yani laikliği talep ediyoruz. Fakat geniş bir kamuoyuna ulaşmak konusunda sıkıntılar yaşamaktayız.

Kadın hareketi ismini yerine, belli sayıda olan feminist ve kadın hakları savunucularının varoluşundan bahsetmek daha doğru bence.

● **Neden kendinizi “Özgür bir Seçenek için Kadın Kolektifi” olarak adlandırdınız? Neden bir kolektif oluşumuna gittiniz?**

Bir kadın kolektifi olarak, farklı kimliklere sahip olan, ama kendi özgür seçenek hakkını talep eden kadınlar olarak ortak bir çalışma yürütüyoruz. Bunun sembolik bir anlamı vardır. Kosta Rica’daki feminist akımların ortak toplumsal ve ekonomik tahlili yoktur. Birey olarak bazı feminist-ekonomistlerde böyle bir kapasite varolmasına rağmen, bu birikimi örgütsel bir çatıda birleştirmiyorlar. Bazı resmi kuruluşların isimlerinde ‘feminizm’ veya ‘kadın’ gibi kavramlar geçiyor, fakat onlar devlete bağımlı. Çekilen sınırların dışına çıkmak çok zordur. Örneğin ben de bu faaliyeti yürütürken kendi gerçek adımla, açık hareket edemiyorum.

● **Sizin anlattıklarınızdan feminist aydınlar ve Kosta Rica’daki halk kadınları arasında kopukluk olduğunu anlıyorum. İzlenimin doğru mu? Böyleyse, bu nasıl aşılabilir?**

Sanırım en temel sorunumuz, demokratik, sosyal platformlarımızın olmaması. Kolektifimizde yürüttüğümüz strateji tartışmalarında sendikalar gibi sosyal hareketlerle daha fazla ortaklık ve ilişkiler yaratmamız gerektiği sonucuna vardık. Gelecek 5 sene için netleştirdiğimiz planlamamız çerçevesinde gay ve lezbiyen ve çevre hareketi ile daha yakın bir işbirliği amaçlıyoruz. Mevcut sosyal gelişmeler ortak çalışma ve ittifakların gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Ayrıca bağımsız kadın örgütlerinin maddi gelir imkanı yok. Meslek ve ailedeki işlerin yanında, boş zamanımızda gönüllü olarak çalışıyoruz. Faaliyet ve projelerimiz için gereken parayı bulma konusunda sürekli bir zorlanmayı yaşıyoruz. Bu nedenle çalışmalarımızı istediğimiz tempoda ve genişlikte yürütemiyoruz.

● **Dünya Sosyal Forumu’nda bir kadın bakış açısı ve perspektifi nasıl olmalı? Nasıl gerçekleştirilebilir?**

İyi bir soru. İzlediğim kadınlara kadınların ilgisi yoğun. Ama katılımlarını gerçekleştirmek için kadın örgütlerinin yeterince parası yok. Sponsor olan büyük sivil toplum kuruluşları ise erkekleri tercih ediyorlar. Yani, Sosyal Forum’a katılım için sahip oldukları kaynaklar erkek delegelerin katılımı için kullanılıyor. Bu da ataerkil yapılanmanın bir yansımasıdır. Ataerkil kültürü aşmak istiyorsak, ilk başta kadınlar için katılım imkanları yaratmamız lazım.

Aynı zamanda cinsel ve üreme hakları konularının sadece ‘kadınların’ olmadıkları görülmeli. Bu yaklaşım değişmeli. Erkekler de bu konulara dönük sorumluluk üstlenmelidir. Şimdiye kadar sadece HIV/AIDS konularında çalışma yürüten homoseksüel erkekler bu konularda duyarlılık gösterdiler. 2007 yılında gerçekleşecek olan 6. Dünya Sosyal Forumu’na kadar bu sistemin köklü değişeceğini düşünmüyorum. Ancak gençlerin ve genç erkeklerin bu çalışmalarda yer almasını teşvik etmemiz lazım. Yeni bir nesil ile yeni bir umut da geliştirilecek.

Hazırlayan/Ann-Kristin Kowarsch

ABONE FORMU

6 AYLIK
 20 EURO

12 AYLIK
 40 EURO

İsim:
Adres:
Telefon:
Banka Adı:
Hesap No:

TARİH: İMZA: ABONE YAPAN:

NEWAYA JIN

Veluwehof 55
5709 KJ Helmond
Nederland

Tel.: 0031 652152768
Fax: 0031 492516260

Banka ismi: Postbank
Hollanda İç: 9522686

Hollanda Dış:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

Yüksek da i acetleci im a resinin bitiminden nec iptal etmedi im talebilir de abone a resinin ricarim tarife azerinden usse. İme n ve cizdirim. dıneyi. fakalı ediyozun.

Javiera Carrera

Javiera Carrera, Şili’li 47 yaşında bir lezbiyen. 17 sene önce, Şili’deki Pinochet diktatörlüğü sürecinde Şili’den Bolivya’ya göç eder ve 1999 yılında Kosta Rica’ya yerleşir. Mevcut durumda Şili’de herhangi bir siyasi hakkı yok. Şili’de ebeklik okur ve bu meslek üzeri hümaniter bir yardım sektöründe çalışmak ister. Ama babası muhalif olarak kara listede olduğu için iş bulması imkansızlaşır. Bolivya’da CARE isimli yardım kuruluşunda ebe olarak çalışmaya başlar. Şu anda Kosta Rica’da yaşıyor.